

Türkiye, siyaset mektebi

Üç gün evvel İngiltere parlamento-sunda geçen münakaşayı telgraf haberleri kısaca bildirmişti.

İngiliz mebusları arasında, Milletler Cemiyetinin tuttuğu yolu beğenmeyenler çoktur. Bugünkü İngiliz politikası Milletler Cemiyetini tutmak, kuvvetlendirmek gayesini güttüğü için, hükümetin dış siyasetini tenkid etmek isteyen muhalifler, hükümete çatarak Cenevreyi de asla unutmazlar.

Geçen gün Hariciye Nazırı B. Eden parlamento-da bu hücumlardan birine daha uğradı. İngiltere hükümetini, Avrupa işlerini karıştırmak isteyen bazı devletlere karşı zayıf davranmakla itham ettiler. Sadece Milletler Cemiyetine dayanmakla iş görüleceğini, İngilterenin kendi siyasetini kendi karar ve kudretle yürütmesini istedikler.

B. Eden bu şiddetli tenkidlere cevap verdi.

İngiliz Hariciye Nazırı, son senelerde Milletler Cemiyetinde en çok ve en devamlı çalışmış devlet adamlarından biridir. Orada mühim roller oynadığı da hatırlardır. Demek istiyoruz ki, Milletler Cemiyetini ve onun beynelmül sulha ettiği ve edebileceği hizmetleri kendi arkadaşlarına en iyi anlatabilecek vaziyettedir.

Londradan gelen ve ancak dün gazetelerde çıkan bir teigraftan öğreniyoruz ki İngiliz Hariciye Nazırı bu tenkidlere cevap olarak Başvekil İsmet İnönünün bir nutkunu aynen okumakla iktifa etmiştir. B. Edenin Avam Kamarasında okuduğu bu nutuk, Başvekilimizin 14 haziran, Hatay meselesinin halli münasebetile Millet Meclisinde söylediği nutuktur. İsmet İnönü, ezcümle demişti ki:

«Cemiyeti Akvam, bugün onun hukukun ve fîilen haricinde bulunan devletlerin faaliyetinden mahrum bulunmakla büyük bir mahrumiyet ve zayıflık içindedir. Buna şüphe yok. Haricinde bulunan devletlerin kıymetli ve müşterek çalışmalarını Cemiyeti Akvamda birleştirmeleri bu müessesenin beynelmül sulh ideali için hatiz olduğu yüksek otoriteyi çok kuvvetlendirecek, ideal bir şekle sokacaktır. Buna da şüphe yoktur. Bunu temenni ederim.

Bazı kıymetli tecrübeler göstermiştir ki Cemiyeti Akvam beynelmül meseleleri mütalâa ve bazı ahvalde iyi çareler bulmak için kıymetli bir vasıta ve nihayet Cemiyeti Akvamın beynelmül sulh için çizmiş olduğu ideal, herkesin tahakkukuna yardım etmesi temenni olunan bir idealdir. Bununla Türkiye'nin, Cemiyeti Akvamın lehinde ve aleyhinde ileri sürülen bütün noktaları düşünerek, onun faydalı bir müessese olduğuna, onun esasları dahilinde siyaset takip etmek istediğini hülûs ile ve şuur ile kani olduğumuzu göstermiş oluyorum.»

Burada, Türkiye'nin Milletler Cemiyetine karşı vaziyetini, Başvekilin bu sözlerinden mülhem olarak tekrar izah niyetinde değiliz. Dikkatimizi tutan hâdise başkadır.

İngiliz Hariciye Nazırı, muarızlarına cevap olsun diye herhangi bir milletin bir hatib veya müellifinin Milletler Cemiyeti lehinde sayılabilecek sözlerini tekrarla iktifa edemez. On beş senedir Milletler Cemiyeti lehinde söz söylemiş, yazı yazmış meşhur devlet adamları eksik değildir. Bu fikir ve iddiaların, yalnız şahsen B. Edene kanaat verici, kuvvetli görünmüş olması da yetmez. B. Edenin, kendi siyasetini müdafaa etmek için bu nutku Avam Kamarasında okuması, İsmet İnönünün sözlerini kendisi beğendikten başka, İngiliz mebusları üzerinde de ikna edici bir tesiri olduğuna inanmasından ileri geliyor. Bundan dolayıdır ki, hâdise, Başvekilimizin yüksek siyasi şahsiyetinin Necmeddin Sadak

(Devamı dördüncü sahifede)

Sıhhiye Vekili diyor ki:

“Su ve lâğım tesisatı yapılmadıkça her sene İstanbulda tifo vakası çıkabilir,,

Bostanların şehir haricine çıkarılması fikri Belediyece henüz kabul edilememektedir

İki günde 23 vaka tesbit edildi, Hıfzıssıhha reisi ile Hıfzıssıhha müessesesi müdürü şehrimize geliyorlar

Ankara 28 (Telefonla) — Sıhhat ve İçtimai Muavenet vekili doktor Refik Saydam İstanbuldaki tifo hastalığı hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

— İstanbulda son zamanlarda tifo vakalarının arttığını biliyorsunuz. Tifo hastalığı her sene yazın başlar ve sonbahara doğru artar, kışın da azalır. Bu sene âdetten erken başlamış ve vakaları geçen senelerde görülmeyen miktara çıkmıştır. Vekâletimiz İstanbul tifosu ile senelerdenberi meşgul olmaktadır.

Fakat maatteessüf şehrin su ve lâğım tesisatı fennî bir şekle getirilmedikçe bu hastalığa karşı halkı asılamaktan başka yapacak bir tedbir yoktur ve bu tesisat bu halde kaldıkça İstanbulda her sene bazen az ve bazen çok tifo vakalarının çıkmasını da beklemek lâzımdır.

Yalnız şurasını da ilâve etmek lâzım gelir ki, bir memlekette tifo hastalığının zahuru hiçbir zaman o memleket için ayıp bir şey sayılmaz. Şimdi isimlerini söylemeye lüzum görmediğim ve şehirleri her türlü fennî vasıtalarla mücehhez birçok memleketlerde her sene binlerce tifo vakaları görülür.

Sıhhat Vekâleti gene mümkün olan her türlü tedbirleri aldıktan sonra İstanbul valiliği ve belediyesini de her zaman olduğu gibi bu vesile ile de şehir su ve lâğım tesisatını ikmal için

Sıhhiye vekili B. Refik Saydam

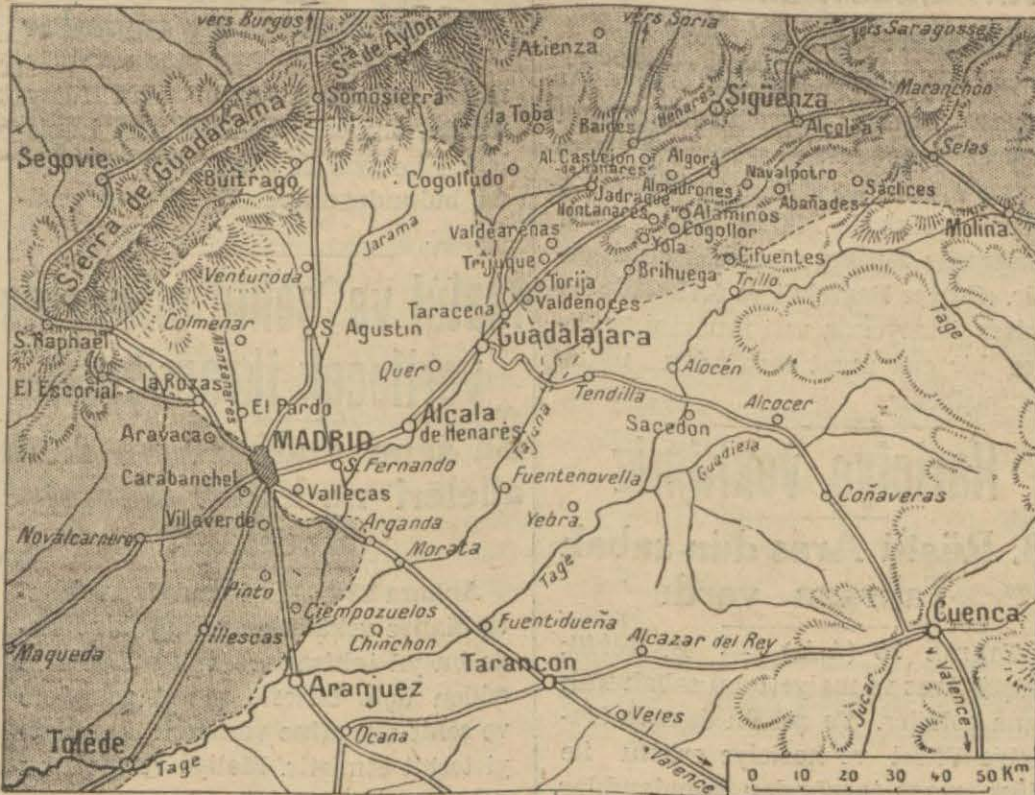
teşvikten geri kalmamaktadır. Matbuatımızın da bu vadiye neşriyat ile halkı asılanıya sevk etmek suretile tenvir etmeleri her suretle temenniye şayandır.

Bu son salgın hakkında gene icabeden tedkikatta bulunmak üzere Sıhhat vekâleti hıfzıssıhha dairesi reisi ile merkez hıfzıssıhha müessesesi müdürü de İstanbulda gitmek üzere dirler. Bu defa yapılacak tedkikatın da önce eskiden elde edilmiş olan neticeleri teyid edeceğine şüphe yoktur.»

(Devamı dördüncü sahifede)

Madrid cephesinde çok şiddetli muharbe başladı

Bask hükûmeti Bilbaodan sonra Santanderi de boşaltıyor

Madrid cephesindeki vaziyeti gösterir harita

Madrid 28 (A.A.) — Jarama muntakasında cumhuriyetçilerin kuvvetleri, asileri Pingarro önünden geçen demiryolunun ötesine ricat etmeğe icbar etmişlerdir.

Asiler tarafından cumhuriyetçilerin Perales de Tajuna mevzilerine karşı yapılan ve büyük bir mukavemete mazur kalan ilk taarruzdan sonra muhacimler, cumhuriyetçilerin mukabil taarruzları karşısında ricate mecbur olmuşlardır.

Aynı zamanda hükümetçiler, toprağın bütün arızalarından istifade ederek bir taarruz icra etmişler ve asilerin mevzilerine 100 metre kadar yaklaşarak bütün gün tüfenk ateşine tutmuşlardır.

Gün kavuşurken asilerin kuvvetleri demiryolunu müdaafa eden mevzileri terketmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Estramadure cephesinde Tage'nin (Devamı 4 üncü sahifede)

Seyid Rıza hava hücumu esnasında ağır yaralandı

Şakiler tarafından Munzurun şimaline kaçırıldı, ele geçmesi yakındır

Kıtalarımızın hareketi mukavemete uğramaksızın inkişaf ediyor

Umumi müfettiş general Abdullah

bir Tuncelili ile görüşüyor

Elâziz 29 (Akşam) — Seyit Rıza, tayyarelerimizin Sırpotta yaptıkları muvaffakiyetli bir hava hücumu esnasında omuzundan yaralanmış ve etrafındaki çapulcular tarafından Munzur şimaline kaçırılmıştır. Aynı bombardıman esnasında muhalif sergerdelerden Şahin de yaralanmıştır. Kıtalarımızın ileri hareketi mukavemete uğramaksızın inkişaf etmekte ve şakiler kaçmaktadırlar.

Geceleyin iki nöbetçimize taarruz eden şakiler cezalarını bulmuşlardır.

Elâziz 28 (Akşam) — Tarama hareketine devam eden ve Seyit Rızayı aramakta olan kıtaatımız, nihayet izini bulmağa muvaffak olmuşlardır. Vukubulan müsademede Seyit Rıza yaralanmıştır. Kendisinin bugünlerde yaralı olarak ele geçirilmesi bekleniyor.

Tarama ve temizleme hareketi dört

istikamette yapılmaktadır. Henüz yakalanmamış şakilerin miktarı pek azdır. Kutuderesini kuşatan çember gittikçe daralmaktadır. Şakilerin son sığındıkları yer olan bu muntaka da tamamen taranacak ve temizlenecektir.

Harekâtımız, ziyat vermeden ilerileme ve temizleme prensibine uygun bir şekilde yapılmaktadır. Dün yakalandıklarını bildirdiğim 34 şakinin sorguya çekilmesine başlanmıştır. Suçlular, Seyit Rızanın kendilerini aldattıklarını yana yakıla anlatıyorlar. Sen nahiyesinden Hasan dede Seyit Rızadan şikâyet ederek diyor ki:

— O, benim dayımı öldürttü. Seyit Rızanın zulmünden rahat edemiyorduk. Şimdi cumhuriyet hükûmeti sayesinde bu hâlden kurtulduk. Hükûmet sayesinde rahat ve korkusuz yaşıyoruz.

Fotoğraf tahlilleri I.. (29)

Dr. Mazhar Osman

Fevkalâde nüfuz sahibidir. Akılların güc lâf anladıkları bu asırda o en azılı delilere bile söz geçirir!..

İcat fikri kuvvetlidir. Kendi ihtisası dahilinde öyle usuller icat eder ki benzerine rastlamak güçtür. Meselâ hastalar üzerinde tatbik ettiği muayene ücretleri ile bir adamın ne derece akılsız olduğunu derhal anlar!..

Apartımanına katlar ilâve etmek suretile memleketin akıl seviyesini ilân eder, ki bu da zatına mahsus buluşlardandır!.. (Apartmanın üç katı karar kılmasını da ayrıca ve şükranla kaydetmelidir!..)

Herkeste bir delilik vehmetmek vehmine müptelâdır!.. Halka zeytin, ekmeğe gibi ucuz yemek listesi tavsiye etmesi de bu sebeptendir. Zira bütün kazancını yiyip bitiren bir adamın bir kerecik olsun muayenehanesinin kapısından içeri giremeyeceğini bilir!..

Koca İstanbulda daha elverişli yerler dururken gelip Babiâlide, edip ve muharrirler arasında muayenehane açması, teşhislerinde son derece isabetli olduğunu gösterir!..

Tedavisi altındaki delileri kimseye göstermemek, tedavihanesini ziyaretçilerin gözünden saklamak, hattâ deliler hastanesinin resmini bile çekirtmemek gibi kiskançlıkları varsa da bunlar alelade kiskançlık değil, hastanedeki mükemmeliyetin akıllıları

imrendirmemesi gibi insani duyguların mahsulüdür!.. (Cemal Nadir)

Dün Geceki ve Bu Sabahki Telgraflar

Benzin 16 buçuk petrol 14 kuruşa inecek

Dün bir toplantı yapıldı, bugün kat'î karar verilecek

Benzin ve petrolden alınan gümrük ve istihlak resimlerinin indirilmesi üzerine şehrimizde satılacak benzin ve petrol fiyatlarını tayin etmek üzere dün belediyede Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstündağın reisiği altında Sokoni Vakum, Şell, Stoa Romana, Neft Sendikat şirketleri müdürleri bir toplantı yapmışlardır.

Benzinin beş kiloluk şişesi 85 ve kilosu 17 kuruşa satılmaktadır. Belediye yaptığı tedkikat neticesinde benzinin beş kiloluk bir şişesinin 82,5 ve kilosunun da 16,5 kuruş üzerinden satılması muvafık olacağını gördüğünden Belediye Reisi B. Muhiddin Üstündağ dün bu kararını şirket müessillerine bildirmiştir.

Şirketlerin müessilleri, benzinin beş kilosunun 85 ve kilosunun da 17 kuruştan aşağı satılması imkânı olmadığını iddia etmişlerdir. Bu iddia ya rağmen Vali de nokta nazarımda ısrar etmiştir.

Bugün gene şirketlerin müdürleri Valinin riyasetinde tekrar toplanacaklardır.

Diğer taraftan belediye 16 kuruşa satılan petrolün de 14 kuruştan satılması lâzımgeldiğine karar vermiştir.

Belediye, İzmir belediyesinin yaptığı gibi benzin ve petrole nari koy-mak fikrinde değildir. Ancak şirketlerin muvafakatını aldıktan sonra fiyatları tayin etmek istiyor. Bugünkü toplantıda kat'î karar verilecektir.

Viyana'da garip bir dava

Miloviç trupundaki dansözün doğurduğu çocuk

Son günlerde Viyana mahkemele-rinde garip bir dava görülmektedir. Davayı açan bir zamanlar İstanbul'da bir konakta kâhya kadın vazifesini gören Viyanalı bir kadındır. Dava edilen de bir zamanlar İstanbul'da gelen Miloviç operetinden bir dansöz-dür.

Bu dansöz harbin sonlarına doğru İstanbul'da hamile kalmış ve bir çocuk doğurmuştur. Çocuğu kâhya ka-dına bırakarak memleketine dönmüş, bir daha arayış sormamıştır. Kâhya kadın çocuğa bakmış, büyütmüş, fakat evinde hizmet ettiği zat ölünce işsiz kalarak yedi yaşındaki çocukla Budapeşte'ye gitmeğe mecbur olmuştur. Burada bir taraftan çalışırken diğer taraftan çocuğun annesini ara-mış ve nihayet bulmuştur. Şimdi ka-dından 24 bin şilin tazminat istemek-tedir.

Dava görülürken çocuğun babası babalığı kabul etmiştir. Şimdi muha-keme yeni bir safhaya girmiştir. Kâhya kadın hem anadan, hem babadan dava etmektedir. Muhakeme devam ediyor.

Hindistanda bir çarpışma

Londra 28 (A.A.) — Buraya gelen haberlere göre, Gringogar'da müslü-manlar ile polis kuvvetleri arasında kanlı çarpışmalar olmuştur.

Polis ateş açmış, nümayişçilerden bir kişi ölmüş ve bir çoğu yaralan-mıştır.

Mareşal Blomberg

Budapeşte 28 (A.A.) — Mareşal Von Blomberg kızı ile birlikte tayya-re ile Berlinden buraya gelmiştir.

Muhacirlerin Rumen paraları Türk parasile değiştirilecek

Ankara 28 (Telefon) — Cumhuriyet Merkez bankası, Romyanyadan gelecek muhacirlerin beraberlerinde ge-tirecekleri Rumen paralarını Türk parasile değiştirmek üzere Marmara Ereğlisine bir memur göndermiştir.

Belediyede ne diyorlar?

Belediyenin salâhiyettar erkânın-dan bir zat, Vali ve Belediye Reisi B. Muhiddin Üstündağın reisiği altın-da dün yapılan toplantı hakkında şu izahatı vermiştir:

— Şehrimizde petrol ve benzin ti-caretille iştiğal eden belli başlı şirket-lerin müdür ve müessilleri ve bu meyanda Standard Oil kumpanya-sı Türkiye müdürü Şell kumpanya-sı müdürü ve Stoa Romana şirketi müessili, bugün Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstündağın yanında toplanmışlardır.

Yapılan tedkikat neticesinde ge-rek petrol, gerek benzin fiyatlarında son vergi tenzilatının piyasa satışla-rına tamamen ve aynen aksetmiş ol-duğu ve bu noktada hiç bir münaka-şa mevzuu kalmadığı görülmüştür.

Kumpanyaların sırf maliyet fiat-leriyle umumi masraf hadlerinin İktisad Vekâletinde mütehassıs bir he-yet tarafından tedkik edilmekte ol-duğu anlaşıldığından bu sabahki iç-timada bu iki kalem üzerinde durul-mamıştır. Ancak bundan yirmi gün kadar evvel perakende benzin satışı yapan bayiler şehrin bazı mahalle-lerinde perakende benzin fiyatlarını geçen aylara nazaran litrede kırk pa-ra kadar yükseltmiş olduklarından bu cihetlin eski vaziyete ırcı müm-kün olup olamayacağı ciddi bir suret-te tedkik ve münakaşa edilmiştir.

Şirketler, bu husustaki kat'î ce-vaplarını bugün on ikiye kadar be-lediyeye bildireceklerdir.

Nahas paşa Bağdada gidecek

Irak hükûmeti Tahrana bir heyet gönderiyor

Bağdad 28 (A.A.) — Türkiye ile Irak arasında yapılan müzakerelerden son-ra Irak hükûmeti, büyük bir diploma-si faaliyetine girişmiştir. Irak ile İran arasındaki münasebetlerin heyeti mecmuasını tarif ve tayin edecek bir itilâflar ve mukaveleler projesi akdet-mek üzere Tahrana gidecek bir heyet tayin olunmuştur. Bu heyetin İran'daki ikametinden bilistifade Şark mi-sakinin akdinden evvel, İran ile Irak arasında bir itilâfname imzalaması muhtemeldir.

Diğer taraftan Irak hükûmeti, Irak-ta büyük işka işleri yaptırmak için Mi-sırli mütehassıslara müracaat etmiş-tir. Irak ile Mısır arasındaki dostluk münasebetlerinin Nahas paşanın ölü-müzdeki ilkteşrin ayında yapacağı bir ziyaret ile takviye edilmesi ihtimal dahilindedir.

Yüzde ikiler

Dün Türk Hava kurumu merkezinde bir toplantı yapıldı

Ankara 28 (Telefon) — Bugün Türk Hava kurumu merkezinde, Af-yonkarahisar, Çankırı, Eskişehir, Kayseri, Kırşehir, Konya, Kütahya, Niğde ve Yozgad vilâyetleri ile bu vi-lâyetlere bağlı 53 kazanın müessil-lerinin iştirakile bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda, çifçilerin istihsal mad-delerinden hava kurumuna vermekte oldukları yüzde 2 nin daha munta-zam bir surette toplanabilmesi ve çeşitlerin tesbiti esasları üzerinde gö-rüşülmüştür. İhtima geç vakte kadar sürmüş ve çarşamba günü tekrar to-planılmak üzere dağılmıştır.

Türk-Macar ticaret anlaşması

Ankara 28 (Telefon) — Türk - Macar ticaret anlaşması yeniden bir ay müddetle uzatılmıştır.

Köylülerin zati ihtiyaçları

Orman umum müdürlüğü orman müdürlüklerine bir tamim gönderdi

Ankara 28 (Telefon) — Köylülerin ev, samanlık, ahır ve alâti ziraiye gi-bi zati ihtiyaçları için devlet ormanla-rından kestikleri kerestelik ağaçlarla köylülerin iştirak edecekleri küçük arttırma ve serbest satışlar hakkında orman umum müdürlüğünce vilâyet orman müdürlüklerine bir tamim gön-derilmiştir.

Bu tamime göre, köylüler zati ihti-yaçlarını köy ihtiyar heyetleri tara-fından tasdik edilecek bir beyanname ile orman idarelerine bildirecekler-dir. İhtiyaçlarından ziyade kerestelik ağaç istiyenlerin bu istekleri en çok bir ay içinde intağ edilecektir.

Köylüler ihtiyaç olarak gösterdikle-ri mikdarın dörtte bir tasarruf bedeli-ni vereceklerdir. Ötedenberi krete ya-pıp bunları kendi vasıtaları ile iç pazar-larda satmakla geçen köylüler halkı-na bu ihtiyaçlarını temin edecek vüs-atte orman ayrılarak kendi aralarında küçük partiler halinde arttırmaya konacaktır.

Fırtınadan devrilmış ağaçlar da köylüler arasında satışa çıkarılacak-tır. Köylü ahıclar bunun parasını, il-ki peşin olmak üzere 3 taksitte vereceklerdir. Şimdiye kadar yapıldığı gi-bi kısa müddetli mukaveleli satışlara devam olunacaktır.

Maarif vekili geldi

Tarih sergisinin hazırlık-larile meşgul oldu

Maarif Vekili B. Saffet Arıkan dün sabahki trenle şehrimize gelmiştir. Ma-arif Vekili, istasyonda Üniversite ve Maarif erkânı tarafından karşılanmış-tır.

Maarif Vekili dün öğleden sonra Dolmabahçe sarayına giderek saray-da açılacak olan tarih sergisinin ha-zırlıklarla meşgul olmuştur. Tarih ser-gisinde çok kıymetli eserler teşhir edilecektir. Serginin ağustos başında açıl-ması ümid ediliyor.

B. Saffet Arıkan, şehrimizde bulun-duğu müddet içinde İstanbul umu-mi maarif vaziyeti ve bilhassa orta tedrisat işleriyle yakından meşgul ola-caktır.

B. Saffet Arıkan bir hafta sonra tek-rar Ankara'ya dönecektir.

Misafirler gittiler Suriye Başvekili ve Fransız fevkalâde komiseri dün hareket ettiler

Bir kaç gündenden beri İstanbul'da bu-lunan Suriye Başvekili B. Cemil Mürdüm ile evvelki gün şehrimize gelen Fransanın Suriye fevkalâde ko-miseri Kont De Martel dün Toros ekspresile Suriyeye hareket etmişler-dir. Suriye Başvekili ve fevkalâde ko-miser istasyonda vali muavini ve di-ğer bir çok zevat tarafından uğur-lanmışlardır.

Hariciye vekilimiz

B. Rüştü Aras dün sabah Tahrana vardı

Tahrân 28 (A.A.) — B. Tevfik Rüştü Aras ve maiyeti bu sabah Tah-rana geldiler. Ve şehrin dışında Ha-riciye Veziri ve hariciye erkânı ile diğer zevat tarafından karşılandılar.

B. Tevfik Rüştü Aras ve maiyeti Şimrandâ Sahibülkerami sarayında misafir edildiler. Saray kapısında bir askerî kıta selâm resmini ifa etti.

İktisat vekili Hataya gitti

İktisad Vekili B. Celâl Bayarın Irak-tan dönerken Hataya uğrayacağına dair bir haber yazılmıştı.

Mevsuk bir menbâdan aldığımız ma-lûmata göre bu haber doğru değildir. B. Celâl Bayar Iraktan doğrudan mem-lekete dönecektir.

Yeni Fransız kabinesi bu gün parlâmentoya gidecek

Dün işe başlayan Maliye nazırı: "Vazifem müşkül ve ağırdır,, diyor

Paris 28 (A.A.) — Kabine bu akşam toplanarak hükûmetin mali si-yasetinin ana hatlarını tesbit eyle-miştir.

Hükûmet, yarın Reisicumhurun riyasetinde yapılacak olan toplantı-da metni kat'î olarak kararlaştırılacak olan beyannamesinde bilhassa bugünkü mali vaziyet üzerinde ısrar etmekte ve hazine vaziyetini dü-zeltmeye katiyen azmetmiş bulun-duğunu ifade eylemektedir.

Paris 28 (A.A.) — Yeni kabine ya-rın parlâmentoya gidecektir. Hükû-metin beyannamesini mebusanda Başvekil Chautemps okurken, âyan-da Başvekil muavini Blum okuya-caktır.

Büyük bir ihtimal ile hükûmetin beyannamesini umumi siyaset izti-zahları takip edecektir. Fakat bu mü-zakerelerin uzun sürmeyeceği tah-min olunmaktadır. Umumi kanaate göre hükûmete verilecek itimad rey-i bundan evvelkilere nisbetle daha büyük bir ekseriyet toplayacaktır.

Hükûmetin umumi siyaset istizah-larına ait müzakerelerin şimdilik tehiri ile pek yakında meclise tevdi olunacak maliye projesi münasebeti-le istizahların yapılmasını da teklif etmesi muhtemeldir. Bu takdirde gene hükûmet aynı ekseriyeti top-hyabilecektir.

Maliye Nazırının beyanâtı

Şerburg 28 — Yeni Maliye Nazırı Bonnet, bugün buraya gelmiş, gaze-

tecilere şu beyanatta bulunmuştur:

— Hükûmet bugün vaziyet hak-kında müzakerede bulunacaktır. Kendi hissemle şğıliyeyim ki ihtikâ-ra ve suiistimallere karşı şiddetle mücadele edeceğim. Bütçede müva-zene teminine çalışacağım. Fransa-nın ordu ve donanması kadar kuv-vetli bir maliyesi de bulunması lâ-zımdır. Şunu saklamağa lüzum gör-müyorum ki, Amerikadaki mühim vazifeme devamı terclih ediyorum. Vazifem müşkül ve ağırdır. Fakat ümitsiz değilim.

Fransız milletinin ve Fransız de-mokrasisinin bizim gibi bir memle-ketin, serbes bir maliyesi, sağlam bir parası ve açık-sız bir bütçesi bu-lunması lâzımgeldiğini takdir ede-ceklerine kanaatim vardır. maliyele-rinin istiklâlini temin lüzumunu, bil-hassa demokrasiler takdir etmeli-dirler.

Vaşıngton'da ayrılacağım duyul-duğu zaman, beni çok mütehassıs eden bir çok sevgi nişanelerine şahid oldum. B. Roozevelt görelî beş gün oldu. Hareketimden bahseder-ken bana dedi ki:

— Fransaya tebrikler ve kendi memleketime teessürler...

B. Bonnet Kaliforniyadaki son seyahatinden bahsederek dedi ki:

— Amerika mükemmel bir mem-leketir. Amerikadan şevk ile dolu olarak geliyorum ve Fransa ile Ame-rikanın elbirliği lüzumuna her za-mandan ziyade kani bulunuyorum.

Fransada otel ve lokanta grevi

Turistleri kaçırmamak için bir çare aranıyor

Paris 28 — Otel, kahvehane ve lo-kanta patronları haftada kırk saat çalışma kanununun tatbiki yüzünden müstahdem bulamadıkları takdirde yalnız 3 temmuzda bütün Fransada müesseselerini kapamağa karar vermişlerdir. Yeni kanunun tatbiki 60 bin müstahdem daha bulunmasını icap ettirmektedir. Vaktâ birçok işsizler de vardır. Fakat bu işlere alışık değiller-dir. Bazı patronlar hükûmetin otelle-rine vaziyet etmesini istiyorlar.

Paris ve Seine vilâyeti işe komite-si millî fedrasyonun kararını tasvip etmiştir. Taleplerini komiteye bildire-cekler. Hükûmet bütün işe tacirleri-ne cumartesi günü dükkânlarını ka-pamalarını tebliğ etmiştir. Fakat dükkânların cumartesi günleri kapatma-larının önüne geçecek bir hal çaresi bulunacağı ümid edilmektedir. Zira aksihal, Fransız turistleri için bir felâ-ket olacaktır.

M. Tituleskonun mühim bir nutku

Fransanın faşist devletlere karşı cephe almamasını tenkid etti

Paris 28 (A.A.) — Bir müddetdir Fransada bulunmakta olan eski Ro-manya Hariciye nazırı Titulesko, Bor-deau'da söylediği bir nutukta kat'î olarak faşist devletlerin aleyhinde cep-he almış ve Fransayı bu memleketlere karşı faaliyet etmemekle muaheze ederek demiştir ki:

«Bu gayri faal siyaset dolayısıyla Fransa merkezi ve şarki Avrupadaki mevkiini kaybetmektedir. İngilterenin Fransaya olan yardım taahhüdü Fran-sanın bir istilâya uğradığı takdirde fiili olabileceği kaydı bu taahhüdün kıymetini düşürmüştür. Bu taahhüt met-ni belki de daha fazlasını ihtiva et-mektedir. Binaenaleyh bunu göz ö-nünde tutarak ona göre hareket edil-melidir.»

Hatayda umumi af ilân ediliyor

Kont De Martel Beyruta varır varmaz tarihini kararlaştıracak

Hükûmetimizin teşebbüsü üzerine Fransa hükûmeti, Hatayda siyasi se-bebler yüzünden mahkûm edilmiş ve yahut hudud haricine çıkarılmış olanlar hakkında umumi af ilân et-meği vaadettiği.

Bu umumi af yakında Hatayda ilân edilecektir. Dün İstanbul'dan ha-reket eden Fransanın Suriye komise-ri Kont De Martel Beyruta varır var-maz, bu umumi affı kararlaştıracak ve tarihini de tesbit edecektir.

Bursa bankasını soyanlar

Bursa 28 — Bir kaç sene evvel Os-manlı bankasını soymuş olan Süley-manla Ahmedin yedişer sene hapis-lerine ve yedişer sene nezaret altın-da bulundurulmalarına karar veril-miştir.

Malûl ve şehid ailelerine verilecek ikramiyeler

Bu sene malûller ve şehit aileleri ne kadar ikramiye alacaklar?

Ankara 28 — Milli Müdafaa vekâle-ti, Maliye vekâletine verdiği bir liste-de bu yıl inhisarlar satışından elde edilen üçte birlerle malûl askerlere ve şehit ailelerine verilecek ikramiye-yi tesbit etmiştir. Maliye vekâleti bu liste üzerine tevziata başlamak üze-re-dir.

Bu sene birinci derecede malûl za-bitlere 206 lira, birinci derecede malûl askerlere 103 lira, ikinci derecede ma-lûl zabıtlere 185 lira, askerlere 82 li-ra; üçüncü derecede malûl zabıtlere 144 lira, askerlere 61 lira; dördüncü derecede malûl zabıtlere 123 ve asker-lere 41 lira; beşinci derecede malûl zabıtlere 103 ve askerlere 25 lira, altın-cı derecede malûl zabıtlere 82 ve as-kerlere de 20 lira verilecektir.

Şehit ailelerine verilecek ikramiye miktarı ise 19 lira 37 kuruştur.

AKŞAMDAN AKŞAMA:

Göç

Göç mevsimindeyiz. İstanbul, bir taraftan öbür tarafa taşınmıyor.

Dört tekerlekli muhacir arabaları, iplerle sımsıkı sarılmış, dört köşesinden minder uçları, sandalya ayakları, yatak somyeleri taşan ev eşyasını, tıpkı muhaceret manzarası andıran bir sefalet ve şaşkınlık içinde, köprü iskelelerine, vapur dâhlumbazlarına atmakla meşgul... Buna bakarak, yazın sayfiyeye gitmek ihtiyacını duyan zavallı bir halkın «konfor» ve «yuva» te-lâkkisini anlıyabilirsiniz.

Kaç yıl, kaç asır var ki İstanbul her yaz mevsimi böyle taşınır durur. Bir Avrupalı kafasında yaz istirahatını işkenceli bir sefaletle benzetene bu garibe İstanbul âdetidir.

«Üç gün bir yangına bedeldir» meselesini bulan İstanbullu, bu gülünç ve tahribedici âdetten hâlâ kurtulamamıştır. Sanırsınız ki Orta Asya yaylalarında bütün Avrupaya hicret eden eski Türkün göçebe hâli ruhumuzdan çıkmamıştır. Türk, hâlâ eve, evine sahib değildir. Ev, eşya bizim için ne hatıra, ne tarihtir. Muvakkat, ya yamında, ya göçte harap olmaya mahkûm bir şeydir. Karacağımız evinde, demizden kalma bir koltuk, büyük anamızdan miras bir sandık, aile tarihi yüz seneye varan bir ayna, bir dolab vardır? Zenginlerimiz, evlerini süsleyecek eski Türk eşyasını pazardan, bedestenden toplamaya mecburdurlar. En güzel Türk eşyasını görebilmek için, artık sadece antikacılar değil, tâ yabancı ülkelerin müzelerine gitmek lâzım. Orta hallilerimizin evlerindeki boşluk, zenginlerimizin salon ve vitrinlerindeki yenilik ve türedilik insanı ürkütüyor. Bir İngiliz, bir Fransız köylüsünün mütevazî evindeki esaleti en muhteşm salonlarımız satın alamaz. Çünkü onlarda tarihin esikliği, fakat nesilden nesle devam edegelmis aile tarihinin esikliği var. Eski devirlerde aile, aşiret ve cadrdı. Şimdi aile evdir. Biz ise eskimis evden mahrumuz. Köşemizde ailenin bir hatırasını canlandıracak tek sandalya yok. Aileye bağlılık, içinde yaşadığımız maddî muhitin devamı ile de ölçülür. Evden çokluk kaçmamızın sebebi, evde ruhumuza, ceddin kalma ruhumuza, birşeyler söyleyen ecdad dekoru olmamasından ileri geliyor. Evlerimizi, asırlardan beri sun'i ve iğreti tiyatro dekoru gibi yapıp yıkıyoruz. Yangın ve göç Türk evini mahvettiler. Türkiye eskimis ev, eskimis eşya zevkini veremeliyiz.

Göç mevsimi, bende, yaprak dökümü kadar hazin hatıralar canlandırır. Her mevsim göç eden evde aile istikrarı güç olur.

Akşamcı

Zimmetine para geçiren bir memur yakalandı

Emniyet direktörlüğü ikinci şube müdürlüğü evvelce İzmirde zimmetine para geçirdiği cihetle hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiş olan İhsan isiminde birini yakalamıştır.

İhsan, İzmirden buraya koltuk değneklerle ve sakat bir adam rolü oynuyarak gelmiş, burada bir müddet adliyyede, ötede beride iş takip ederek geçinmiştir.

Şehrin muhtelif semtlerinde oturan İhsan, nihayet Samatyada emniyet direktörlüğü komiserlerinden birinin evine bittişik olarak oturduğu sırada teşhis edilerek yakalanmıştır.

İhsan, mahfuzan İzmirde gönderilmek üzere İstanbul jandarmasına teslim edilmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

Tramvaylardaki kalabalık Belediye, Nafia Vekâletinin suallerine cevap hazırladı

Nafia Vekâleti, tramvay arabalarında kalabalığı azaltmak için ne gibi tedbirler alınması lâzım geldiğini belediyeden sormuştu. Belediye cevabını hazırlamıştır.

Belediye, en çok kalabalığın Beyoğlu hatlarında olduğunu kaydettikten sonra Kurtuluş ve Maçka hatlarında daha sık araba işletmek üzere bazı arabaların Karaköyden geriye dönmelerini, ve bunun için Karaköyde bir durak yeri daha tesis edilmesi muvafık olduğunu beyan etmektedir.

Bundan başka evvelce düşünüldüğü gibi akşam üzerleri köprü üstünde fazla araba birikmesini temin etmek üzere Galatada Ziraat bankasının önünde bir makas yapılması muvafık görülmüştür. Bunun projesi de Nafia Vekâletine takdim edilmiştir. Bundan başka Kurtuluş Tepeüstünden sonra Kurtuluşa doğru uzanan tek hatın çift hatta çevrilmesi de zarurî görülmüştür. Nafia Vekâletinin yakında katı bir karar vereceği bekleniyor.

Harbiye - Beyazıd

Bugünlerde yeni seferlere başlanacak

Taksim ile Beyazıd arasında işletmekte olan yeni sistemdeki tramvay arabalarından daha ikisi bu ay sonunda atelyeden çıkacaktır.

Belediye bu yeni arabaların Harbiye ile Beyazıd arasında işletmesini esas itibarile doğru bulmaktadır. Bu arabalar, Harbiyeden kalktıkları zaman Taksime kadar yolcu almayacaklardır. Bunun için tecrübe yapmak lâzım geliyor. Bu tecrübe bugünlerde yapılacaktır. Müsbet netice verirse Harbiye - Beyazıd seferleri ihdas edilecektir.

Gaip bir genç aranıyor

Zabıtaya yeni bir tegayyüp hadisesi ihbar edilmiştir. Bu ihbarı yapan kumaş ticaretle iştigal eden ve Kumkapıda Nişancada oturan bay Yaşardır.

Bay Yaşar, oğlu Recebin bundan 25 gün kadar evvel evden ayrıldığını, o zamandanberi, hayat veya ölümüne dair bir haber alınmadığını, her zaman evine vaktile gelip giden bu gencin bu şekilde yirmi beş günlük gayubetinden endişeye düştüğünü bildirmiştir.

Zabıta, bu müracaat üzerine Recebin resim ve eşkâlini muhtelif mirtakalara bildirmiştir. Bu genç gerek İstanbulda, gerek taşrada aranmaktadır.

Bir hâkime fenalık geldi, başını kalorifer radyatörüne çarptı

Dün asliye ikinci ceza mahkemesinde öğleden sonra muhakemeye başlanacağı sırada mahkeme heyeti yerlerinde otururlarken mahkeme azasından B. Nafiye birdenbire fenalık gelmiş ve muvazenesini kaybederek oturduğu sandalyeden düşmüştür. Bu düşme neticesinde B. Nafinin başı yan taraftaki kalorifer radyatörüne çarparak alından yaralanmıştır. B. Nafi derhal hastaneye kaldırılmış ve ilk tedavisi yapılmıştır.

Kadın yüzünden iki genç birbirini ağır yaraladı

Sokakta karşılaşıncı bir söz söylemeden bıçaklara sarıldılar

Evvelki gece Karagümrük civarında, bir genç kız yüzünden, iki genç erkeğin yaralanması neticelenen bir hadise olmuştur. Vaka şudur:

Edirnekapi civarında oturan Ali ve Sıdkı isimlerinde iki genç, gene o civarda oturan Hayriye isminde bir kızla konuşmakta ve onu birbirlerinden habersizce sevmektedirler.

İki gence de ayrı ayrı iltifat eden kız, bu iki çocuğu bir çok tatlı hılyalar peşinde koşturmaktadır.

Evvelki gün Ali, işin farkına varmış ve Hayriyenin Sıdkı ile de konuştuğunu duymuştur.

Hayriyeyi ciddi bir aşkla seven ve onunla bir yuva kurabilecekleri hakkında kızın bir çok mektuplarını almış olan Ali, derin bir teessür için-

de Edirnekapi civarında dolaşırken fena bir tesadüf bu sırada Sıdkıyı karşısına çıkarmıştır.

Sıdkı da, Hayriyenin Ali ile münasebetini hissetmiş olduğundan ufak bir ağız münakaşası bile yapmadan ikisi de taşıdıkları bıçaklara sarılmışlardır.

Bıçaklar, her ikisinin de vücutlerinin muhtelif yerlerine saplanmış ve ikisi de feryatlar arasında oldukları yere yığılmışlardır.

Vaka akabinde yetişen memurlar, iki genci de hastaneye kaldırmışlardır. Bunlardan Alide bulunan bazı mektuplar muhafaza altına alınmıştır.

Yaralama hadisesi hakkındaki tahkikat derinleştirilmektedir.

Yolcu salonu

Bugün liman idaresinde bir toplantı yapılacak

Galata yolcu salonu avan projesinde gümrük bakımından bazı tadilatla lüzum görüldüğünü ve Ankara'da bir toplantı yapılacağını yazmıştı. Bu toplantıya iştirak etmek üzere İstanbuldan gümrükler başmüdürlüğü B. Mustafa Nuri, liman işletme idaresi müdürü B. Raufi Manyası, muhafaza baş müdürü B. Hasan Önemli'deki perşembe günü Akaraya hareket edeceklerdir.

Cuma günü avan proje üzerinde görüşmeler yapılacak, gümrük ve inhisar vekâleti müsteşarları ile iktisad vekâleti müsteşarının fikirleri alınacaktır.

Bugün liman işletme idaresinde alâkadar müdür ve baş müdürlerden başka şehircilik mütehassısı B. Proste ve avan projeyi yapan profesör B. Debe'nin iştirakile bir toplantı yapılacağı ve bu içtimala yarın da vali B. Muhiiddin Üstündağın riyasetinde tekrarlanacaktır.

Liman işletme idaresi İstanbul Limanının ıslah ve tevsi etrafındaki çalışmalarına devam ediyor. Bilhasa tahmil ve tahliye işleri göz önünde tutuluyor.

Yapılan tedkikler sonunda 120 tonluk bir Maçuna (deniz vinci) alınması tekarriir etmiştir. Vinç yakında sipariş edilecektir.

Liman idaresi bir taraftan da gemilere verilecek Terkos suyunun tasfiyesi ameliyesiyle meşgul oluyor. Tedkiklerden anlaşıldığına göre Terkos suyunun kireç nisbeti yüzde 13 - 15 kadardır.

Liman idaresinin ısmarladığı deniz motörü geldi

Liman işletme idaresinin Avrupaya ısmarladığı üç deniz motöründen en büyüğü limanımıza getirilmiştir. 40,000 liraya yaptırılan motor son sistem olarak inşa edilmiştir.

Diğer motörlerin biri 31,000, diğeri de 33,000 liraya mal olmuştur. Onlar da yakında limanımıza getirilecektir.

Meşhud suçlar

Son günler zarfında vakalar yeniden çoğaldı

Cürümüşhud kanununun tatbiki-ne başlandığından beri meşhud suç vakaları günden güne azalmış ve son altı ay zarfında cürümüşhud müddeiummiliğine, günde ancak beş, altı vaka gelmeğe başlamıştı. Fakat evvelki gün bu vukuat birdenbire çoğalmıştır. Dün cürümüşhud müddeiummiliği iki yüze yakın meşhud suç maznununu sorguya çekmiştir. Vukuatın ekserisi pazar günü eğlence yerlerinde çıkan kavgalardan mütevellittir.

Maarifte sıhhi teftiş heyeti

Maarif müdürlüğünün idaresinde bulunan Maarif sıhhiye müfettişleri ilmekteplerin işlerle fazlaca meşgul olduklarından liselerle orta ve sanat mekteplerindeki muallimlerin ve talebenin sıhhi vaziyetleriyle yakından alâkadar olamamaktadırlar. Maarif vekâleti bunu nazarı dikkate alarak diğer mekteplerin sıhhi vaziyetlerini, tedkik, muallimlerle talebenin muayeneleri için yedi kişilik bir sıhhi heyet teşkil etmiştir. Bu heyet, hergün salı ve cuma günleri mekteplerde bir mektebin sıhhi vaziyetlerini tedkik ve muallimlerle talebenin muayenelerini yapacaklardır.

Halılar ne zaman silkilecek?

Apartman ve evlerin pencere ve balkonlardan silkilen halıların halkın sıhhatini bozacak birçok mikrop saçtıkları görülmüş ve son günlerde şikâyetler artmıştır.

Belediye zabıtası bu hususta yeni bir karar verecektir.

Halicin 6 numarası Adalar arasında işlemeğe başlıyor

Haliç vapurları arasından alınarak yaz mevsimi için Akay idaresi emrine verilen 6 numaralı vapur dün beyaza boyanmış olarak Haliçten çıkarılmış ve Adalara gitmiştir.

6 numara, bugünden itibaren Adalar, Maltepe, Kartal ve Yörükall plâj arasında yolcu aktarmalarını temin edecektir.

SOHBET: Kalemim gelişi...

Erkeklerin aşağı yukarı bir örnek giyinmek mecburiyetinde olmalarına vaktile pek kızdım. Hele resmi toplantı yerlerinde, balolarda, tiyatrolarda, lâtûbalılığa müsaadesi olmayan eğlence mahallerinde herkesin bir örnek elbise ile bulunmasını istemek bana, şahsiyet'e mani olmak arzusu gibi gözüktü. Her insan beğendiği gibi, huyunu, tabiatını en iyi gösterebilecek surette giymelidir, derdim. Çünkü o zamanlar şahsiyetin gizlenmesi, körletilmesi kabîl olduğuna kanı idim.

Sonradan anladım ki, hiç de öyle değildir. Şahsiyet ve orijinallik farkına varmadan gösterdiğimiz hususiyetlerdedir. Herkes gibi giyinmeğe mecbur olan, düşünmeden, tasarlamadan kıyafetine bir başkalık vermiyorsa zaten şahsiyeti yok demektir; ona etrafından istediği kadar ayrılmak hakkını verir, yine herkese benzer. Göstereceği başkalıklar, işin aslını anlamıyanlar için bir hususiyet, bir orijinallik olabilir.

Hakikî orijinallik, herkese uymak, herkes gibi olmak için sarfedeceğimiz azamî cehde rağmen bizde kalacak olan hususiyettir.

Nuh alelade bir şairdir, nesrinde mana yoktur, konuşması gayet tatsızdır. Fakat onu yemeyezsiniz, çünkü melek gibi bir adamdır. Kusurlarını saymağa başlayın, çocuklarınki kadar temiz bakışları, Amerikalılarınki kadar candan elini uzatması ile gözlerinizin önüne gelir. Onu methetmediğiniz için kendi kendinizden utanırsınız. «Ben bir ifrit miyim ki bu derece kalb temizliği bana tesir etmiyor da tashihi kendi elinde olmyan kusurlarına bakıyorum!» dersiniz.

Be adam! ne olurdu bu kadar iyi, temiz kalbli olmasaydın? Seni, hiç bir eza duymadan tatlı tatlı çekistirir, mızralarla istediğimiz gibi alay ederdik

III

Sizin hakkınızda verilecek hükümlere aldırış etmiyorum musunuz? sizden rahatsız yok. Ben onu yapamıyorum. «Falan senin için şunu söyledi, filân böyle söyledi» diyorlar; falanın da, filânın da pek düşünmeden, bazan gazazlarından, bazan sırf lâf olsun diye, belki de hasedlerinden öyle söylediklerini biliyorum; fakat yine de almıyorum. Çünkü çoğu zaman o sözlerde, pek az da olsa, bir hakikat bulunduğunu seziyorum.

IV

Ali, arasına sokakta karşılaşıp selâmlaştığı Raci'nin manasınca bir adam olduğunu bildirir. Onunla dost, hattâ ahabab değil, ancak tanıdık olduğu için sözlerindeki değersizliğe ehemmiyet vermezdi. «Pek âla adam! herkesin de manalı sözler söylemesi lâzım gelmez ya! Zaten Raci'nin bir iddiası yok, yazı yazmaz, fikir münakaşalarına pek girmez, arasına bir kitap okuyup vakit geçirir» derdi. Onu görünce hal, hatır sorar, müsterek tanıdıklardan bir parça bahsedip yoluna devam ederdi.

Fakat bir gün Raci ona: «Geçenlerde romancı falan hakkında şöyle söylediniz, ben de tamamile sizin fikrinizdeyim» dedi. Ali buna tahammül edemedi: kafasına hiç bir hüme beslemediği Raci onun fikrine iştirak etsin! bunu bir sillede de ağır buldu. Az kaldı fikrini değiştirecek, samimiyetle övdüğü romancıyı beğenmeyeğe başlayacaktı. Çok şükür ki Raci o

(Devamı dördüncü sahifede)

Nurullah Ataç

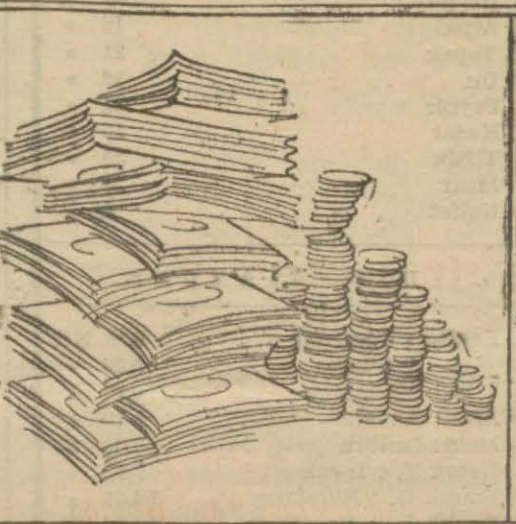
Bay Amcaya göre...

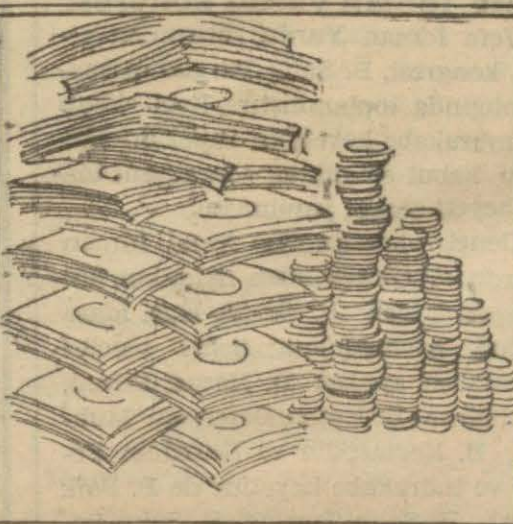
— Arka sırada mühim bir para dedikodusu var bay Amca...

... Biri «Otuz bin kâğıt, bin altın lira bırakmış!» diyor...

... Biri «Kırk bin kâğıt, beş bin sarı lira terkemiş!» diye iddia ediyor...

... Biri de elli binden bahsediyor!..

... Bu ölen kim acaba?.. B. A. — Bir dilenci olmalı..

Sohbet

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)
romancının eserlerini, Ali'nin hiç de aklına gelmeyen ve gülünç bulduğu bir sebepten seviyormuş. Ali fikir değiştirmek kulfeti gibi Raci ile selâmlaşma zahmetinden de kurtuldu.

V

İyili, öfke, şiddet, hased gibi kötü hislerin bulunmaması demektir. Fazilet ise insanın, duyduğu kötü hisleri, intikam arzusunu yenebilmesidir. Fazilet faal bir hassastır; iyilik ise pasifistir. (Bunu Montaigne'de okudum, fakat başka biri tarafından söylenmiş bir sözü, doğru buluyorsam, ben de tekrar etmeyecek miyim? Ah! bizde bir muharrir çiksa da Montaigne'i, Rabelais'i yağma etse, intihal etse, edebiyatımız işte o zaman genişlemek yoluna girmiş olur. Elimden gelse o işi ben yapacağım. Fakat büyük ecnebi muharrirleri intihal etmek, sırf kendi kafamızın mahsulü sandığımız şeyler yazmaktan kolay değildir. Bir kere onları hakkile anlamak lâzım... İşte işin en zor tarafı!)

VI

Zamanın değiştiğini farketmek, zannedirim ki çok müşkül bir iş... Geçen gün bir yazı okudum, muharriri, Ahmed Midhat Efendi'nin ölmüş, Tercemanı Hakikat'ın kapanmış olduğundan henüz haberdar değil gibi gözüküyordu: dilin biraz sadeleşmiş olmasına rağmen yine o üslûb, yine o zihniyet... Fakat o muharrir yalnız değil: gazetelerimiz, mecmualarımız, eli li yıl önce kaleme alınmış oldukları hissini veren yazılarla dolu. Bugün yazılması lâzım gelen şeyler belki yarım asır sonra yazılacak ve bittabi garib olacak. Nurullah Ataç

Etibba odasının toplantısı

İstanbul etibba odası, dün mutad altı aylık toplantısını yapmıştır. Toplantıya oda reisi doktor B. Niyazi ismet riyaset etmiştir. Toplantıda odanın altı aylık faaliyetine dair raporu okunmuş ve iki hesap mürakibi intihab olunmuştur.

Oda Tesrinievvelde tekrar toplanacak idare heyeti intihabı yapılmıştır.

Batan İtalyan vapurunun yolcuları

Bir müsademe neticesinde Çanakale civarında batan İtalyan vapurunun 9 yolcusu Çanakaleden şehrimize getirilmiştir. Dün de dört yolcu gelmiştir. Bunlarda kabahatin İtalyan vapurunda olduğunu iddia etmekte idler. Yolculardan bir kısmı Providans vapuruna yollarına devam etmişlerdir. Yolcular beşer, onar bin lira zarar ve ziyan ettiklerini idda etmişlerdir. Alâkadarlarca bu iddialar tedkik olunuyor.

İtalyan vapurunun acentesi yolcuların navlunlarını vermiş, zararlarının tediyesini tedkikat sonuna bırakmıştır.

Batan İtalyan vapurunun yüzbin İngiliz lirası kıymetinde olduğu tesbit edilmiştir.

Maasları artan gümrük muhafaza memurları

Gümrük muhafaza memurları maaslarının artırılması hakkındaki kanun mucibince hazırlanan ilk liste gelmiştir. Listede altı memurun ismi vardır. Bu arada Başmüdür B. Hasan da bulunmaktadır.

Harp malûllerinin teşekkürü

Harp malûllerinden bazıları gazetemize müracaat ederek üç aylıklarını ahırken Fatih malmüdürlüğünden gördükleri kolaylık ve hüsnü muameleden çok mütehasis olduklarını, gerek malmüdürlüğü memurlarına ve gerekse Maliye vekili B. Fuad Ağralıya en derin şükran hislerini bildirme gazetemizin vasıta olmasını rica etmişlerdir.

Şüpheli bir ölüm

Unkapanında oturan Muharrem'in dört yaşındaki kızı Makbule dün evinde ölmüştür. Zabıtaya yapılan ihbarda Makbule'nin, babası Muharrem tarafından doğulurken öldürüldüğü iddia edilmiştir. Bunun üzerine Muharrem dün adliye teslim edilmiş ve Makbule'nin cesedi de adliye doktoruna gösterilmiştir. Adliye doktoru tarafından yapılan muayene neticesinde ölüm şüpheli görüldüğünden ceset morga gönderilmiş ve tahkikata girilmiştir.

Türkiye, siyaset mektebi

(Baş tarafı birinci sahifede)

mümtaz bir muhitte nasıl hürmet ve itimadla karşılandığını gösterir. Bu demektir ki, Milletlerarası büyük politikada mevki sahibi olan Kemalist Türkiye'nin Başvekilinin herhangi bir nutku, İngiliz parlamentosunda dahi, Milletler Cemiyetini müdafaa için delil diye kullanılacak kıymet ve şumuldedir.

Hiç şüphe yok ki, İngiliz mebuslarına, bu sözlerin inandırıcı değerde bir vesika diye dinletilmesinde iki memleket arasındaki -kendiliğinden, hâdiselerin zaruretiyle vücut bulan- samimi dostluğun, itimadın büyük tesiri vardır. Her ne olursa olsun, hâdiseler, Türkiye'nin Milletlerarası edindiği yeri, ve İsmet İnönü'nün Avrupa siyaset âleminde kazandığı hürmet ve itimadı çok bariz şekilde bir kere daha göstermek itibarile, iftihara değer.

Türkiye, kendi siyasetile, onu idare eden yüksek insanların şahsiyetile ancak bu devirde, bütün dünyada misal ve delil diye ileri sürülüyor. «Türkiye siyaset mektebi olmuştur.» Bu cümleyi Cenevrede birçok politikacılar bizzat işittik.

Necmeddin Sadak

Sıhhiye Vekili diyor ki..

(Baş tarafı birinci sahifede)

İki günde 23 vaka

Tifodan korunmak için şehrin muhtelif yerlerinde açılan aşı istasyonlarına dün de birçok kimseler müracaat ederek aşılanmışlardır. Sıhhiye müdürlüğü, tifonun en çok çıktığı Fatih ve Eminönü kazalarında hastalık çıkan mahallelerde teftiş yaptırmıştır.

Cumartesi ve pazar günü şehrin muhtelif yerlerinde çıkan yeni vakalar yirmi üçü bulmuştur. Bu suretle İstanbulda günde en aşağı 10, en çok 17-18 vaka kaydedilmektedir.

Bostanların şehir haricine çıkarılması işi ve belediye

Bostanların şehir haricine çıkarılması fikri belediyece henüz kabul edilmemektedir. Belediye şehrin iktisadi vaziyeti ile çok sıkı alakadardır gördüğü bu mesele hakkında derhal karar veremeyeceği fikrindedir.

Sıhhiye müdürlüğü, İstanbulun hangi semtlerinde lâğümlarla suların karıştığını dün tedkik etmeğe başlamıştır. Bu lâğümlar, hemen tamir edilecektir.

Meyvaların tifonun geçmesinde müessir olduğuna göre meyvaları permanganatlı bir mahlûlde yıkamadan yemenin doğru olmadığını bir mütehasis hekimin beyanatına atfen yazmıştı. Dün bu zat ile tekrar görüştük, bize dedi ki:

— Beş binde bir permanganatlı bir mahlûl meyvalardaki mikropları öldürmeğe kâfidir. Yani bir litre suyun içine 20 santigram miktarında permanganat koymak ve bu su içinde yarım saat kadar meyvaları bıraktıktan sonra bol terkos suyu ile yıkayarak yemek lâzımdır.

Sıhhiye müdürlüğü, bugün de yapacağı tecrübelerden sonra ihtiyacı karşılamazsa mevcut aşı istasyonlarını arttıracaktır. Şimdiye kadar aşılanların sayısı 60 bini bulmuştur.

Bir keçi boynuzu ile bir gencin kolunu kırı

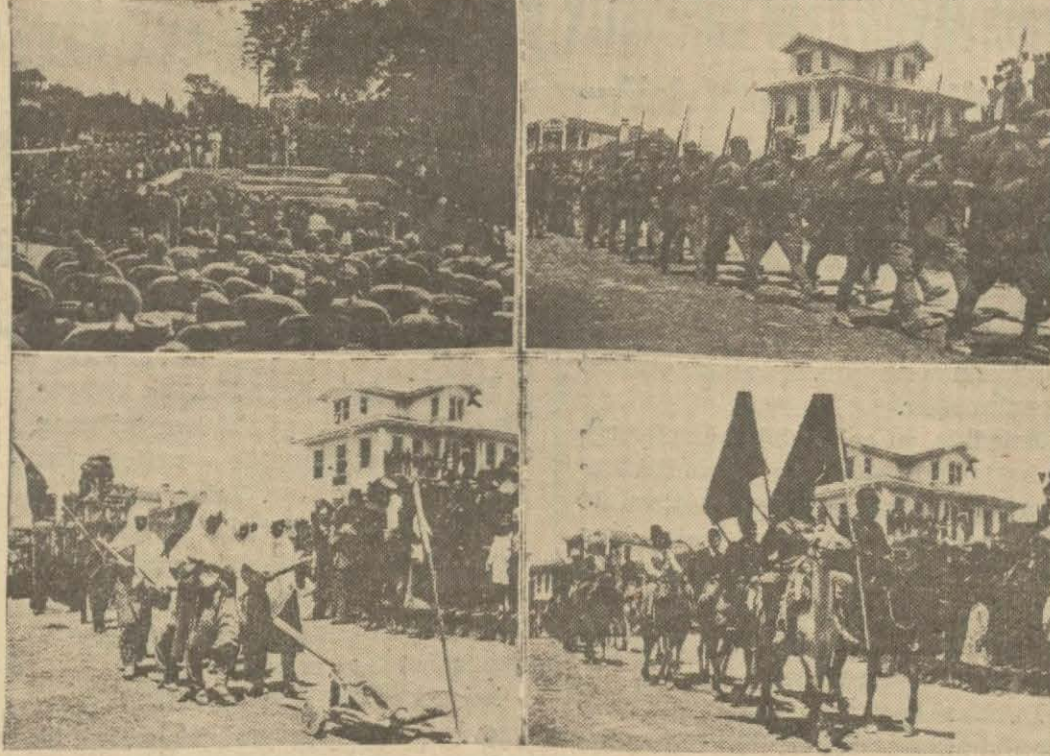
Cihangirde Alibey apartmanında oturan Yılmaz, apartmanı önünde oynamakta iken Mihal isminde birine aid bir keçi boynuzu ile çocuğun sağ kolunu kırmıştır. Yılmaz hastaneye kaldırılmış, keçi sahibi hakkında da takibata girilmiştir.

Vefa İdman yurdu kongresi

Vefa İdman Yurdu, otuzuncu yıllık kongresi, B. Saim Turgudun başkanlığında toplanmıştır. Eski idare ve mürakabe heyetinin raporları okunup kabul edildikten sonra yeni idare heyeti seçimi yapılmıştır.

Genel başkanlığa Vefa İdman Yurdu müessislerinden İstanbul kültür direktörü B. Tefik Kut, idare heyeti başkanlığına Şehir meclisi üyesinden avukat B. Hasan Fehmi, âzalıklara B. Hasan Beşer, Ali Muh-sin, B. Necmeddin ve Nureddin Yener ve mürakabe heyetine de B. Faik Kont, B. Saim Turgud, B. Saim Şahin seçilmişlerdir.

Izmitin kurtuluşu dün fevkalâde tezahüratla kutlandı

Dünkü merasimden dört enstantane

İzmit 28 (Hususî muhabirimizden) — İzmitin kurtuluşunun 17 nci yıldönümü bugün merasimle ve fevkalâde tezahüratla kutlandı.

Kahraman askerlerimiz saat 9 da büyük takın altından bir geçid resmi yaptılar ve çok alkışlandılar. Bunu, bu mesud günü kutlamak üzere civar köylerden gelen köylülerin geçişi takib etti. Sırtında ve ellerinde güller taşıyan köylü kadınlarımız durmadan alkışlanıyordu. Geçid resmine sporcularımız da iştirak ettiler ve çok alkışlandılar.

Büyük demiryolu caddesini takiben şehre giren alay doğrudan Atatürk anıtına gitti. Etrafı müdhis bir kalabalık sarmıştı. Şanlı sancağımız alkışlar arasında direğe çekildi. Bundan sonra, alay kumandanı albay Fahri kurtuluş

ve hakikati canlandıran bir nutuk söyledi ve devamlı bir şekilde alkışlandı. Bundan sonra Cumhuriyet Halk partisi merkez kamun yönkurulunun genç başkanı B. Sadeddin bir nutuk söyledi.

Bütün teşekküllerin çelenkleri Atatürk anıtına konduktan sonra önde muzika olduğu halde şehidlğe gidildi. Çelenkler kondu ve nutuklar söylendi.

Akşam belediye gazinosunda bir ziyafet verildi. Ziyafette civar vilâyetlerden gelen köylüler hazır bulundu. Cumhuriyet Halk partisi başkanı ve Vali B. Hâmid Oskayın ziyafette köylüler arasında bulunması köylülerin neşesini bir kat daha artırıyordu. Geç vakta kadar güzel bir bayram günü yaşatıldı. Her taraf bayraklar ve elektrikle süslüdür.

BORSA

28 Haziran 1937

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

ESHAM ve TAHVİLÂT

İstikrazı dahili	95	Türkiye Cüm-	86,75
1933 istikrazı	95	huriyet Merkez	
Ünütürk I	18,20	Bankası	
» II	17,50	Anadoluhisse	24,10
» III	17,35	Telefon	6,50
Müessis I	43,75	Terkos	9,50
» II	40,95	Çimento	13,20
» III		İttihat değir-	10
İş Bankası	9,80	menleri	
» hamiline	9,90	Şark değir-	0,80
» Müessis	77	menleri	

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,63,25	Sofya	63,79,58
Londra	62,7	Prag	22,59,64
Nev York	78,55	Berlin	1,96,25
Milano	14,95,70	Madrid	13,95,50
Athina	87,16,10	Belgrad	34,45
Cenevre	3,43,30	Zloti	4,16,10
Brüksel	4,66,—	Pengo	3,98,75
Amsterdam	1,43,07	Bükreş	107,01,75
		Moskova	24,02,25

İSTANBUL TİCARET ve ZAHİRE BORSASI

28/6/937

FİATLAR

CİNSİ	Aşağı	Yukarı
Buğday yumuşak	6 —	6 25
Arpa	3 12½	3 25
Çavdar	3 35	4 —
Mısır sarı	4 22½	4 35
Susam	15 10	—
Afyon ince	560 —	—
Peynir	25 —	27 20
Kaşar	40 —	50 —

GELEN

Buğday	165 Ton
Arpa	15 »
Yapak	21 »
Un	86 »
Peynir	31 »
Kaşar	15 »
Tiftik	34 »
Mısır	23 »
Nohut	4 »

DIŞ FİATLAR

Buğday: Liverpool	6,15 Kr.
» : Şikago	5,39 »
» : Vinipek	6,12 »
Arpa: Anders	5,10 »
Mısır: Londra	3,63 »
Keten T. : Londra	8,02 »
Findik G. : Hamburg	94,69 »
Findik L. : Hamburg	94,69 »

Madrid cephesinde

(Baş tarafı birinci sahifede)

cenup muntakasında asiler, cumhuriyetçilerin Sierra de alarcon ve Sierra de Argallanes'deki mevzilerine şiddetle taaruz etmişlerdir.

Cumhuriyetçilerin bataryaları, asileri dağıtmış ve bu suretle taaruzları akim kalmıştır.

Madrid bombardıman edildi

Madrid 28 (A.A.) — Dokuz asi tayyaresi saat 18 e doğru hükümet merkezinin üstünden uçarak Casa de Campo ve Prado muntakalarına doğru gitmişlerdir. Biraz sonra bu muntakalarda şiddetli infilâklar işitilmiş ve cepheye yakın bulunan hükümet merkezinin binaları infilâkların şiddetinden sarsılmıştır.

Bombardımanın neticesi hakkında henüz malûmat gelmemiştir.

Santander tahliye ediliyor

Santander 28 (A.A.) — Sivil ahaliyi çıkarmak üzere buraya birçok İngiliz gemileri gelmiştir.

Bordeaux 28 (A.A.) — Santander'den gelen 1238 mülteci Herrosguiree vapurile buraya gelmişlerdir.

Bilbao 28 (A.A.) — Nasyonalistlerin ileri hareketi devam etmektedir. Şimalde icrayı hareket etmekte olan kuvvet, Somorrosto de Luzuero yakınındaki tepeleri işgal etmiş ve Castro Mardiales yakınına varmıştır.

Cenupta ilerleyen kuvvet, Guenes'i zaptetmiş ve Cannadasa yaklaşmıştır. Birçok Bask milisleri, teslim olmuşlardır.

Deniz klübü büyük bir program hazırlıyor

Deniz klübü her sene deniz yarışları yapmakta ve bu yarışlar büyük bir alaka toplamaktadır idi. Bunu göz önünde tutan deniz klübü idarecileri bu sene için daha geniş bir program hazırlamaktadırlar.

Paris at yarışları

Paris 28 (A.A.) — Semblat ismindeki Fransız jockeyinin binmiş olduğu Martinez Dehoz'a aid Clair Voyant adındaki Fransız atı, Frederico Tesclioya aid İtalyan atı Donatello Deux ile Edouard de Rotschild'e aid Fransız Gonfalonier atını geçerek büyük Paris mükâfatını kazanmıştır.

Kutub seyyahları

Sovyet hükûmeti bunlara "Kahraman,, ünvanını verdi

Moskova 28 (A.A.) — Merkezi İcra komitesi, şimal kutbu seferine iştirak etmiş olan Schmidt, Spirina, Chevellet, Papanine, Alexiev, Mazourouk, Golovine, Babouchkine, Vodopianov, Molokov'a «Kahraman» ünvanını ve Lenin nişanını vermeği kararlaştırmıştır. Bunlar ayrıca 25,000 er ruble mükâfat ta alacaklardır.

Sefere iştirak eden diğer 16 kişi 15,000 ruble ve Lenin nişanını, 13 kişi 10,000 ruble ve Kızıldız nişanını alacaklardır.

Sovyet Rusyadan Amerikaya giden tayyareciler

Vaşington 28 (A.A.) — Troyanovskinin refakatinde olarak Moskova - Amerika hava seferini ikmal eden üç Sovyet tayyarecisi Union Station'a gelmişler ve belediye mümessillerile Sovyet kolonisi tarafından karşılanmışlardır.

Bugün Amerika hava ordusu başkumandanı general Westover tarafından şereflerine tertib edilecek olan bir kabul resmine iştirak edeceklerdir. Tayyareciler yarın reisictimhur Roosevelt tarafından kabul edileceklerdir.

İspanyaya yardım Üç antrenasyonalin birlikte hareketi isteniyor

Moskova 28 (A.A.) — Dimitrof, Thorez'e bir telgraf çekerek sendika ve sosyalist Fransız komünist partisi, umumi kâtipi enternasyonallerinin gelecek toplantısında İspanyol cumhuriyetçilerine yardım edilmesi hakkında yapılan üç teklifin müzakere edilmesini istemiştir. Bu teklifler şunlardır:

1 — Üç enternasyonal, müştereken faşist olmayan memleketlerin hükümet ve parlâmentolarına müracaat ederek İspanyada bulunan İtalyan ve Alman kuvvetlerinin derhal geri çekilmesi, İspanya cumhuriyeti sâhillerine konulmuş olan ablokanın kaldırılması ve İspanyanın meşru hükûmetinin bütün beynelmilel haklarının tanınması için Sovyetler birliğinin müşterek tedbirler alınmasını istediğini bildireceklerdir.

2 — Üç enternasyonal, Milletler Cemiyetinden faşist mutearızlarına karşı zecri tedbirler alınmasını istiyceklerdir.

3 — Bütün memleketlerdeki işçi sınıfları da bu taleblerin tatbik edilmesi için ellerinden geleni yapacaklardır.

İrlanda başvekilinin bir nutku

Dublin 28 (A.A.) — Başvekil de Valera söylediği bir intihap nutkunda demiştir ki:

İngiltere ile İrlanda arasında sulh ancak İngiltere İrlandaya hâkim olmak hevesinden vaz geçtiği anda kabıl olabilecektir. O vakit iki memleket yanyana müşterek menfaatlerini gözeterek tam bir mutabakat halinde yaşayacaklardır. Şimali İrlanda halkı da sulh zihniyetiyle hareket ederek cenubi İrlandaya iltihak eylemelidir.

Haseki hastanesi baştabinin teşekkürü

Oğumuz Kâmrânın vefatı elimli dolayısıyla gerek bizzat ve gerekse mektup ve telgrafla beyanı taziyet ve teessüratımıza iştirak buyuran Bayan ve Baylara, meslekdaşlarımıza ve yakınlarımıza ve askeri ve sivil talebe arkadaşlarımıza ayrı ayrı teşekkürlerimizin ilâhına teessüratımız dolayısıyla muvaffak olamadığımız minnettarlığımızın sayın gazetesinize ibrâkını sonsuz saygılarımızla dileriz.

Haseki Hastanesi Baştabibi Nazmi Selcen ve eşi Sadiye Selcen

Mesud bir evlenme

Şehrimizin maruf simalarından Kâtipzade bay Sabrinin kızı bayan Bin-naz ile bay Muzaffer Feyzioğlunun evlenme töreni dün Ortaköydeki evlerinde yapılmıştır. Merasimde iki tarafın dostları hazır bulunmuştur. Genç evlilere saadet temenni ederiz.

Mevlûdu şerif kiraatı

Zevcem şehidi ahret Seyyide Fatma Nedime ile ebeveyni ve kardeşlerinin ervahı tayyibelerine ithaf olunmak üzere 2 Temmuz 937 cuma günü, cuma namazını müteakip Beşiktaşta Vîsnezade ve Kadıköyde Osmanağa cami şeriflerinde menkabe vilâdeti seniyei cenabı risaletpenahi kiraat olunacağından din kardeşlerinin bu meclisi malâiki enisden istinaceri iştirah olunur.

Emekli süvari tuğbaylarından Cemil

SİYASİ İCMAL:

Almanya - Çekoslovakya

Hali hazırda Avrupa sulhü en ziyade iki sahnede tehdit ediliyor. Bunlardan biri İspanyada ve diğeri Çekoslovakya'dır. Almanya'da B. Hitlerin riyaseti altında kabine bu devletin ordu ve donanmasını ve hava kuvvetlerini idare etmekte bulunan askerlerin iştiraki ile akdettiği fevkalâde içtimada her halde çok mühim kararlar verildiği anlaşıyor. Bu kararlar Almanyanın büyük bir hareket yapmasına aittir.

Fakat bu hareketin sahnesi İspanya mı yoksa Çekoslovakya mı olacağı belli değildir. Çünkü son günlerde Almanya ile Çekoslovakyanın arasındaki münasebat ziyadesile gerginleşmiştir. Bunda bir çok hadiselerin tesiri vardır. Beynelmül balon yarışına iştirak eden Alman balonlarından ikisinin Çekoslovakya topraklarında durdurularak yollarından alkonulmuş olması, Çekoslovakya'daki Alman tebaasından muhtelif kimselerin tevkif edilmesi ve bunlara fena muamele yapıldığı hakkında Alman matbuatındaki neşriyat, Alman efârî umumiyetini Çek politikası aleyhine galeyana getirmiş bu-

lunuyor.

Diğer taraftan Çekoslovakya efkârî umumiyeti ve hükümeti Almanyanın politikasına ve askeri hazırlığına karşı derin itimatsızlık duymaktadır. Bu memlekette fevkalâde bir harp hazırlığı yapılıyor. Âdeta beşikten yeni çıkan çocuklardan mezarın kenarına yakınlaşan ihtiyarlara kadar bütün halk askeri talim ve terbiyeye mecbur tutulmaktadır. Memleketin dört bir tarafı memnu mintaka ilân edilerek tahkimat yapılıyor.

Çekoslovakyanın üç tarafını Alman devletleri ve Macaristan hudutları çevirmiştir. Şimaldeki diğer komşusu Lehistan ile de derin ziddiyet ve husumet içinde yaşıyor. Küçük itilâfa dahil olması itibarile yegâne dostu ve hemhudut komşusu Romanya ile hududu hem dar, hem de uzak ve tersdir. Romanya da Soveyletrin askeri kuvvetlerinin Çekoslovakya Rumen topraklarından geçmesine mukavemet ve mümanaat etmeğe katı karar vermiştir. Bu ahval Almanyanın cesaretini şüphesiz arttırmıştır. Feyzullah Kazan

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

Üniversitelerin kuvveti

İngiltere üniversitelerinde, talebelerin yatak odaları ayırdır, herkes kendi odasında yatar.

Talebelerden biri, bir gün, gizlice odasına bir fiçı şarap götürdü, sakladı. Fakat saklı ne kalır?... Direktör haber aldı, talebeyi çağırttı. Talebe kendini müdafaa için:

— Ne yapayım, dedi, doktor kuvvetlenmem için şarap tavsiye etti. Direktör sordu:

— Bari faydasını gördün mü?
— Elbette. Fıçıyı getirirken kaldırmak için çok zahmet çektim, bugünse tüy gibi kaldırıyorum!...

Ses veren kumlar

Cenubi Afrika çöllerinin bir kısmı ses veren kumlarla örtülüdür. Bu kumlarda koşan bir hayvanın ayak sesleri öküz böğürüyormuş gibi ses kumlarda adım atacak olsa, ayak sesleri öküz böğürüyormuş gibi ses çıkarır, kumlara el sürülünce, kumlar çıngrak gibi öter.

Yapılan incelemeler sonu bu kumlarda hiç rütubet olmadığı tesbit edildi. Kumlara bu ses hassasiyetini veren kuraklıkmış!...

Boks

Boks modern bir spor değildir. 18 inci asır ortalarında yalnız İngiltere'de bu maç yapılmaya başladı. İlk zamanlar pek az seyirci vardı. O zaman boksun kaideleri de yoktu. Eldivensiz, yumrukla dövüşülürdü. 19 uncu asır ortalarında Kinsheri Markisi bir boks talimatnamesi yaptı. Bu talimatname de tam zamanında yapıldı, çünkü 1857 de bir Amerikalı şampiyonla bir İngiliz şampiyonu arasında cereyan eden müsabakada, İngilizin kolu kırıldı, Amerikalının gözü çıktı.

İzmir (Akşam) — İzmirin Karşıyaka orta okulundan bu sene (137) talebe mezun olmuştur. Talebeler, kültürlü yetiştirilmiş, daha yüksek tahsile iyi hazırlanmıştır. Resmimiz, bu seneki mezunları ve müdürle öğretmenlerden bir kısmını gösteriyor.

Basit bir hadise

Evet basit bir hadise... Hadiseyi teşkil eden madde de basit bir taş parçası... Paris sergisini dolayan bayan Milli Müller bir yolun kumları arasında parlayan bir taş gördü, eğilip aldı.

Kumlara gömülüp kalan bu taş 300,000 franklık bir pırlanta idi. Bayan Bonöval adında zengin bir Fransız, bu taşı düşürmüş ve polise başvurmuştu.

Bayan Müller de yirmi beş yaşında bir dansözdür. Paris sergisini görmeğe gelmiş, arkadaşı bayan Landalla gezerken, taşı buluyur...

Ertesi günü de gazetede bir elmas kaybolduğunu okuyor, hemen gidip 300,000 franklık pırlantayı teslim ediyor...

Fevtten âmedi: Kazana...

Büyük harplerde, ortadan kaybolan askerlerin künye başlarına kırmızı mürekkeple: Fevt! yazarlar, sonra günlerden bir gün asker çıkıp gelince, gene kırmızı mürekkeple şu meşruhatı verirlerdi: Fevtten âmedi, kazana!... Ölümünden döndü, karavana dahil olabilir. Arapça ile Farsçanın cilvesidir bu. Her halde bu cümle Türkçe yazılsaydı, kimse yazmazdı. Ölümünden döndü, kazana!... Olur mu hiç?... Amma: Fevtten âmedi, kazana!...Bunu anlayan kim?...

Her neyse, İngilterede yeni bir klüp açıldı: «Ölenler klübü» bu klübün âzaları, gazetelerin, öldü diye yazdıkları zevatla, harp sırasında, künyelerine resmen «öldü» meşruhatı verilen malûllerdir.

Bu klüp âzası her sene toplanacak ve bir bardak viski ile eski günleri yad edeceklermiş!...

Almanya ile ticarî müzakereler

Müsteşar B. Faik Kurdoğlu muharririmize izahat verdi

Almanya ile ticarî müzakerelerde bulunmak üzere dün Almanya gitmesi mükarrer olan heyet Ankara ekspresinin evvelki günü tevhürü yüzünden seyahatini bugüne bırakmıştır. Heyet Berlin büyük elçimiz B. Hamdi Arpağ, İktisad Vekâleti müsteşarı B. Faik Kurdoğlu, Türkofis başkanı B. Bürhan Zihni Sanos, Hariciye Vekâleti daire şefi B. Fuad Tokay, maliye nakid işleri umum müdürü B. Halid Kişmir ve diğer bazı müşavirlerden mürekkeptir.

B. Arpağ ile B. Kurdoğlu dün saat üçte Tarabyadaki yazlık Alman sefarethanesine giderek Alman sefiri ile görüşmüşlerdir. Müsteşar saat beşte bazı tedkiklerde bulunmak üzere deniz ticaret müdürlüğüne gelmiş, Berlin büyük elçimiz dün akşamki ekspresle Berline hareket etmiştir. B. Faik Kurdoğlu dün Türkofis İstanbul şubesine gelerek tedkiklerde bulunmuş, direktör B. Suphi Ziyadan izahat almıştır.

B. Faik Kurdoğlunun beyanâtı

İktisad Vekâleti müsteşarı, dün Türkofiste kendisine görülen bir muharririmizin suallerine şöyle cevap vermiştir:

«— Klering anlaşmalarile bağlı olduğumuz memleketlerin klering hesapları vaziyetlerini muntazaman Türkofis şubelerine ve odalara bildiriyoruz. İhracatçı tüccar bu hesaplardaki tahavvülâtı öğrenmek ve işlerini ona göre tanzim etmek için bu müesseselerle daimi temas halindedirler.

Binnetice Almanya için sureti mahsusada diyebileceğim bir şey yoktur. »

B. Faik Kurdoğlu muharririmizin diğer suallerine toptan cevap vereceğini, beyanatta bulunmak salâhiyet ve itiyadında bulunmadığını ilâve ederek demiştir ki:

«— Biliyorsunuz, Türkiye son yılların dünya iş gidişine rağmen iştirâ kudretini muntazaman arttıran sayılı memleketlerden birisidir. İştirâ kudretimiz ihraç kabiliyetimizle mütenasiben muntazaman artıyor. Her memleket karşısında Partimizin ekonomik politikası (malını al, malını sat) dir.

Almanya'da bu politika ile gidiyoruz. Almanyanın da politikası budur. İş böyle olunca iki memleketin vaziyetlerindeki hususiyet ve icapları karşılayacak ve her iki tarafı da memnun edecek iyi bir anlaşmanın imkânından şüphe etmemek lazımdır. Aksi halde karşılıklı bir hüsnü niyetten şüphe etmek lazımgelir ki buna tabii mahal yoktur. Demek ki, bütün suallerinize fiilî cevap için, süratle yapılması iki tarafın da her bakımdan menfaati icabı olan müzakereler sonunu beklemek lazımdır. İlk toplantı Berlinde 5 temmuzda, İktisad Vekâleti binasına yapılacaktır.»

Trabzon limanı

Satın alınma işi bitti, depolar inşasına başlanacak

Trabzon liman şirketinin satın alınması etrafında Trabzonda yapılan müzakereler neticelenmiş ve şirket satın alınmıştır. Mevcut hisse senetlerinde sermayesinin 50,000 lira olduğu anlaşılan şirket, bu mikdar para ile satın alınmıştır. Yakında bir tasfiye heyeti kurulup, şirketin tasfiyesiyle meşgul olacaktır.

Müzakerelerde bulunmak üzere Trabzona giden İstanbul liman işletme idaresi müdür muavini B. Hâmid Saraçoğlu yarın şehrimize dönecektir. Tasfiye işleri esnasında şirketin İstanbul liman işletme idaresine devir muamelelerine de başlanacaktır.

Bir müddet sonra mühendislerden mürekkep bir fen heyeti Trabzona giderek son ve katî tedkiklerde bulunacaktır.

Evvelce yapılan etüdlerde tesbit edilmiş olan fındık ihraç depolarının inşasına ilk plânda başlanacak, ayrıca bir de hayvan ihraç deposu kurulacaktır. Bu suretle gerek fındık ve gerek hayvan ihracatı için sevkıyat intizama girecektir.

Tehditle para istiyen bir şebeke yakalandı

Suçlulardan üçü tevkif edildi, biri serbest bırakıldı

Zabıta, Ali Vasfi, Fahri, Osman ve Abdullah isimlerinde dört kişiyi yakalıyarak müddeiummiliğe teslim etmiştir. Bunlar hakkında iddia edilen suç, Galatada Cermanya hanında komisyunculuk eden Hasan Tahsin ile karısı Ferideden tehdit etmek suretiler para istemektir.

Tanzim edilen tahkikat evrakına nazaran suçlular, karı kocanın Yunanistanda bulunan emlakini satarak onlara büyük bir servet temin edebilecekleri için masraf olarak 500 lira, mesai ücreti olarak da bilâhare tahsil edilmek üzere 10 bin liralık bono istemişlerdir.

Karı koca bu parayı vermemişler, bu sırada Abdullah da Yunanistan ve Fransaya gitmiştir.

Oradan, Ankara'ya yazılan mektuplarla bu karı kocanın casusluk yapmakta oldukları ileri sürülmüştür. İş bu şekli alınca, suçlulardan Vasfi, Fahri ve Osman evvelâ yakalanmışlar, Abdullah da tekrar Yunanistana gitmek üzere vapura binerken tutulmuştur.

Dört suçlu dün Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde sorguya çekilmişlerdir. Bunlardan Fahri suçu tamamiye inkâr ederek:

«— Davacı Tahsin beni müteaddid defalar işini takip ettirmeye İzmire ve Ankara'ya gönderdi. Buna mukabil ücretimi vermedi. Ben kendisinden mektupla alacağımı istedim. Bir kısmını da verdi. Kendisini tehdit etmedim. Diğer taraftan Hasan Tahsin'in karısı Feridenin devlet hazinesini büyük zararlara soktuğunu haber aldım ve hükûmete ihbar ettim. İşte bu-

na kızarak bana iftira ettiler.

Demistir. Diğer suçlu Abdullah da: «— Hasan Tahsinin karısı Feride ile benim karımın Yunanistanda müşterek malları vardır. Ben bu işleri takip ediyordum. Hasan Tahsin beni kandırarak karısı Ferideye aid ve Yunanistanda bulunan emlakı bana 2500 liraya sattı. Parayı ben Ferideye verdim. Sonra aynı mülkü başka birisine satmışlar. Ben bunu haber alınca müddeiummiliğe müracaat ettim ve işi düzeltmek için de Yanyaya gidecektim. Hasan Tahsin benim Yanyaya gideceğimi öğrenmiş ve gitmeme mâni olmak için bana bu iftirayı yaptı. Ben kimseyi dolandırmadım, tehdit de etmedim.»

Diye kendisini müdafaa etmiştir. Ali Vasfi adındaki suçlu ise:

«— Hasan Tahsin hükümeti zarara sokacak işler yapıyordu. Muhtelif mübadele komisyonunu da iğfal etmişti. Hasan Tahsinin uygunsuz muamelelerini duyunca hükûmete haber verdim. Kendisi bu yüzden bana kızdı ve intikam almak için de tehdit ve dolandırıcılık isnad etti. Hepsi yalandır.. demistir.

Suçlu Osman bunlarla hiç alakası olmadığını söyleyerek üç defa Fahri'nin kendisine mektup vererek Hasan Tahsine gönderdiğini ve Hasan Tahsin'in de iki defa beş, bir defa da on lira verip Fahriye yolladığını söylemiştir.

Mahkeme suçlulardan Fahri, Osman ve Ali Vasinin tevkiflerine, Osmanın serbes bırakılmasına karar vererek muhakemeyi başka güne bırakmıştır.

Dük dö Vindsor 44 yaşında

Düşes dö Vindsor kendisine bir çok hediyeler verdi

Amerikadaki müzeyi açan kadın ve müzedeki soba

Amerikada bir Wallys müzesi açıldı. Müzeyi ziyaret edenler pek çok, bir kaç gün evvel Dük dö Vindsor 43 yaşında doğmuştur. Bu münasebetle Düşes dö Vindsor kocasına birçok hediyeler vermiştir. Dük sabahleyin kalkıp giyinme odasına girdiği zaman bu hediyelerle karşılaşmıştır. Düşes kendisine bir fotoğraf makinesi, bir sesiz yazı makinesi, bir ipeklî rob dösamber, 6 mendil, gömlekler, çoraplar, eldivenler hediye etmiştir. Paketlerin üzerinde: «Sevgi ile: Wally» yazılı idi.

O gün öğleden sonra İngiltere sefarethanesinde de bir paket gelmiştir. Paketin içinde İngiliz kral ailesinden gelen hediyeler vardı. Dükün annesi kraliçe Mari sırma işlemeli bir masa örtüsü göndermişti.

Wallis müzesi

Düşes dö Vindsorun doğduğu ve çocukluğunu geçirdiği Baltimor şehrin-

de Düşesin kızlık ismi Wallis Warfield adında bir müze açılmıştır. Müze Düşesin çocukluk hayatını geçirdiği yerdedir. Açık göz bir kadın bu evin epeyce varidat getireceğini düşünmüş ve binayı satın almıştır. Bundan sonra burasını bir müze haline koymuştur. Bunun için burada eskiden mevcut eşya araştırılarak bulunmuş, yahud tipkısı yaptırılmıştır.

Müze Amerikada büyük bir rağbet görmüştür. Hergün yüzlerce insan burasını ziyaret etmektedir. Kadın, bunlardan aldığı duhuliye ile müreffeh surette yaşıyor.

Bina iki katlıdır. Üst katta yatak odaları, banyo, alt katta salon, yemek odası ve mutfak vardır. Binanın ve eşyaların hiç bir hususiyeti yoktur. Fakat halk Düşesin bir zamanlar üzerinde yemeğini yediği masayı, içine girip yıkandığı banyoyu, odayı ısıtan sobayı büyük bir alâka ile seyretmektedir.

EV KADIN MODA

Mutfak makası

Evlerde dikiş makası kadar lüzumlu bir âlet

Bir ev kadını için mutfakta bulunması lüzumlu olan ve en çok kullanılan şey makastır. Dikiş dikenler için makas ne kadar lüzumlu ile yemek pişirenler için de mutfak makası o kadar lüzumludur.

İlk nazarda «bıçak dururken makasa ne ihtiyaç olabilir» denir. Bazı yerde bıçağın göreceği işi makas daha çabuk ve daha çok kolay görür.

Balık temizlemek için karnını bıçakla açarken ezmek tehlikesi vardır. Halbuki mutfak makası karnını kolayca açar, kulakların içini keser, balık lâhzede temizlenir.

Tavuk, piliç hindi gibi kanatlı hayvanları da temizledikten sonra içini temizlemek için boğazından ve arkasından makasla kesilince açılan delik muntazam olur ve iş daha temiz görülür.

Rosto ve soğuk etlerin pişirmeden evvel bağlanan sicimleri et pişip soğuduktan sonra bıçakla keserken de beraber kesilir ve zedelenir. Halbuki makasla sicimleri kesip temizlemek gayet basittir.

Maydanoz, dereotu, nane gibi koku şeyleri bıçakla doğrarken elin parmaklarını da kesmek yahut çizmek tehlikesi vardır. Halbuki bunları makasla ince ince kesmek bir zevktir.

Domates dolması yapılırken bıçakla açılan kapaktansa makasla üstünü kesmek daha çok kolaydır.

Sofraya çerez için konulan salatalara, turplara makasla şekil vermedir. İspanak püresi üzerine konulan suya kırılıp pişirilen yumurtaların gayri muntazam duran aklarını makasla düzelterek tam yuvarlak yapmak kabildir.

Pastaların üzerini süslemek için meyva şekerlemeleri, ve kuru meyvaları bıçaktansa makasla istenilen boyda ufalamak daha doğru ve kolaydır.

Kurdela yaşken nasıl ütülenmeli?

Yıkanan kurdeleler yaşken ütülenirse ütü lekeli olmak ihtimali vardır. Kuru ütülenirse buruşuk kalabilir. Hiç ütülenmeden yeni gibi yapmak mümkündür.

Bir maden suyu veya kolonya şişesini gayet sıcak su ile doldurmalı. Yıkanan ve yaş olan kurdeleyi şişe üzerine sarmalı. Mücellâ ve sıcak yerde kurdele ütülenir ve yeni gibi olur.

Büyük ipek mendiller

Bu yaz büyük ipek mendilleri ve dört köşe eşarpları her yerde kullanmak modası başlamıştır.

Gece, gündüz, plajda, ziyarette her zaman bunlar ya cepte, ya elde, ya başta görülüyor. Bir kaç model dercediyoruz:

1 — Emprime elbise üzerine giyilen düz renk mantonun cebine em-

prime renginde ve etrafı mantonun renginde düz ipekli çevrilmiş büyük bir mendil konmuştur.

2 — Küçük kenarsız hasır şapkanın etrafına bir eşarp bağlanmıştır.

3 — Spor elbise veya blüzün yakası altından geçerek bağlanan büyük bir mendil

4 — Rus kadınları tarzında gezmeğe giderken bağlanan eşarp.

5 — Blüzün cebine koyu renk üzerine beyaz benekli mendil.

6 — Gece elbiseleri ile eldivenin renginde dantelden büyük mendil.

7 — Plajlarda başa bağlanan büyük mendil veya eşarp.

KREMA

Yumurtanın sarısını 100 gram şekerle karıştırmalı. Sonra biraz vanilya ile yarım kilo sütü kaynatmalı, hazırlanan yumurtanın sarısını içine azar azar atarak karıştırmalı. Bir iki taşım karıştırarak kaynatıldıktan sonra soğumağa bırakmalı.

6 adet jelatin almalı yarım bardak su ile eritmeli ve soğumakta olan sütlü yumurtanın içine bir tülbenkten yahut ince tel süzgeçten geçirdikten sonra atmalı ve hepsi soğuyuncuya kadar arada bir karıştırmalı.

Yarım kilo krem freş alıp telle dövmeli. Sertleşince evvelce hazırlanan

krema ile karıştırmalı. Krem şantiyi diğer krema içine atılmalıdır. Soğuk yerde yahut buz dolabında bir iki saat durduktan sonra arzu edilen şurup üzerine gezdirilerek sofraya çıkarmalıdır.

Sütün ekşimesi için

Havanın çok sıcak olduğu zamanlarda sütün ekşidiği, yahut kesildiği çok defa görülmüştür. Buna mâni olmak için sütü kaynatmalı, ateşten indirir indirmez süt kabını soğuk su dolu bir tencere içine oturtmalı. Beş dakika sonra serin bir yere kaldırmalı.

Terin tahribatı

Yazın insanların yüzde doksanı terler. Ter elbise ve şapkaları en çok tahrib eden şeydir. Bunun için akşam eve dönmüş terli elbiseyi ters taraftan asarak havalandırmak, iyice fırçalamak, lâzımdır.

Erkek şapkalılarının içindeki meşin terden yağlanır ve şapkayı bozar. Buna karşı da meşini yarı su, yarı amonyak mahlûlüne batırılmış bir pamukla silmek muvafıktır.

Şapka her akşam iyice fırçalanır ve arasına bu mahlûle temizlenirse kurdelenin ve şapkanın lekelenmesi gibi haller asla görülmez, şapka uzun müddet dayanır.

Moda haberleri

Yazlık keten tayörlet içerisine erkeklerin yeşilini andıran beyaz pike-den yelek giymek modadır.

★ Paris sergisi münasebetiyle üç renk moda olmuştur: Çividi mavi, açık pembe ve (pervanche) denilen mavi ile leylâki arası bir renk.

★ Beyaz elbise ile açık sarı, yeşil, kırmızı, ya çivit mavisi kolsuz bolero çok giyiliyor.

★ Elbiselerin ceplerine yahut göğüsüne tayörün reverlerine renkli ipeklerle anavata işleme güller çok kullanılıyor.

★ Plajda beyaz, kırmızı veya mavi renklerden pijama ve mayo en fazla rağbet buluyor.

★ Saçlar ya rulo halinde kaldırılmış, yahut kısa kesik bukle halinde taramalıdır.

★ İnce yün veya keten tıresi ve ipekten örülmüş tayör, manto, kap ve plaj elbiselerinden maada, gece tuvaletleri de simle kanışık ipekten örülmektedir.

MUŞKULLERE CEVAP

Yüzün terlemesi

Ayazpaşa T. D.: Yüzün terlemesine karşı 200 gram çiçek suyu, 10 gram ether sulfuriq, 10 gram borate de soude almalı.

Bir pamuğu bu ilaçla ıslatmalı ve yüzünüzü güzelce bununla sildikten sonra tuvaletinizi yapmalısınız.

Kilo almak için ne yapmalı?

Kadıköy Bahariye Selma: Şişmanlamak için fazla unlu, şekerli, yağlı yemekler yiyiniz. Çok uyuyunuz, öğle uykusunu hiç bir gün eksik etmeyiniz. Sonra her gece yatarken bir çay fincanı içine üç çorba kaşığı dolusu (quaker - oats) yulaf unu koyunuz. Fincanı su ile doldurunuz ve karıştırınız. Ertesi sabah yulaf unu suyunu çekmiştir. Üzerine iki çorba kaşığı toz şeker ve biraz ılık süt ilâve ederek kahvaltıda ederken yiyiniz.

Bu tertibe başlamazdan evvel tartılınız. İki ay sonra tartıldığınız zaman mutlaka mühim bir fark bulacaksınız.

2 — İsteddiğiniz hiyar pomadı tertibi şudur: 15 gram beyaz sabunu rendenin ince tarafı ile rendeleyiniz ve (bain - marie) de eriterek 30 gram gliserin, 90 gram gül suyu 45 gram hiyar püresi ile karıştırınız. Hiyar püre yapmak için et makinesinden geçirin.

3 — Hiyar suyu losyonu şöyle yapılır: Yarım kilo hiyar alın. Kabukları ile salata yapar gibi doğrayınız. Dört bardak su ile bir tencereye koyunuz. (Bain - marie) usulü pişiriniz. Yarı yarıya inince ateşten indiriniz. Tülbenkten süzünüz, içerisine 20 gram benjoin ve yarım bardak sarı yonca menkû ilâve ediniz. Bu losyonu pamukla yüze sürünüz.

Yemek sofrası

İzmir Leylâ: Ziyafet sofrasında yemek masasının iki başına ev sahibi bayan ile ev sahibi oturur. Davetliler arasında en hürmet edilen iki hanım ev sahibinin iki yanına en yaşlı yahut yüksek mevkili iki bay da ev sahibi bayanın iki yanına otururlar.

2 — Beyaz şarap balıkla, kırmızı şarap etle içilir.

3 — Meyva ve dondurma en sonda ikram edilir.

Esad Mahmud Karakurd

SON GECE!

Tefrika No. 81

— Evvelâ söyle sen, o Türk zabiti burada mı şimdi?

— Hayır.

— Ne vakit çıktı?

— İki saat evvel..

— Ya; kumandanıhtaki içtimada bulunmıya gitti demek, peki!.. Dönek mi?

— Bilmiyorum, «belki dönerim!» dedi.

— O halde hemen buradan gitmeliyim.

— Nereye gidiyorsun ağabey?

— Şimdi sual sormanın zamanı değil. Sen dinle beni yalnız.

Ne kadar sert, ne kadar haşin bir adam bu yarabbi!.. Çatik kaşlarının altında iki kıvılcım gibi yanan elâ gözleri, vahşi bir ışıkla parlıyor... Birdenbire:

— Mariya diyor, biliyor musun, Almanlar yarın sabah İbrailden gidiyorlar.

Kızın dudaklarında ince bir feryad: — Ne dedin ağabey; Almanlar yarın İbrailden gidiyorlar mı?.. — Evet!

— Hepsi mi?

— Tabii hepsi.

— Olamaz bu ağabey.

Adam, kaşlarını çatarak kız kardeşinin yüzüne bakıyor.

— Olamaz mı dedin?.. Ne demek, niçin olamıyormuş?

Kız kekelemektedir. Yüzündeki telaşı göstermemeye çalışıyor...

— Şey diyor, bilmem, çünkü Faruk bey henüz...

— Faruk bey de kim?

— Bizde kalan Türk zabiti.

— Ha evet, sahi ismi Faruktu galiba onun...

— O daha hazırlanmadı da... Hiç bir şey söylemedi. Eğer gidecek olsaydılar. Herhalde söyler yahut hazırlanırdı. Daha demin burada idi.

— Bırakmadın ki konuşayım. Gizli tutuyorlar gideceklerini... Habersizce kimseye sezdirmeden şehri terk edecekler!.. Bütün Alman zabitleri, tahliye işini halktan saklamak için emir almışlardır. Anlıyor musun şimdi, onun için bu Türk zabiti de gideceğini gizlemiş olacak!.. Yoksa dört gün-

denberi geceli gündüzlü hazırlanıyorlar!..

— Ya!..

— Biz onlara evvelki gün bir ultimatom tebliğ ederek, kırk sekiz saat zarfında şehri tahliye etmelerini emrettik. Reddetteler. Biz de bu gece yarısına kadar yeniden bir mühlet verdik ve gece on ikiden sonra serbest kalacağımızı da bildirdik!.. Almanlar sırf talebimizi yerine getirmemek için, şehirde bir kaç saat daha fazla kalmak kararını verdiler. Biz de bunun üzerine bir intikam seferi hazırladık.

Kız, perişan bir halde başını kaldırıyor.

— Bir intikam seferi mi hazırladınız?..

— Evet.

— Kime karşı?

— Kime karşı olacak; tabii Almanlara karşı.

Kız şakaklarının yandığını, içine sıcak bir şeyin aktığını duyuyor.

— Nasıl bir intikam seferi bu ağabey, diyor harp mi edeceksiniz?

— Hayır, bu gece Alman karargâhını uçuracağız.

— Ne?..

— Bağırma, sus... Deli misin?.. Ne oluyorsun?..

— Nasıl uçuracaksınız?..

— Orası sana lâzım değil!.. Yalnız senin bilmen icab eden şey şu: Tam

gece yarısından on dakika sonra, karışta müthiş bir infilâk olacaktır. Karargâhın çatırdıyarak yıkıldığını göreceksiniz!.. Katiyyen korkmayın!.. O sırada halamın yanında bulunursun!.. İnfilâkın size tasiri dokunmaz!.. Ben buraya esasen, size geceyi başka bir yerde geçirmenizi söylemek için gelmişim!.. Fakat mademki halam hastadır, kalabilirsiniz!.. İnfilâkın dediğim gibi size katiyyen zararı dokunmayacaktır!.. Bilâkis, alev sütunları içinde havaya uçaçak Alman kafalarının, nasıl havaya doğru yükseldiğini seyrederesiniz!.. Bu doyulmaz manzara, ömrünüzün nihayetine kadar devam edecek tatlı bir hatıra halinde, içinizde yaşar!..

Adamın söylerken gözleri büyüyor, dudaklar titriyor, yüzü mor mor oluyordu. Ne vahşi ruhlu, ne kindar bir adam bu Yarabbi!..

Kız kardeşi; ne kadar ince, ne kadar müşfik, iyilik sever bir insansa, o da o nisbette haşin, o nisbette sert, yılmaz bir asker!.. Tam babasına çekmişti!..

— Ağabey; ya infilâk esnasında içeride adam olursa?

Rumen zabiti, dudaklarını bükerek kaba kaba gülüyor...

— Oh Mariya; ben görmiyeli bütün safdil bir kız olmuştun sen!.. Hâlâ çocuk gibi düşünüyorsun!.. El-

bette infilâk esnasında içeride adam olacak!.. Hem nasıl adam?.. Fırkanın aşağı yukarı bütün zabitanı o esnada binada bulunacaklar!..

— O halde?

— O halde, hepsi beraber uçacaklar tabii.

— Ne diyorsun ağabey?.. Bu müthiş, çok müthiş bir şey.

— Müthiş şey ya!.. Elbette müthiş!.. Zannettiğinden daha müthiş!.. Alman fırkası kumandanının bu gece saat on ikide, bütün zabitanı, karargâhta toplanmağa davet ettiğini öğrenmiş bulunuyoruz... Ona göre tertibat aldık. Hiç kimse kurtulmayacaktır!.. Anlıyor musun tek bir kimse bile!..

Kız, heyecanla yerinden fırlıyor...

— Bu çok alçakça bir tuzak ağabey diye bağırıyor, bir askere, bir orduya yakışmaz bu hareket.

Adam, derhal kardeşini bileklerinden yakalıyor, sıkıyor bileklerini.

— Bağırma, sus; ne oluyorsun?..

— Ağabey; yazıktır, yapmayın, acımayın!.. Onlar da insan nihayet günah-tır!

Rumen zabiti dudaklarını bükerek gülüyor...

— Günah mı dedin, yazık mı?..

Boğazında boğuk bir hırıltı.

(Arkası var)

Üniversitenin dört yılı

Rektör Cemil Bilsel dört senelik faaliyeti anlatıyor

Ecnebi profesörler, üniversite neşriyatı, Doçentler, bina meselesi ve talebeye yardım, tahsil randımanı

Rektör "İleri hamle bugünkü şekilde devam ederse üniversite beş yıl sonra dünyanın sayılı üniversitelerinden biri olacaktır," diyor

Istanbul Üniversitesi

Üniversite rektörü B. Cemil Bilsel, üniversite işleri hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

— Üniversite bu yıl ikinci teşrin sonunda dördüncü yılını bitirecektir. Üniversitede esaslı çalışmalara üçüncü ders yılında başlandı.

Profesörler kadrosu, kitap ve diğer okutma vasıtaları bu yıl içinde tamamlandı. Profesörler ve talebeler bu yıl içinde üniversite muhitine intibak edebildiler.

Üniversite Rektörü B. Cemil Bilsel

Talebe miktarı artıyor

Üniversitenin verimi bu yıl evvelki yıldan parlaktır. Talebe, bütün fakültelerde tesis yılına nazaran iki misli artarak (5,200) e varmış tesisat, ders vasıtaları tamamlanmış, neşriyat ve ilmi araştırmalar tanzim edilmiş ve üniversite büyük bir ümitle inkişaf yoluna girmiştir.

Bugün üniversitenin hukuk, tıp, edebiyat, fen, iktisad fakültelerinde 46 sı ecnebi olmak üzere 96 profesör, 103 doçent, 178 asistan ve 46 sı yabancı yardımcı olmak üzere 423 kişilik bir tedris kadrosu vardır.

Ecnebi profesörler türkçeyi öğrenmişler

Bütün ecnebi profesörler kendi sahalarında beynelmilel tanınmış zatlardır. Hemen hepsi türkçeyi derslerinin tercümelerini takip edecek ve mavuffakiyetsizlik halinde düzeltilecek kadar öğrenmişlerdir.

Sırası gelmişken size talebe ile profesörler arasında ilk devirlerde daha fazla göze çarpan anlaşma güçlüğüne gittikçe ortadan kalktığını, türkçeyi gittikçe daha iyi öğrenen profesörlerin talebelerine, üniversite dil mektebinin yardımıyla (şimdiye kadar 3200 talebe okumuş ve öğrenmek kararında olanlar öğrenmişlerdir.) yabancı dillerden kendine lazım olanı öğrenen talebenin de profesörüne son zamanlarda daha fazla yakınlaştıklarını da söylemek isterim.

İmtihan sonlarında alınan neticeler, rakkamlarla tesbit edilen notlar tereddüdsüz söylüyorum, üniversite muhiti içindeki bu iki büyük ve sayıyı hürmet zümre arasında çok sayıyı minnet bir karşılıklı takdir hissinin inkişafına yardım etmiştir.

Profesörler hayatlarını Üniversiteye vakfetmişler

Profesörlerimiz üniversiteye bütün hayatlarını vermişlerdir diyebiliriz. Sabahın saat sekizinde başlayan ve akşamın geç saatlerine ka-

dar devam eden çalışmalarını esirgmeden seminer, laboratuvar, klinik ve kütüphane mesailerine ve talebeleri arasındaki konuşmalara tahsis ediyorlar

Bu bakımdan İstanbul üniversitesi profesörleri vazifelerini iyi yapmışlardır.

Üniversitenin neşriyatı

İki yıldanberi devam eden haftalık konferanslara iştirak eden serbes vatandaşların sayısı ıftiharla ortaya konacak kadar çoktur. Bu konferanslardan birinci yıla aid olanlar 5000 nüsha olarak bastırıldı ve üniversite şimdiden, çoğu ilk mektep hocaları olmak üzere memleketin her tarafından kalabalık gürültülerin gene ıftiharla telâkki edilecek talebeleri karşısında kaldı.

Üniversitenin iki yılda yaptığı, sayısı 46 yı bulan diğer neşriyatına karşı gösterilen alâka da böyledir.

Doçentler meselesi

Doçentlerimize gelince, bunların hepsinin Avrupa üniversitelerinde doçentlik yapan meslekdaşları kadar derin olduklarını söylemek cesaretini kendimde gömediğimi sözümün başında kaydetmek isterim. Üniversite kurulurken memlekette bulunan ve göze çarpan elemanlar arasında tam vasıflı doçentler bulmak kolay bir iş değildi. Onun için ilk zamanlarda sayısı çok mahdut bir kaç doçent hakkında kısmen doğru, fakat üniversite doçent kadrosunun hakiki liyakatini vermekten pek uzak bazı şeyler söylendi. Bugün söylenecek şeyler tamamen başkadır. Üniversite doçentleri arasında kendilerinden cidden ıftiharla bahsedilecek ve kendileri şimdiden kürsülerinin müstakbel profesörleri olarak selâmlanacak gençlerimiz sayıyı dikkat bir yekûn teşkil ederler.

Bununla beraber doçentlik ve asistanlık, tıpkı profesörlük gibi, her şeyden önce kendini tamamen üniversiteye tahsis etmek ve bunun haricinde hiç bir iş kabul etmemek, meselesidir ki, bu mesele hal ve temin edilmedikçe müstakbel büyük Türk profesörlerini yetiştirme ümidini bugünkü doçent ve asistan kadrosuna bağlamak, gelecekte sukutu hayallere sebep olabilir. Biz bu meseleyi hal için yeni bir talimatname hazırladık. Talimatnamede her şeyi düşündük ve bunu profesör yetiştirme esasına göre tanzim ettik. Kabul ve tatbik edilirse mesele hem bu genç ve güzüde zümreyi hem de memleketi tatmin eder bir şekilde halledilmiş olacaktır.

Binalar meselesi ve talebeye yardım

Binalar itibarıyla henüz bütün müşküllerimizi halletmiş değiliz. Mevcut Şimi - Fizik enstitüleriyle eczacı mektebi, Nissen cerrahi Higesheimer

göz, Lippmann kadın hastalıkları ve doğum pavyonlarının plânları bitmek üzeredir.

Fizik enstitüsü, talebe spor yeri ve talebe yurdu ikinci plâna kalmış, bir talebe klübünün derhal inşasına başlanmak üzere plânları ikmal edilmiştir. Talebe klübü merkez binası karşısında olacak, içinde bir kaç yüz kişilik lokantası, oyun, müzik salonları bulunacaktır.

Üniversite şimdilik fakir talebeden pek iyi derece ile terfi edenlerin işe ve ibatesini temin eder. İyi derecede çalışanlara gayri muayyen yardımlar yapar. Bütün fakir talebenin himayesi talebe yurdunun açılması kabil olacaktır. Bu yıl üniversitenin talebeye yaptığı diğer bir yardım da kamptaki işe masraflarını ödemek oldu. Eskiden bu parayı talebeye verir, yalnız fakir talebeye üniversite yardım ederdi.

Tahsil randımanı

Biz üniversitede belli başlı sıkıntıyı memlekette lise tahsilinin mütecanis olmamasından ve liselerden eksik tahsille üniversiteye gelen talebenin lise eksiklerini üniversitede tamamlamaları mecburiyetlerinden çektiler. Bu mecburiyetlerin üniversite tedris heyetini ve çalışmadan beklenen neticeleri ne nisbette geciktirdiğini takdirinize bırakıyorum.

Buna rağmen üniversite talebesinin parlak zekası ve profesörlerini hayran edecek kadar mütebariz öğrenme kabiliyeti ve cehdi, bu meselede de üniversite için güçlüğün doğuramayacağı, normal vaziyete doğru inkişafın gittikçe arttığı ve bize mesud normal çalışma devrine girildiği kanaatini vermektedir.

Bu ileri hamle bugünkü şekilde devam ederse İstanbul üniversitesi beş yıl sonra dünyanın sayılı üniversitelerinden biri haline gelecektir.

"İttihad ve Terakki," nin son devirlerinde Suikasdılar ve entrikalar

Tefrika No. 135

Yazan: Mustafa Ragıp Es-atlı

Enver paşa halâ vaziyetin iyiliğinden, nihaî zaferden bahsediyordu

Fakat başta Enver paşa olduğu halde «İttihad ve Terakki» ricâlarından çoğu, bu sözlerden İngiltere devletinin Mısırı elden kaybetmek endişesiyle bir kanal seferinden korktuğu mânasını çıkarmışlardı. Hattâ Enver ve Cemal paşaların müşterek olarak verdikleri karar üzerine İngiliz orduları henüz tamamlanmış tahşidatını yapmadan - kanal üzerine yaptıkları alelacele ilk seferde Tevfik paşanın getirdiği bu haber de müessir olmuştu.

İşte padişah, harp ilânı üzerine başka hiç bir düşman sefirine yapılmıyan İngiliz hükümetinin bu cemilekârlığını, Londra mahafilinde hürmet ve ciddiyet telkin eden Tevfik paşanın şahsına münhasır telâkki ediyor ve eski sadrazamın mütealeasını almakla beraber, ilk fırsatta onu sadarete getirmeği düşünüyordu. Tevfik paşanın iki saatten fazla baş başa görüştüğü hünkâr ile neler konuştuğu belli değildi. Bu mülâkat, «İttihad ve Terakki» nin biran evvel yıkılıp çökmesini dört gözle bekleyen bir hükümdar ile ketum davranmağı en zarurî siyasi bir kaide telâkki eden eski vezir arasında gizli kalmış bir hakikattir.

Maamafih şu muhakkaktı ki Mehmed Vahideddin'in arzularına rağmen Tevfik paşa - henüz vaziyete ve orduya hâkim bulunan - «İttihad ve Terakki» nin yerine derhal geçmenin mevsimsiz ve imkânsız olduğunu padişaha telkin etmişti. Çünkü Talât paşa, Tevfik paşanın o zaman yaptığı bu mülâkatın teferuatına vâkıf olmamakla beraber, kendisi istifa ettikten sonra hünkâr izzet paşadan evvel kabine teşkilini Tevfik paşaya teklif ettiği zaman, bizzat Tevfik paşa, umumî vaziyet etrafında Talât paşadan izahat alırken, padişahın daha bir ay evvel sadareti kendisine teklif ettiğini, fakat kendisinin o vakit bu teklifi reddettiğini söylemekle, bu mülâkatın mahiyetine temas etmiş oluyordu.

Talât paşa, katî kararını vermek için Berline gidecekti..

Talât paşa, padişahla Tevfik paşa arasında geçen bu temaslara rağmen halk arasında dönen propagandaların asılsız olduğunu anlamış, Vahideddin'in kendi başına itilâf devletlerine müracaat edecek bir cesaret gösteremeyeceğini anlamıştı.

Talât paşa, harp ahvalinin ve memleketin dahili vaziyetinin bütün teferuatına vâkıf olmakla beraber, artık katî bir teşebbüse girişerek bu halden sıyrılmak zamanı geldiğine kanaat getirmişti. Sadrazam öyle düşünüyordu ki şayet kendisi buna bir çare bulup ta harbin günden güne bir felâket çığı halinde büyümesinin önünü almazsa, vukuatın affetmiyen âkibeti, kendilerile beraber memleketi de sürükleyecekti. Binaenaleyh her şeyden evvel - Talât paşanın o zamanki sarsılmaz kanaatine göre - Merkezi devletlere nisbetle, harbin mihveri ve mihrakı Almanyanın elinde idi: Alman ordularının sebat veya ricatı, harbin katî netice ve şeklini tayin edecekti. Bu düşünce ile Talât paşa, artık daha fazla vakit geçmeden, bizzat Berline gitmek ve Alman siyasi ve askerî ricâlı ile temas ederek Almanyanın ne halde bulunduğunu görmek istiyordu.

Talât paşa, ancak bu Berlin seyahatinden sonra katî siyaset ve hattı hareketini tayin edecekti.

Enver paşa, endişe etmişti..

Talât paşa, İstanbuldan hareketinden evvel gerek Türkiyede, gerek Makedonyada ve garp cephelelerinde askerî vaziyetin son şekilleri etrafında katî malumat almak ve gelen raporları tedkik etmek üzere Enver paşanın yanına gitti.

Sadrazam, vaziyetteki vahametten duyduğu endişeleri Harbiye nazırına anlatıktan sonra, Almanların ne düşündüklerini yakından anlamak için Almanyaya gitmeğe karar verdiğini anlattı. Bilhassa padişahın Tevfik paşa ile uzun uzadıya görüşmesini çok mânalı bulduğunu, hünkârın ken-

di başına bir teşebbüste bulunmasına imkân bırakmadan kendilerinin daha evvel davranarak vaziyeti kurtaracak bir çareye baş vurmaları lâzım geldiğini izah etti.

Enver paşa, arkadaşının bu sözlerinden artık Talât paşanın da bir (sulhü münferid) fikrine yanaştığını ima etmek istediğini sandı. Bu fikir kadar Enver paşayı ötedenberi ürküten bir şey olamazdı. Enver paşa, işin sonuna kadar Almanlardan ayrılmının büyük bir felâket olacağı fikrinde idi. Binaenaleyh henüz daha Almanyaya son sözünü söylemeden, Talât paşanın bir münferid sulh fikrine kapılması hata idi. Demek ki onun, geçen temmuzdanberi Talât paşanın gösterdiği zaftan şüphe etmesi ve sadrazamın sonuna kadar mukavemet fikrine yanaşmak istememesi hakkındaki tahminleri bir hakikatti.

Enver paşa, şimdi sadrazamın «vaziyeti kurtaracak bir çareye baş vurma» şeklindeki fikrinden çok endişe ediyordu. Harbiye nazırı, tehdit etmek veya fikrinde ısrar etmek istediğini uluorta söylemekle Talât paşa üzerinde kâfi derecede tesir yapamayacağını biliyordu. Sadrazam, artık hakikatleri olduğu gibi görerek hadiselerin seyir ve icablarına göre tedbirleri almak halleti ruhiyesinde bulunuyordu.

Enver paşa, hâlâ nikbinliğini müdafaa ediyordu..

Talât paşa bu fikrin doğruluğunu gören Enver paşa, son günlerde aldığı harp raporlarına istinad ederek henüz zannedildiği gibi büyük bir tehlikenin mevcut olmadığını, bilhassa garp cephesinde general Fosun kumandasındaki itilâf ordularının mütemadi taarruzuna rağmen, Almanların mukavemetlerinin kırılmadığını, hattâ (Alman karargâhı umumi) sinden kendisine gizlice verilen malûmata göre, Almanların yeniden mukabil bir taarruz plânı hazırladıklarını, bilhassa Galiçyadan ve Romanyadan geriye çekilen Alman ve Avusturya kuvvetlerle garp cephesinin takviye edildiğini, itilâf kuvvetlerinin iki aydanberi yaptıkları mütemadi taarruzlarla fazlaca yıprandıklarını, buna mukabil müdafaa vaziyetinde bulunan Alman askerinin dinlenmeğe ve kendisini toplamağa vakit bulduğunu, binaenaleyh yapılacak yeni bir taarruz neticesinde, son taarruzlardan yorulan itilâf ordularının son zamanlarda aldıkları mevzileri de elden çıkararak hiç ümid etmedikleri bir panikle katî hezimete uğrayacaklarını izah ve askerî bir takım delillerle isbatla çalıştı.

Enver paşa, bu mütalâasını o kadar hararetle ve imanlı bir tavırla müdafaa ediyordu ki bir asker olmıyan Talât paşa, Harbiye nazırının bu fikirlerini cerhedecek mukabil bir fikir bulamıyordu. Maamafih sadrazam, kendi maneviyetini yükseleten ve son günlerdeki endişelerini tahfif eden Enver paşanın bu izahatına rağmen, Berlin seyahatinden vazgeçmeğe sebep görmüyordu. Hususile ortada askerî sebeplerden başka siyasi ve iktisadi âmiller de vardır.

Enver paşanın vaziyeti hâlâ nikbin görmesine rağmen, hadiselerin içyüzü hiç te öyle değildi. Evvelâ dört seneberi Kafkasya, Çanakkale, Filistin, Irak, Galiçya ve Romanya gibi (üssülhareke) itibarıyla birbirinden çok uzak cepheelerde Türk askerî kırılmış, yıpranmış, binlerce şehid, yaralı ve esir vermişti. Buna inzıman eden cephelelerdeki mağlûbiyet yüzünden artık bu tarihlerde Osmanlı ordusunun daha fazla mukavemet edeceğini ve bu geniş cephelelerdeki hezimeti durduracağını tahmin etmek kabil değildi. Binaenaleyh, bizim askerî vaziyetimiz itibarıyla bir taraftan Filistin cephesinden, diğer taraftan İrakta Musul istikametine doğru ilerliyen İngiliz kuvvetlerini yeniden hezimete uğratarak bu menfi ve makûs neticeyi düzeltmek kabil değildi. (Arkası var)

Bir düzeltme: Dünkü tefrikamız ikinci sütununun son satırındaki başlıkta küçük bir yanlışlık olmuştur: «Tevfik paşa sadaret teklifini neden reddetmişti?» denecek yerde, «Talât paşa...» denmelidir. Özür dilerim. M. R.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 "	1450 "
3 AYLIK	400 "	800 "
1 AYLIK	150 "	— "

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketter: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

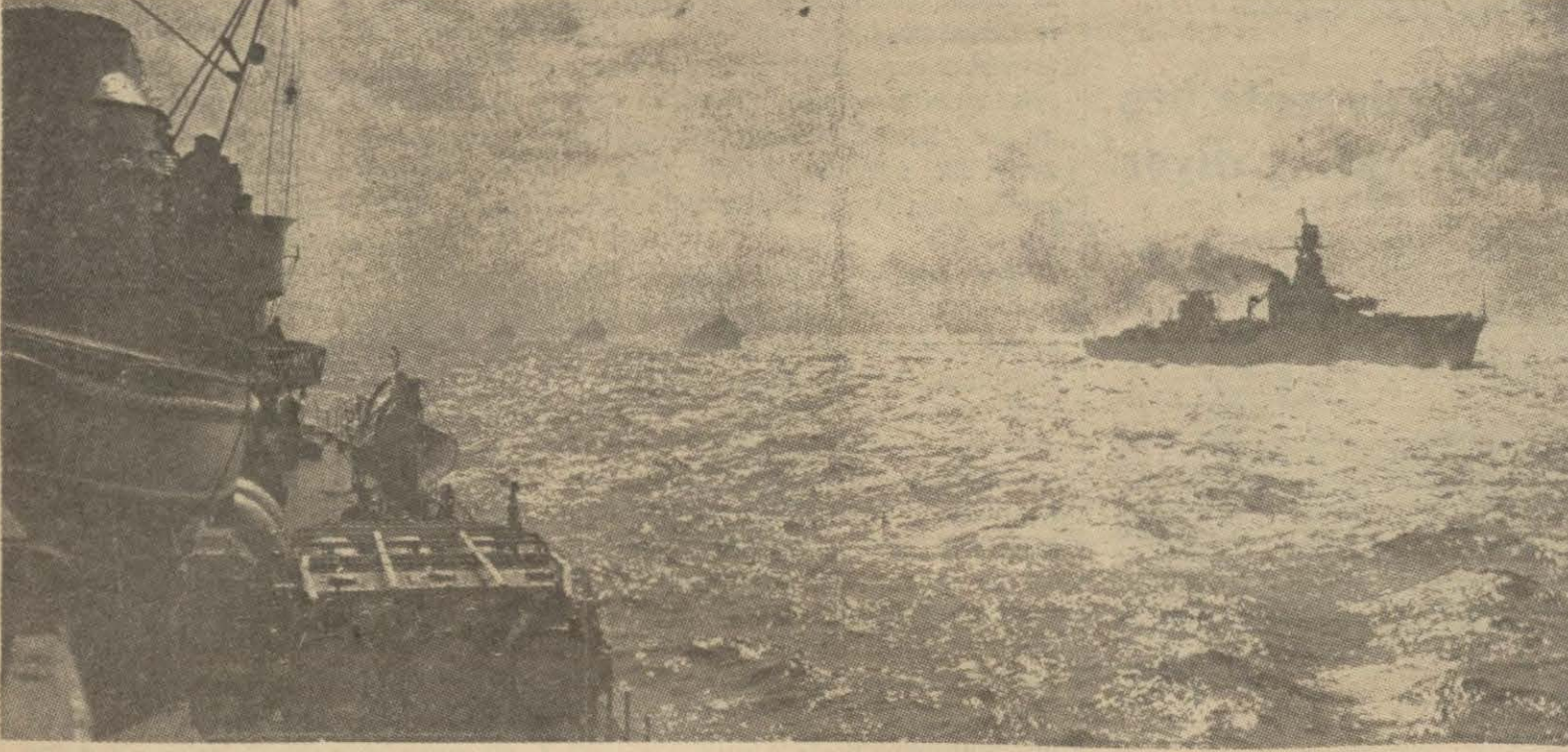
Adres tebdil için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Rebiulâhır — 20 — Ruzuhıraz 55
S. İsmak Güneş Öğle İkinci Akşam Yata
E. 6,26 8,46 4,32 8,33 12,00 2,03
Va. 2,11 4,31 12,17 16,18 19,45 21,48

İdarehane: Babıâli civarı
Acımsuluk So.
No. 13

Fransa deniz kuvvetini arttırmaya karar verdi

Eski zırhlılarla kruvazörlerin yerine yenileri ve daha kuvvetlileri yaptırılacak

Fransız donanması geçit resmi yaparken

Fransanın Akdenizde hayati menfaatleri vardır. Bu denizin garp havzasının gerek şimalinde, gerek cenubunda Fransanın sahilleri çok geniştir. Fransanın Avrupadaki yerlerinde nüfus azalmakta olduğundan Almanya ve İtalyaya karşı müdafaasını temin için Fransız ordusu seferberlikte şimali Afrikadaki Tunus ve Ceza-yirden asker getirmek mecburiyetindedir. Asıl Fransa ile şimali Afrika arasındaki en kısa ve doğru yol Akdenizin garbindedir. Bu yolların muhafazası ve açık bulundurulması Fransa için âdetâ bir hayat, memet meselesi bulunuyor.

Son siyasî hadiseler ve bahusus Habeş harbi esnasında Akdenizde İtalya ile İngiltere arasında görülen tehlikeli gerkinlik, Fransanın bu denizde eski bahriyetini haiz bulunmadığını isbat etmiştir. Bunun için Fransanın şimdi başında bulunan sol partiler silâhlı yarışına pek taraftar olmadıkları halde Akdenizde Fransanın mevkiini sağlamlaştırmak hususunda âdetâ müttefik bulunuyorlar.

Sol partileri ve alelümum Fransız efkârı umumiyesini Akdenizde Fransanın bahri kuvvetini arttırması zaruri bulunduğuna ikna için bu ayın içinde Brest açıklarında Fransanın tarihinde misli görülmemiş mikyasata büyük bir bahri geçit resmi yapıldı.

Bu geçit resmine Fransanın Akdenizdeki ve Atlas Okyanusundaki bütün harp gemileri iştirak etmiştir. Daha ziyade siyasî maksadla yapılan bu merasime Fransanın umum mebusan ve âyanı davet edilmiştir. Geçit resmine nihayet vermek üzere nutuk söyleyen Bahriye nazırı Akdenizdeki Fransız donanmasının kuvvetlendirilmesi için yakında parlâmentoya icab eden kanun lâyihası verileceğini söylemiştir.

Zaten bu seneki bahriye bütçesin-

deki tahsisat geçen seneye nazaran yüzde 30 fazla idi. Yeni bütçede bu nisbet bir kat daha artacaktır. Akdeniz donanmasının her şeyden evvel muavin harp gemileri artırılacaktır. Son senelerde bu sınıf gemilerin ihmal edildiği ve bu yüzden İtalyanın tefevvuku temin ettiği anlaşılmıştır.

İkinci derecede ehemmiyet verilen nokta, mevcut eski model safi harp gemilerinin değiştirilmesi işidir. Fransa Bahriye nezareti Provence sınıfına mensup üç zırhlı ile Duguay-Trouin sınıfına mensup üç büyük kruvazörün yerine yenilerinin inşasına lüzum görmektedir.

Fransanın Bahriye umumî erkânı harbiyesi riyasetine yeni tayin olunan amiral Darlan uzun müddet Bahriye nazırı bulunan Leygue'in kalmı mahsus müdürü idi. Bu sıfatla umumî harpten sonra Fransız bahriyesinin tecdid ve ıslâhı hususunda büyük nüfuz ve tesir yapmıştı.

Şimdi ise umumî erkânı harbiye reisi olmak sıfatıyla Fransanın Akdeniz donanmasının fevkalâde kuvvetlendirilmesine çalışıyor. Bu zat, umum Fransız büyük harp gemilerinin teknik seviyesinin Dunkerque derecesinde olmasında ısrar ediyor.

Amirale göre, Şimdbi Almanya Baltık denizini seddederek içinde bahren hâkim olmak mevkiinde bulunduğu gibi, İtalya da Akdenizde aynı kudreti haizdir. Fransa bir taraftan Cezayir ve Tunus ile Fastan umumî seferberlikte yerli asker getirmek mecburiyetindedir. Diğer taraftan Suriye ile Fransa arasındaki petrol nakliyatını temin eylemesi icab eylediğinden, Akdenizde İtalyanın hâkim olmasına, Fransanın hayati menfaatleri müsaade edemez.

1934 senesindenberi Fransa, Avrupadaki yerlerinin petrol ihtiyacının üçte birini Suriye sahiline uzatılan

Musul petrol boru hattından temin etmektedir. Binaenaleyh Fransanın, Akdenizin yalnız garbinde değil, ortasında ve şarkında dahi kendisinin muvasala yollarını korumak mecburiyetinde bulunuyor.

Bu düşünce ile İtalya Bahriye nezaretinin her biri 35000 tonluk iki yeni zırhlının inşasına başlamasına Fransa Bahriye nezareti aynı hacimdeki Jean Bart ve Richelieu zırhlılarının inşası ile mukabelede bulunmuştur.

Şimdiki halde Fransız donanmasının umumî hacmi 709000 tondur. Bundan 58,567 tonu yaşı mutad hadide geçmiş eski gemilere ve 147668 tonu da yapılmakta olan gemilere aittir. Umumî hacmi teşkil eden parçalar 9 safi harp gemisi, 7 birinci sınıf ve 13 ikinci sınıf kruvazör, 56 muhrip ve 74 tahtelbahirden mürekkeptir.

Safi harp gemilerinden üçü Provence sınıfına mensub olup değiştirilmek ihtiyacındadır. İkinci sınıf kruvazörlerden Duguay Trouin sınıfına mensub üç gemi de böyle bir vaziyettedir.

Yeni gemilerin inşaatı Brest ve Saint Nazaire tersanelerindeki muhtelif grevlerden dolayı çok gecikmiştir. Fransız donanmasının bir eksikliği de mürettebat mevcudunun azlığıdır. Mevcud mürettebatı şimdi 63,140 kişi tutuyor. Mürettebat az olmasından, gerek Akdeniz, gerek Atlas Okyanusu donanmalarının birer kısmı «İkmal gemileri» adını taşıyorlar. Yani seferberlikte mürettebat ikmal edildikten sonra harekâta iştirak edecek demektir.

Hülâsa Fransa, Akdenizdeki bahri mevkiini sağlamlaştırmak için, bugünkü mali buhran ve sıkıntıya rağmen çalışıyor. — F.

Ortaçağlarda adalet nasıl tatbik edilirdi?

Bir zamanlar hayvanlar da muhakeme edilirlermiş, bu muhakemelerin zabıtları elân mevcuttur

Çok eski zamanlardan bugüne gelinceye kadar adalet mefhumu ve ceza mantığı birçok değişikliklere uğramış, kanunlar, muhakeme usulleri, suçlunun tesbiti yolları şimdi bize pek tuhaf gelen devirler yaşadıktan sonra yavaş yavaş tekâmül ederek bugünkü hale gelebilmişlerdir.

İnsanların toplu bir halde yaşadıkları devirlerin başlangıcında adam öldüren ve diğer memnu fiilleri işliyerek cemiyetin huzurunu kaçıranları cezalandırmak esas kabul edilmiş, mücrim en şiddetli cezalara çarptırılmazsa başkalarının aynı fiili işlemelerinin önüne geçmek kabil olamayacağı anlaşılmıştır.

Fakat bu devirlerde gizlice işlenmiş bir suçun failini ortaya çıkarmak için tatbik edilen usul pek iptidai idi. Şüpheli adam hususi bir surette hazırlanmış geniş bir bataklığa atılır, eğer maznun bataklığın dibine gömülürse kabahatli, yüzünde kalırsa masum olduğu neticesine varılırdı. Çünkü o zaman insanlar günah işlemiş bir adamın ağırlaşacağına kani idiler. Masum insanların ise bir tüy gibi hafif olmaları lâzımdı!..

Zaman ilerledikçe suçlulara tatbik edilen bu ve buna benzer diğer usullerin garabeti anlaşılmış, hâkim denilen bir sınıf doğmuş, kanunlar yapılmış, ve bilhassa suçluların bir usul dairesinde muhakeme edildikten sonra cezalandırılmaları esas kabul edilmiştir.

İlk muhakeme usulleri

Fakat insanların tatbik ettikleri ilk muhakeme usulleri çok iptidai idi. Bilhassa Roma hukukunda tamamen şekilcilik hâkimdi. Söze ehemmiyet verilmiyor, hâkimin huzuruna çıkmış suçlunun yapacağı hareketler nazarı itibare alınıyordu. Bu devri bütün milletler yaşamışlardır.

Eski Alman hukukuna göre, hâkim elinde asası olduğu halde güneş batınca ve muhakeme neticeleninceye kadar kımıldamadan oturmak mecburiyetinde idi.

O zamanların usulü muhakeme kitabı hâkimin: «Kızgın bir arslan gibi hâkim iskemlesine kurulup sağ ayağını sol ayağının üstüne atarak kımıldamadan durmasını» emrederdi.

Hâkim ayağa kalkar veya asasını elinden bırakırsa mahkemenin kaza salâhiyeti derhal zail olur, bu vaziyette vereceği hükümler infaz edilmezdi.

Hâkimin vereceği idam hükümleri güneş batmadan icra olunurdu. Mahkûm idam edilirken hâkimler siyaset meydanının civarında oturup yemek, içmekle meşgul olurlar, bu suretle mahkemenin yorgunluğunu giderirlerdi.

İlk idamlar

Bu devirde cellâdın bir adamı nasıl idam edeceği Şarlkenin Karolina isimli kanunnamesinin 98 inci maddesinde tesbit edilmiştir:

«İdamdan evvel cellâd, mahkûma sokulup adalet namına yapmağa mecbur olduğu iş yüzünden kendisine azab vereceği için af taleb eder, işini bitirdikten sonra kanlı kılıcı ile hâkimlere dönerek: «Haklı bir iş yaptım mı?» diye sorar. Hâkimler: «Hak ve adaletin istediğini ve zavallı günahkârın lâyık olduğunu yaptın» diye cevap verirdi.

Bunun üzerine cellâd: «Bu yaptığım işten dolayı Allaha ve bana bu sanatı öğreten üstadıma hamd ü sena ederim» der ve çekilirdi.»

Cellâdların vaziyeti de çok nazikti. Çünkü idam esnasında kılıcı tam yerine vurup kafayı uçuramazsa derhal etrafta toplanan halk tarafından parçalanırdı. İşini muvaffakiyetle başarmış cellâdın evvelâ Allaha ve sonra ustasına şükretmesinin sebebi de her halde bu olsa gerektir.

Orta zamanda kanun her on idam mahkûmundan birini cellâda bırakmıştı. Cellâd istediği takdirde para mukabilinde bu mahkûmu serbest bırakabiliyordu.

Cürümle ceza arasındaki nisbet

İlk devirlerde bilhassa işlenen cürüm ile verilen ceza arasındaki nisbet hiçbir zaman herkesi tatmin edebilecek bir hadde indirilmemiş, Bazen çok ileri gidilmiş ve bazan da noksan kalmıştır.

Meselâ Hamurabi kanununun 218 inci maddesi şöyledir:

«Bir doktor bir şahsa ameliyat maksadile bıçakla bir yara açar ve onu öldürürse bu doktorun elini kesmek caizdir. Yarayı iyi ederse kendisine on ölçü gümüş verilir.»

Fakat bu devirde doktorlar kanunun kendilerine temin ettiği yüksek ücrete rağmen ameliyat yapmağa yanaşmazlarmış.

Biz de bir zamanlar hırsızlık yapmanın elini kesmek, göz çıkaranın gözünü uymak, adam öldüreni - hangi şartlar içinde olursa olsun - öldürmek adaletin emri idi.

Orta zamanın cezaları

Bütün orta zamanda ve bilhassa bu devrin sonlarına doğru adalet icabı olarak verilen cezalar hiç te insani değildi. Meselâ bu devirde kanunların medenî Avrupada gösterdiği cezalar şunlardı:

«Dörde bölmek, çarha bağlayıp ezmek, kazıklamak, yakmak, suda boğmak, diri diri toprağa gömmek, göz oymak, barsakdeşmek, dil koparmak, sıcak su veya yağda kaynatmak, deri yüzmek ve saire...»

Bu cezaların birçoğu 18 inci asra kadar devam etmiştir. 1751 de neşredilen Bavyera ceza kanununda işkenceye yer verilmekte idi. Fakat işkence kanunun tayin ettiği bir usul dairesinde yapılır. Bu usulden dışarı çıkanlar şiddetle cezalandırılırdı.

Bu kanunun hükümlerine göre, işkence üç defadan fazla tekrar edilmeyecek, fakat maznun hissiz davranırsa şiddeti arttırılacaktı. İşkence esnasında yeni bir takım şüpheler uyanırsa devam olunacaktı. Bildiklerini söyletmek için icabında şahidlere de işkence yapmak caizdi. Baş parmağı bir vida ile sıkırtarak, saçlardan tavana asmak, suçlunun beline dikenli kemerler takmak kanunun cevaz verdiği işkence usulleri idi.

Orta zamanda bazı diri diri yakmak cezaları bir lütufluk olarak, kaynar su, veya zeytinyağına atmak cezasına tahvil edilirdi. 1466 da Frankfurta yakılmağa mahkûm edilen bir adam merhameten suda boğularak öldürülmüştür.

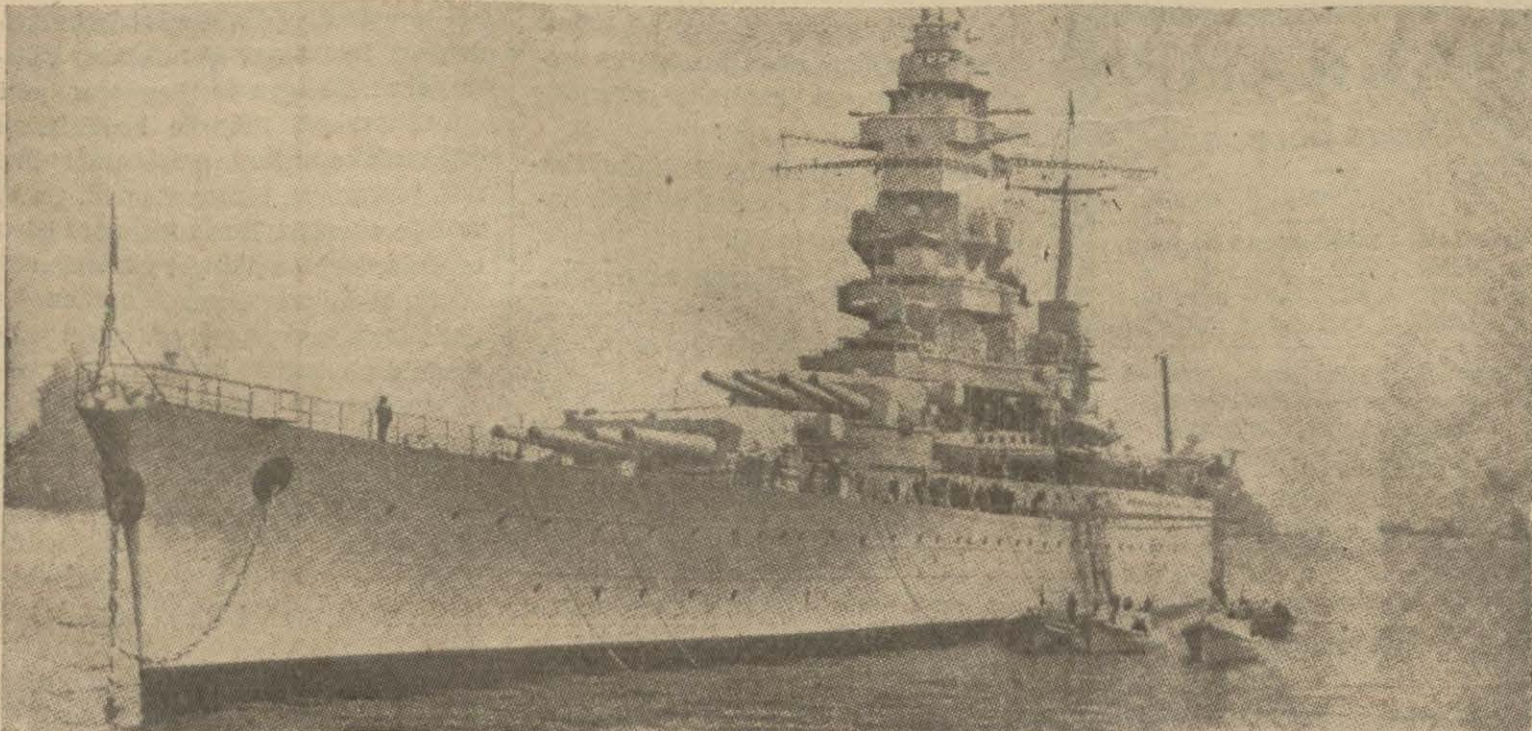
Hayvanları muhakeme!

Daha garibi cezanın usandırıcı tesiri keşfedildiği ilk devirlerde insanlar bu faydalı usulün hayvanlara kadar tesmilini düşünmüşler, hattâ tatbikine bile geçmişlerdir. Hukuk tarihinde mahkeme kararile ölüm cezasına çarptırılmış hayvanlardan bahsedilmektedir.

Hattâ bir zamanlar çoğalarak zarar vermeğe başlayan mayıs böceği, çekirge, tarla faresi gibi hayvanları peskopoların müsaadesile ruhani mahkemeye sevk edilmişler, rahib kilise kürsüsünden bağrarak mücrim hayvanları mahkeme huzuruna davet etmiş, her böceğe birer de avukat tayin edilmiş, ceryan eden muhakeme neticesinde nihayet aforoz kararı verildikten sonra bu hayvanlarla mücadeleye geçilmiştir. Bu nevi muhakemelerin zabıtları hâlâ mevcuttur.

1796 da Svab'da sığır vebası çok salgın bir hale gelmiş, bu hastalığa sebep olan sığırlara karşı hiddet o derece artmıştır ki hastalıklı hayvanlardan biri yakalanarak mahkeme huzuruna getirilmiş ve muhakeme neticesinde vebalı sığır diri diri gömülmek cezasına çarptırılmış ve ceza merasimle infaz edilmiştir.

İşte adalet mefhumunun ve ceza mantığının muhtelif devirlerde geçirdiği istihaleleri gösteren şayanı dikkat misaller... S. H. R.

Fransanın en kuvvetli gemisi Dunkerque zırhlısı

SİNEMA

Lokma mideye nasıl iner, mide ve barsaklar nasıl hareket eder

Ufa filim şirketi stüdyolarında çok istifadeli bir filim yapıldı

Berlin 23 (Akşam) — Dün Ufa-Uni-versum filim şirketinin Neubabels-bergdeki stüdyolarını gezdim. Şirketin matbuat kısmı şefi Herr Richter bana refakat ediyordu. Ziyaretten maksad stüdyo binalarını, atelyeleri ve teferüatı tedkik etmek değil, çok alaka uyandırıcı ve ilk defa hazırlanan bir kültür filmini henüz halka gösterilmezden evvel görmektir.

Ufa stüdyoları 400 bin metre murabai bir saha üzerine serpilmiştir. Bu saha üzerinde birçok binalar vardır. Filim saat üçte gösterilecekti. Bir müddet stüdyonun küçük lokantasında oturduk. Saat üçe doğru Ufanın Lehrschau, yani ilim müzesi dairesi şefi Herr von Steinecker ile tanıştım. Müdür büyük bir nezaketle beni karşıladı. Ufanın teessüs tarihi ve tesis sebepleri hakkında bana bir proşür verdi.

Ufanın ilim müzesi cidden görülmeğe ve tedkik edilmeğe layıktır. Herr von Steinecker şirketin teessüs tarihi olan 1917-1918 den bugüne kadar geçirdiği safhaları, çevirdiği filimleri, bu esnada, filim sanayiinde vuku bulan terakkileri, evrak hazinesini, filim tekniğinin müteaddid garibelerini, küçük ve müteharrik modelleri, velhasıl bu fenden anlamayanları pek ziyade alâkadar eden geniş malûmatı büyük bir selâsetle anlattı. Bundan sonra 30 kadar diğer ziyaretçilerle beni önüne katarak «Müze» karşısındaki sinema dairesine götürdü.

Kültür filim direktörü Herr Kaufmann, bu gibi kültür filimlerinin bugün sinemalardan ziyade mekteplerde gösterilmekte olduğunu ve bunun için de Maarif nezaretinden maddi muavenetlerde bulunduğunu, oldukça uzun bir nutukla anlattıktan sonra, filim gösterilmeğe başladı. Evvelâ hayvanlar üzerinde tecrübeler yapıldı. Küçük bir balık yumurtasının nasıl yumurta olduğunu ve nasıl balığa tahavvül ettiğini en ince noktalarına kadar ve canlı olarak gördük.

Bundan sonra canlı ve sözlü röntgen tecrübelerine girişildi. Evvelâ insanın vücudundaki âzalar, bilhassa kemikler ve mafasallar röntgen ile müteharrik bir halde görüldü. Müteakiben yemek yerken ağzın ne vaziyet aldığını, çene kemiklerinin ve dişlerin nasıl hareket ettiklerini, söz söylerken «habli savtı» nin nasıl oynadığını, yemek yerken çiğnenmiş lokmaların nasıl mideye indiklerini, mide ve barsaklarda nasıl hareket ettiklerini ve ne gibi bir şekil aldıklarını, sağlam bir kalbin nasıl vurduğunu, - kalb birkaç bin defa büyütülerek - insanın nasıl sada âletini karşısında bulunan adam, pazar, pazartesi, salı ve ilâh... günleri yavaş ve herkesin işiteceği bir surette sayarken, dudakların ve sadayı çıkaran mahallin nasıl hareket ettiğini pek parlak bir surette seyretilti. Bana öyle geliyor ki, bu icad sayesinde, şimdiye kadar doktorların bir tahmin üzerine koydukları bazı teşhisler, katiyet peyda edecektir ve insan, âdetâ aynada yüzünü gördüğü gibi, hastalıklarını da bu sözlü röntgen karşısında görecekler.

Neticede seyircileri güldüren bir sahne oldu. Genç bir delikanlı, güzel ve genç bir kıza bir buket takdim etti. Gerek kız, gerekse buket sözlü röntgen âleti önüne geçer geçmez, ne güzel kızda ve ne de güzel bukette güzeliklerinden eser kalmamış, her ikisi de birer iskelete dönmüştür. Kızın güzellikliğini gösteren et kısmı bir gölge gi-

Ufa stüdyolarında ilim müzesi

bi kalmış, yalnız kemikler, fakat hareketle olarak, meyadana çıkmıştır. Kezâlik çiçekte de üst tabakasını kaybetmiş, bir kuru daldan başka bir şey kalmamıştır.

Bize, bir talebeye ders verir gibi, sa-

atlerce malûmat vermekten çekinmemiş olan Herr Steinecker'e gösterdiği misafirperverlikten ve ihtiyar ettiği zahmetten dolayı gazete namına beyan teşekkür ettim ve stüdyonun otomobiliyle döndüm. — Z. B.

Madeleine Carrol Denizde boğulmak tehlikesi geçirdi

Meşhur sinema yıldızı Madeleine Carrol Hollivut plajında, bir ölüm tehlikesi geçirmiş ve güçlükle hayatı kurtarılmıştır. Avrupa gazeteleri bu kaza hakkında şu tafsilatı veriyorlar:

Madeleine Carrol, Hollivut civarındaki Malebri Beach plajına kocası Philip Astley ile yüzmeğe gitmişti. Artist, çok iyi bir yüzücüdür. Sahilden epeyce açıldıktan sonra birdenbire, hava bozulmuş, deniz kabarmış ve artistti açılığa sürüklemeye başlamıştır.

Kocası Astley, karısının boğulmak tehlikesi geçirdiğini görünce, derhal denize atlamış, ve büyük bir zahmetle yüzerek yanına varmış, onu yedeğine alarak sahile götürmüştür.

Artist Carrol, baygın bir halde bulunuyor ve kalbi çok hafif bir surette çarpıyordu.

Astley ile etraftan celbedilen doktorlar, yıldıza üç çeyrek saat suni teneffüs yaptırmak suretile, kendisini ayıltmışlar ve hayatını muhakkak bir ölüm tehlikesinden kurtarmışlardır.

★ Hollivutun tanınmış yıldızlarından Gladys Swarthout bir müddet istirahat etmek üzere Fransaya gelmiştir. Paristen Nise gidecektir.

Madeleine Carrol

John Barrymore

Geçende boşandığı karisile tekrar evleniyor

John Barrymore, geçen sene boşandığı Elaine Barrie ile yeniden evleniyor. Bu haber, Hollivut sinema âleminde derin bir hayret uyandırmıştır. Barrymore bugün 54 yaşındadır. (Karısı Elaine Barrie ise ancak 21 yaşında ve kıza vaziyetindedir.

Barrymore bundan bir buçuk yıl evvel Barrie ile aşk neticesinde evlenmiş, fakat noel gecesinde, gittiği barda, zevcesinin, yanındaki masada genç bir fûğüranla flört yaptığını görünce, bu hareketine fena halde kızmış, karısına barda bulunanların gözleri önünde iki şamar

aşk ettikten sonra çıkıp gitmiştir.

Karı koca arasında çıkan bu hadise, uzun süren bir muhakemeden sonra bir ay evvel boşanma ile netleşmiştir.

Geçen hafta gazeteler, Elaine Barrie'nin «kocamın önünde nasıl soyunuyordum?» mevzuu üzerinde vodvil nevinden bir filim çevireceğini haber verince, Barrymore hidetinden küplere binmiş idi.

Vaziyet bu merkezde iken eski karı koca, geçen hafta garda karşılaşıp ve yekdiğerinin kucağına atılarak barışmışlardır.

İş kanunu İş dairesine müracaatlar devam ediyor

Fırınlardaki işçiler geceleri çalışmak istemiyorlar, tütün amelesinin şikâyetleri

İş kanunu, iki haftadan beri tatbik edilmektedir. Bu müddet zarfında, her gün sabahın akşama kadar müessese sahipleri, işçiler, iş dairesinden izahat almaktadır. İş müfettişi B. Hükun söylediğine göre, ilk günlerde, izahat isteyenler iki yüzü bulmuştu. Son günlerde, iş dairesi biraz tenhalaşmıştır. İlk günlerde kanunda anlaşılamayan maddeler vardı. Daha doğrusu bazı patronlar «anlamıyor» diye işi uzatıyorlardı, şikâyet edilen meselelerden geceleri çocuk ve kadınların çalıştırılması halledilmiştir. İktisad vekâleti bir sene müddetle, çocuk ve kadınların fabrikalarda çalışmasına müsaade etmiştir. Çocuk ve kadınların geceleri çalışmasında, ahlâki mahzurlar görülmüştür. Bu ahlâki düşünceler pek yerindedir. Fakat gece çalışmaya muhtaç kadın ve çocukların vaziyeti ne olacaktır? Netekim kadın ve çocuklar iş dairesine giderek, geceleri çalışmak istediklerinden bahsetmişlerdir.

İş müfettişi diyor ki:

«Şikâyetler pek mütenevvidir. Kimi geceleri çalışmak istiyor, kimi de istemiyor, bütün bunları ayrı ayrı tedkik etmek lazımdır. Esasen bu meseleler hiç tedkik edilmemiş, bakir bir sahadır. Bu yepyeni sahada çabuk hükümler vermek doğru değildir.»

Ekmek amelesi gece çalışmak istemiyor

Son günlerde ekmek yapımcıları geceleri çalışmak istemediklerinden bahsediyorlar, diğer taraftan fırın sahipleri aksi kanaattedir. Hangi taraf haklı? Birdenbire hüküm vermek güçtür. Fakat ekmeğin pek erkenden hazırlanması için, amelenin geceleri çalışmasına ihtiyaç vardır. Kış günlerinde ekmeğin saat yedide, yaz günlerinde saat beşte hazırlanması lazımdır.

Bu şerait altında, amelenin geceleri çalışması, şehrin gıda ihtiyacı için bir zarurettir. Aksi takdirde, sabah sabah fırınlarda ekmeğin bulunamaz. Halkın en büyük ihtiyacı olan ekmeğin tevzi işi aksamış olur. Bu zaruretlere karşılık, ekmeğin amelesinin geceleri çalışması, şehir için bir ihtiyaçtır.

Tütün amelesinin şikâyeti

İş dairesine hergün, işçi zümrelerinden şikâyetler gelmektedir. Evvelki gün tütün işçileri saat başına para almalarından şikâyet etmişlerdir. Bir kaç aydanberi, inhisarlar idaresi fabrikalarında, ameleğe yevmiye yerine, saat başına ücret verilmektedir. İnhisarlar idaresi bunu yaparken, şu cihetleri düşünmektedir: Bir amele, fabrikada, muhtelif işlerle meşgul olmaktadır. Her işin maliyet fiatini tesbit etmek için, o işlere ne kadar masraf yapıldığı anlaşılmıyordu. Hal-

luki saat başına ücret verilince bunu anlamak daha kolaydır. Fakat bu tarzda, para vermek de, amelenin lehinde olmamıştır. Çünkü amele saat başına para aldığı için, boş durduğu saatlerde boşa gidiyor, amele diyor ki:

«Fabrikanın çatısı altında boş geçen saatlerimden dolayı neden para almıyalım, saatler boş geçiyor, o saatte iş yok bizim ne kabahatimiz var?..»

Ameleğe yol veren müesseseler

Bazı müessese sahipleri de, iş kanununun kayıdlarından kurtulmak için ameleğe yol vermişlerdir. İş kanunu on kişi çalıştıran müesseselerde tatbik edilmektedir. Bazı patronlar, kanunun çerçevesine girmek maksadile, on işçiden ikisine yol vermiştir.

İş müfettişine sorduk:

«Bu gibi müesseseler hakkında ne yapılabilir?»

«Müfettişlerimiz, bu gibi müesseselerde de tahkikat yapıyorlar. Esasen işten çıkarılan ameleler, bize, şikâyet etmek suretile, bu müesseselerin adreslerini bildirmişlerdir. On kişi çalıştırmaya kabiliyeti olan müessesede beş altı kişi gördüğümüz takdirde, burada iş kanununu derhal tatbik edebiliriz. Bu gibi müesseseler hakkında kanunî takibat ta yapacağız.»

İki haftadan beri tatbik edilen iş kanunu hakkında henüz bir hüküm vermek doğru değildir. Kanunun tesirlerini anlamak için, biraz daha beklemek icab eder, herhalde tatbik devresinde, tadili icab ettirecek noktalar göze çapacaktır, fakat yukarıda yazdığımız gibi, bu noktalar henüz tebarüz etmemiştir. Gün geçtikçe, kanunun mahiyeti anlaşılabilecektir.

İş teşkilatı genişletilecek

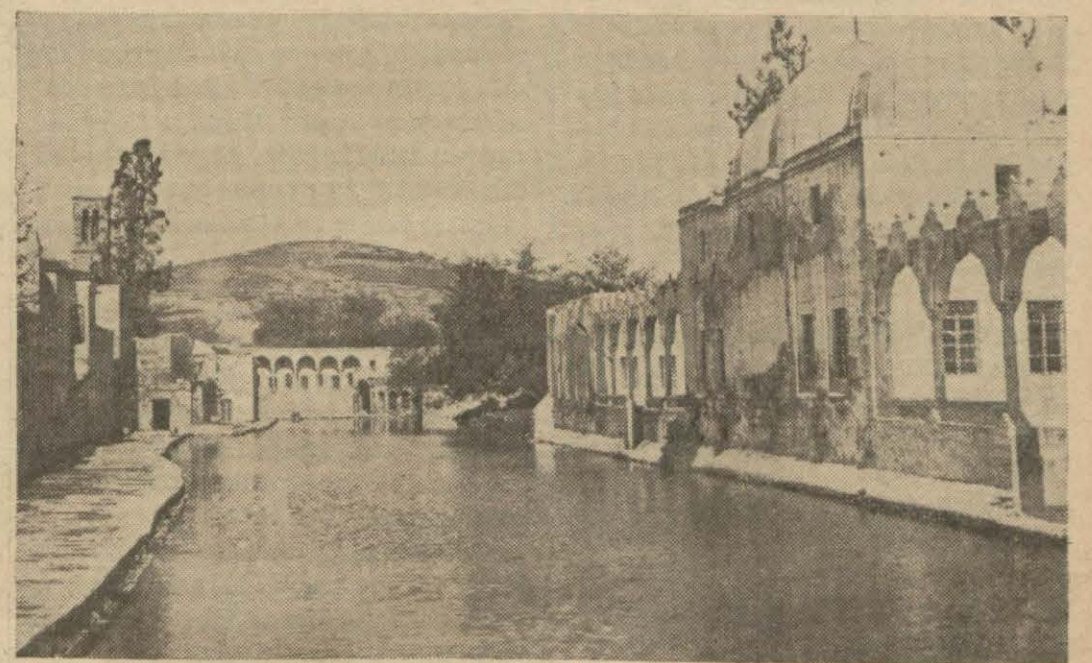
İş kanununu tatbik etmeğe bugünkü iş dairesinin kadrosu kâfi değildir. Kanunun her fabrikada nasıl tatbik edildiğini anlamak için, geniş bir tefiş teşkilatına ihtiyaç vardır. Bu teşkilât işe başladıktan sonra, patron ve amele arasındaki şikâyetlerin mahiyetini anlamak daha kolay olacaktır.»

H. A.

Zarada spor faaliyeti

Zara (Akşam) — Zarada Gençler Birliği namı altında bir spor klübü teşekkül etmiş, idare heyeti başkanlığına İnhisarlar muhasibi B. Suat Dinçer seçilmiştir. İlk adım olarak klübün masraflarını karşılamak üzere Cumhuriyet mektebinde Birlik gençleri tarafından (Kızıl Çağlayan) adlı piyes temsil edilmiş ve seyircilerin takdirini kazanmıştır.

Urfada su tesisatına başlandı

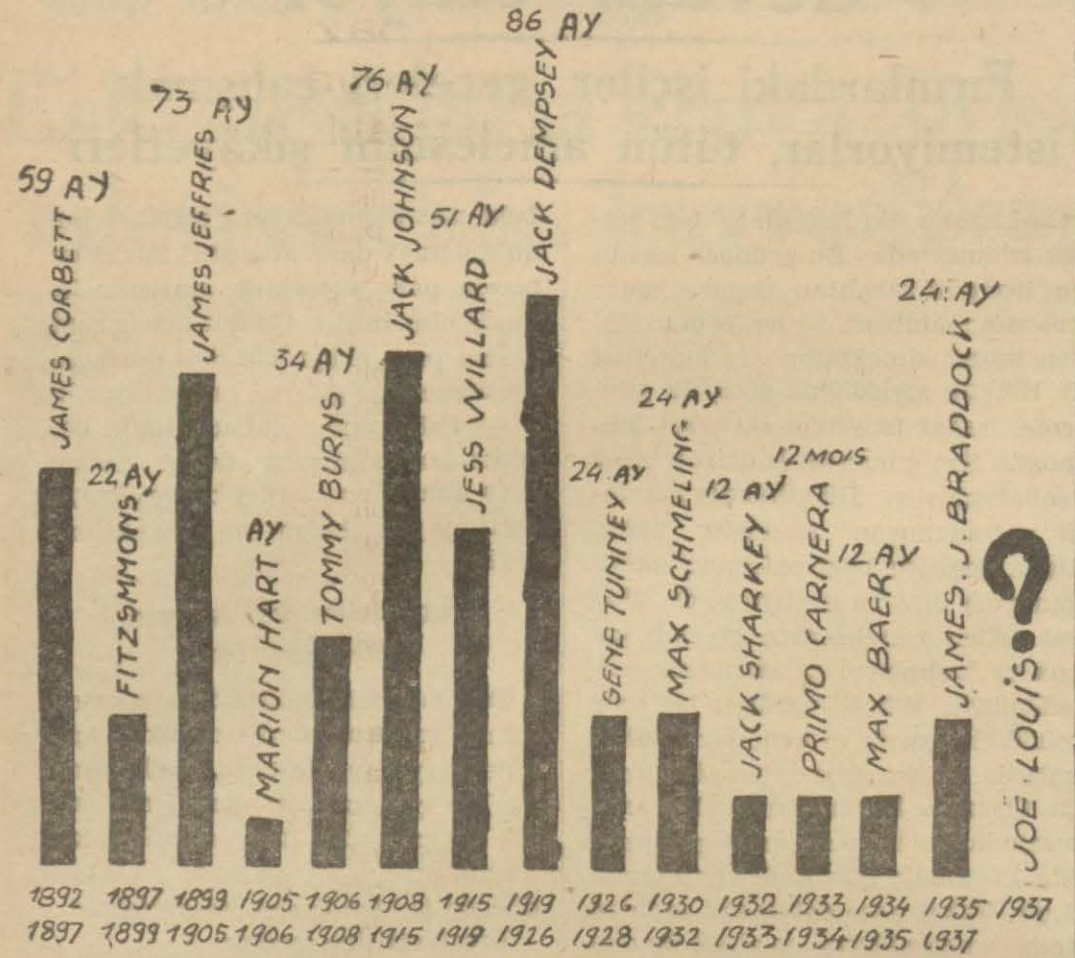

Urfada Halilürrahman suyu ve camisi

Urfa (Akşam) — Urfanın en mühim derdi olan su işine artık halledilmiş nazarile bakılabilir. Belediyeler bankasından aktedilen istikrazla tesisat bir şirkete verilmiş ve işe başlanmıştır. Urfa bir yıl sonra iyi ve temiz suya kavuşacaktır. Aynizüleyha ve Halilürrahman gölleri yeni baştan tanzim olunmaktadır.

AKŞAM SPOR

Joe Louisin dünya şampiyonluğu tanınmayacak gibi!

Yukarıdaki grafikten anlaşılacağı üzere ağır siklet dünya boks şampiyonluğu 84 ile Dempsey'dedir. Gelen haberlere bakılırsa zenci Joe Louis'inki pek kısa sürecektir. Çünkü beynelmül boks ittifakı, Schmeling'in haksızlığa uğradığını nazarı itibare alarak zencinin şampiyonluğunu tasdik etmeyecektir.

TARİHTEN YAPRAKLAR:

Eskilerin mayası daha mı kuvvetliydi?

50 yaşında 96 raund döğüşen boksör!

1880 de -elli yedi sene evvel- bütün kategoriler Amerika boks şampiyonu Joe Goss'du.

1831 de doğmuş olan bu boksör, demek ki 1880 haziranında tam kırk dokuz yaşında bulunuyordu. O zaman birkaç senedenberi şampiyonluk ünvanını elinde tutmakta bulunan Joe Goss, yaşına rağmen, mağlup edilme olarak tanınmış. Harikade adalelere malik bulunan, vücudu pek -ki bu kuvvete alametmiş- kılı olan, dedikleri gibi «demirden» yapılmış bir vücud taşıyan Joe Goss'un tamamile... kendine hâs bir antrenman tarzı vardı. Filhakika bu adam viski ile... Antrenman yapardı. İhtiyar bir maymun kadar kurnaz olan Goss, bu hafife intizamı hayatının avakibinden, döğüşlerinde hasmın yumruklarından kaçınmak için tasavvur edilebilecek bütün -hattâ en doğru olmayan- hileleri kullanmakla kalmıyarak onlara dayanılmaz darbeler havalesile kurtulurdu.

Bunun içindir ki, o zamanki boks meraklıları, Amerikan birkaç yerinde kuvvete göze çarpmış olan, fakat bu Joe Goss gibi «ihtiyar bir tilki» ile karşılaşmak için henüz tecrübesiz bulunan Paddy Ryan adında 24 yaşındaki genç bir boksörün günün birinde şampiyona meydan okuyuşunu, dudak bükerek demiyelim, oldukça merakla kaydetmişlerdi.

Maçların çıplak yumrukları -çünkü ilk eldivenler ancak 1889 temmuzunda çıkmıştı- yapıldığı o zamanlar da Amerika hükümetlerinin çoğunda boks yasaktı. Boksörler, organizatörler, hattâ seyirciler az çok kısa hapisten başlayarak az çok şiddetli dayığa kadar varan ciddi takibata maruz bulundukları için bir maçın yapılması çok ciddi ihtiyat icap ettirirdi. Ancak birkaç alışkan mahrem olarak maç yerinden ve saatinden haberdar edilirdi.

Joe Goss - Paddy Ryan maçının organizatörleri pek meharetle hareket ederek ringlerini kurmak, daha doğrusu ringi tahdid etmek üzere iplerle bağlı dört kazağı yere çakmak için West-Virginia hükümetinde Collier's Station adında bir mahalli seçmişlerdi. Bu mahal tamamile madencilerin oturduğu bir yerdin ve arazi vaziyeti itibarele diğer yerlere müreccahti: Çünkü West-Virginia ile Pensylvania hükümetlerinin tam arasında idi. İca-bında boksörler ve seyirciler çabucak hududu aşarak polis bulunmayan tarafa geçebiliyorlardı.

1880 yılının 1 haziran günü için hazırlanan bu maç çok mahrem tutulduğu halde Collier's Station'un zabıta amiri işi haber almıştı!.. İşte bu su-

retle tam maçı birkaç dakika evvel bu âmir yanında süvari ve silâh o-tuz kadar polis olduğu halde ve maçı menetmek niyetile maçı yapıldığı çayırda görünmüştü. Fakat bu niyetini mevkii tatbiki koyamamıştı, çünkü çayırı dolduran iki bin seyirci cevap olarak karabinalarını ve tabancalarını polislerin üstüne çevirmişlerdi.

Başlangıçtan itibaren Joe Goss tam bir öküzü devirecek yumrukları genç hasmının yüzünü tokmaklamağa başlamıştı. Delikanlı otuz ravund büyük bir tahammülle kroşelere, svinglelere, aperkat'lara, kafa darbelerine, dirsek darbelerine... Hattâ aşağı yumruklara mukavemet etmişti. Otuz birinci ravunda Joe Goss'da nefeslenme alametleri görölmeğe başlamış ve Paddy Ryan harekete geçerek yıkılmaz boksörü sıkı ve yerinde yumruklarla, hattâ birkaç kere yere yuvarlamak suretile hırpalamıştı.

Doksan altıncı ravunda (Evet! 96 ncı) Joe Goss boksı bilgisi sayesinde pek zedelenmediği halde tamamile nefessiz kalmıştı.

Ancak müteakip, yani doksan yedinci ravunda, istirahat dakikası esnasında çektiği viskiye rağmen «ihtiyar tilki» tamamile bitgin vaziyete düşmüş ve suanyörünün attığı süngerle kendinden en az yirmi beş yaş genç rakibine tam doksan altı ravund dayandıktan sonra mağlup olmuştu.

İzmitte bisiklet yarışları

İzmit 28 (A.A.) — Bisiklet federasyonu tarafından bölgemizde tertip edilen seri bisiklet yarışlarının yedinci ve sonuncusu bugün 100 kilometre mesafe üzerinde bisiklet ajanlığının idaresinde yapılmıştır. Koşu neticesinde yapılan tasnife göre, Akşeyil klübünden Vahdet 10 puanla birinci, aynı klüpten Kadri 15 puanla ikinci, Mithat 23 puanla üçüncü ve İbrahim 24 puanla dördüncü gelmişlerdir.

Halid Bayrak İstanbulda

Genel merkez eski ikinci başkanı Halid Bayrak İstanbulda gelmiştir. Türk sporu için senelerce çalışmış bu kıymetli idarecinin tekrar çalışması için uğraşmaktadır.

Halid Bayrağa umumî müfettişlik teklif edilmiş bulunmaktadır. Biz kendisinden Türk sporu için daha çok yardımlar beklemekteyiz.

Ankaragücünden Şükrü İstanbulda geldi

Eski Eyüplü ve millî küme maçlarında Ankaragücü takımında gördüğümüz Şükrü İstanbulda gelmiştir. Bazı klüpler kendisine tekliflerle bulunmuşlarsa da Fenerbahçe klübüne girme karar verdiğini öğrendik.

Dünya şampiyonluğunun bir muamması!

Zincirleme dayakla Baer kendisini dövmüş oluyor

Fraenkel Robertin çok enterasan bulduğumuz bir makalesini aşağıya naklediyoruz:

Bir kaç zaman evvel Max baer bana «Joe Louis sekizinci ve dokuzuncu ravuntlar arasında Braddocku nakavt edecektir.» demişti.

Hiç bir tahmin hiç bir zaman bu kadar doğru çıkmamıştır. Bunun için, Boerin bu tahmini yürütürken pek yakınarda, ağır sikletlerin bugünkü vaziyeti hakkında söylediği düşünceleri nazarı itibara almak enterasan olur.

Max Boer yüksek klasi bir boksördür ve öyle olmakta berdevamdır. Döğüşlerine ringden ziyade canbazhaneye yakışan bazı maskarahlıklar karıştırmıştır. Kabul fakat Maxin başkaları... Ve kendi hakkındaki hükümleri çok doğrudur ve o sırasile Max Schmeling, Jim Braddock, Joe Louis ve Tommy Farr ile döğüştüğü için onlar hakkında en kuvvetli söz söyleyebilecek mevkidedir.

O diyor ki:

«Braddock cessurdur, çok ve hattâ fazla cessurdur. Yalnız yaşıdır, ağırdır ve iki seneden beri boks yapmamıştır. Eğer zannettiğim gibi Louise karşı kaybederse, o zaman, yeni şampiyon namzedini ortaya çıkarmak üzere ya Schmeling'e, ya Farr'e bir maç daha yapacaktır. Onu da kaybedecektir.

Eğer Louis mağlup ederse sevinirim, çünkü bu ondan sonra gene şampiyonluk ünvanını almak ve iyi bir çocuk olan Braddock'a da bir kaç bin dolar daha toplamak imkânını verecektir.

«Joe Louis Braddocku dögecek olursa işte o zaman, herkesin kendi düşüncesine göre bir mana vereceği bir dairei fasta karşısında kalacağız. Ben Schmelingi döğdüm, Schmeling ise Louisi mağlup etti, Louis'de Braddock'u yendi, Braddock'da beni döğdü. Görüyorsunuz ya her birimizi ötekinden kuvvetliyiz. Yalnız, bakınız bu nasıl izah edilir.

«Max Schmeling çok hissidir. Ancak çabuk kendini toparlarsa kazanabilir. Ben onunla karşılaştığım zaman ilk ravunddan itibaren kontrolünü kaybetmişti. Tokuz ravund dayandı, çünkü ben müsamaha ettim ve çünkü cessurdur, fakat başlangıçtan itibaren bütün galebe fikirlerinden kendiliğinden vaz geçecek kadar sarsılmıştı.

«Louis'le karşılaştığı zaman (hatırlayınız ki Schmeling'in galibiyetini yegâne tahmin eden bendim) tamamile yukardakinin aksi oldu. Başlangıçtan itibaren hemen kendini toparladı. Ve Louis korktu.

«Fakat bir daha karşılaşacak olurlarsa herşeyimi zencinin lehine bahse koyarım. Aynı şeyi Farr ile Schmeling karşılaşırlarsa Farr lehine yaparım çünkü bu Gal'li boksör beyaz boksörlerin en kuvvetlisidir. Esasen bugünkü günde Farr, Joe Louis'e yegâne lâ-yık rakiptir.

«Onlar karşılaştığı zaman galibe defî atmağı bir vazife bilirim. Çünkü nihayet benim de bu hikâyede söyleyecek bir sözüm vardır ve ümid ederim ki, bu söz herşeyi halledecektir.

Adapazarında at yarışları

Adapazar 28 (A.A.) — Atlıspor klübünün tertip ettiği at yarışları dün yapıldı. Tay koşusunda birinciliği Rızanım Ceylânı, halk koşusunda Rifatin Yılmazı, 2000 metre sürat koşusunda Tayyar, 3000 metre mukavemet koşusunda Reşat Keremin Bağdadı birinci gelmiştir. Yarışlarda 2500 seyirci vardı.

Adapazarında bir futbol maçı

Adapazar 28 (A.A.) — Çengelköy - Gençay takımları arasında yapılan futbol maçında her iki taraf ikişer sayı yaptılar. Çengelköy takımının golünü hakem ofsayd saydığından oyun ikinci devrenin yarısında Çengelköylülerin itirazla alanı terkotmelerinden tamamlanmadı.

SARAY ve BABİÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkı mahfuzdur. Tefrika No. 907

Tosun paşa nakit beş milyon altın bırakmıştı. Elmaslara kıymet takdiri güçtü

Abdülhamid, Ahmed Celâleddin be-yi daha şehzadelğinde tahkikat işle-rinde kullanırdı.

Yeni Osmanlıların Avrupaya firarı esnasında Mısırlı Mustafa Fazıl paşanın kızı prenses Nazlı hanımefendi kı-yafetini tebdil ile Mithat paşa ile gö-rüşerek Avrupaya havadis yetiştirmeye çalışırdı. O günlerde şehzade Ab-dülhamid efendinin adamı Ahmed Celâleddin bey, Mithat paşaya muhalif meşhur ricalden Uzunetek Rıza bey ve Mahşer Midillisi Kâmil bey ile münasebette bulunur, efendisine haberler getirirdi.

Abdülhamid genç yaşındanberi bu gibi hizmetlere alıştırdığı Ahmed Celâleddin beyi saltanata geçtikten son-ra böyle işlerde kullanırdı.

Ancak sarayın şahsî entrikaları Ahmed Celâleddin paşanın menfurı idi. Seneler geçtikçe kendisine sarayda başlıca iki, hariçte de bir hasım peyda olmuştu:

Ebulhüda efendi ve İzzet Holo paşa ile Fehim paşa.

Abdülhamid tüfekçiler silkinde mukayyed bulunan Ahmed Celâleddin paşaya serhafiyelek ünvan ve memuriyetini vermişti. Evveleri padişaha takdim olunacak jurnallar bu serhafiyelek makamına gönderilirdi. Zaten böyle bir makamın tesisindeki sebep te bunların bir elden geçmesi idi. Sonraları hakkında jurnal verilenleri celp ve isticvap vazifesi şifre kâtibi Boşnak Kâmil beye tevdi edil-mişti.

Tahkik ve isticvap Beşiktaş kara-kolunda Hasan paşa tarafından da yapıldı.

Bazan da isticvap edileceklerin ad-liye nazırının riyasetinde adliye ne-zaretinde teşkil edilen bir komisyona gönderildikleri olurdu.

Memuriyetinin ünvanına bakılarak Ahmed Celâleddin paşa bizzat hafiye-lik işlerle ve ötekinin berikinin can-ını yakmakla meşgul sanılabilir ise de o böyle kötü işlerle kendisini lekele-memiş, ikbalini sulistimal eylememiş-tir.

Bilâkis nüfuzlu büyüklerin gadri-ne uğrıyan bir çok zavalılar Ahmed Celâleddin paşa tarafından kurtarılmış, bir çokları da nakden onun ke-rem ve lütfunu görmüşlerdir. Avru-paya kaçıp maişetçe müzayikaya dü-şenlerden bazıları da onun delâletile birer vazifeye tayin edilmişler, ondan nakden yardımlara nail olmuşlardır.

Ahmed Celâleddin paşayı küçükler severdi; büyükler ise ondan nefret ederlerdi. O da kuvvetli olanlara sa-taşırdı. Ahmed Rasim bey (muharir bu ya) eserinde Ahmed Celâleddin paşa için şu fıkrayı anlatıyor:

Bir gün dostlarından biri paşaya köprü başında Valide kiraathanesi önünde rasgelir. Paşanın mükellef arabası ötede duruyordu; kendisi de arabadan çıkmış, birisini bekliyordu.

— Paşam burada ne işiniz var?
— Balata gideceğim.
— Kimi bekliyorsunuz?
— Bizim uşak araba tutmağa gitti de...
— Arabanız şu değil mi?
— Evet... O..
— O halde?

— Ben Balattaki fıkaranın halini tahkike gideceğim. Balat gibi ahalisi-nin çoğu fakir, aç olan bir yere bö-yü müdebed saray arabası ile gidilir mi? Adamcağızlar içlerinden ne de-mezler!

O defa Balat fıkarası önünde deb-debe göstermekten çekinen Ahmed Celâleddin paşa Jön Türklerle anlaş-mak için Parise gelince frenk zengin-le ile israf rekabetinde pek ileri git-meği bendi hası olduğu padişahın şanına ve kendi şerefine pek uygun bulmuştur.

Ahmed Celâleddin paşa padişaha merbutiyeti pek ziyade olmasına rağ-men büyüklerle imtizaz edememek yüzünden 1888 senesine kadar bir kaç defa nefyedilmiş, sonra affa uğ-rayıp İstanbulda celbolunmuştu. Son defa menfadan avdeti üzerine 1889

da ikbalı kuvvetlenmiş görünüyordu.

Paşa kazandığı itibara güvenerek bütün sefirlerin ve büyük ecneblerin âzasından bulundukları (Serki dor-yana) girmek arzusuna kapılmıştı. Fakat uhdesindeki (serhafiyelek) ün-vanı dolayısıyla kendisini bu klübe takdimi kabul edecek iki âza bulama-maktan pek ziyade üzülmüştü. (1)

(Ahmed Celâleddin paşa meşrut-i-yetten sonra bu klübe âza olmuştur.)

Kısmen hakiki bir cinayeti tasvir eden L'homme qui assasina eserinde (Klod Farer) in bahsettiği Mehmed paşa Ahmed Celâleddin paşadan baş-kası değildir.

(Beyoğlu mutasarrıflığında bulun-duğum sırada bir gün bunu bana biz-zat Ahmed Celâleddin paşa söylemiş-ti.)

Mısırlı Mustafa Fazıl paşanın is-rinden giden ailesi erkânı, Mısırlı Nazlı hanımefendi, Mehmed Ali Fa-zıl ve İbrahim Fazıl paşalar, Avru-padaki Jön Türklerle yardım ediyorlardı. Bu hususta Nazlı hanım en ileriye gidiyordu.

Abdülhamid mukarriblerinin Mı-sırlılarla münasebette bulunmasın-dan hoşlanmazdı. Ancak sadakatın-den emin olduğu için Ahmed Celâleddin paşanın Mısırlı prenses ismet ile evlenmesine ses çıkarmamıştı.

Prenses İsmet Hıdvi İsmail paşanın büyük kızı Fatma hanımefendi-nin meşhur zengin Tosun paşadan kı-zı idi.

(Tosun paşanın Fatma hanımefendi-nin kolları arasında vefat ettiği, bundan pek müteessir olan hanımın senelerce baş ağrısından dehşetli iz-traplar çektiği, Amerikalı bir doktorun tavsiyesile hava tebdili için İstan-bula gelirken daha şehri görür gör-mez baş ağrısından kurtulduğu bun-dan son derece memnun kalarak Emir-gâna çıkınca toprağı öptüğü söylenir.)

Tosun paşanın bıraktığı nakid ser-vet beş milyon Mısır altını tahmin edilir. Bu para çocuklarına vesayeten Fatma hanımefendinin eline geçmiş-ti. Fatma hanım sonra şahsen pek güzel olduğu için beğendiği Mahmud Sırrı paşa ile evlenmiş, Abdülhamid de bu prensesin yeni kocasına Rume-li beylerbeyliği payesini vermişti.

Elmasları kıymet takdir edilemeyecek derecede zengin olan (2) Fatma hanımefendinin İstanbul üniversite-sine mücevheratından yaptığı vakıf bir ara gazetelere epey sermaye teşkil etmişti. Fatma hanımefendi sonra bütün malını Mahmud Sırrı paşaya bildirmiş ise de vekili olan Halid Mol-la devir muamelesinde Mahmud Sırrı paşanın vefatında malların gene ha-nımefendiyi geçebileceğini temin edecek ihtiyatlı şartlar koymağı ihmal etmemişti.

Halid Molla beye 20,000 altın vekâ-lef ücreti temin eden bu kayıtlar Mah-mud Sırrı paşanın vefatında malları-nı gene hanımefendiyi rücuunu in-tac eylemiştir. Ahmed Celâleddin paşanın prenses İsmetle düğünü parlak olmuştu. Fatma hanımefendi kızına cihaz olarak 40,000, sonra da Tosun paşadan kalan paradan 70,000 altın vermişti.

Abdülhamid düğüne saray bando-sunu göndermiş, Fatma hanımefen-di de çalgıcıların her birine birer sa-atle elliser altın bahşeylemişti!

Bu suretle Mısır hanedanile sıhriyet alâkası peyda eylemiş olan Ahmed Celâleddin paşanın eli pek açıktı.

Pariste debdebese, dâratına, isra-fına payan olmadı. Ahmed Celâleddin paşanın kanaatince Avrupada ya-raç, yarı tok geçiren Jön Türklerin gözlerini kamaştırmak için padişah-ın murahhası başka türlü davranamazdı!

(Arkası var)

(1) Souhesmes: An paysders Osmanlis.
(2) Her biri on yedi, on sekiz kırattan büyük taş küpelerini kulak çekmemiş! Bu küpeler prensesin başındaki taca zincirle tutturulmuş. Kırk sıra şahdane, lokesiz incilleri tek taşlarla çemberlenmiş imiş; elbisesinin eteğinde duran büyük bir zümrüd gözler kamaştırırmış!

Memleket Sahifesi

Adana şimale ve istasyona doğru genişliyor

Nehir kenarındaki bahçelerden başka bir kaç umumî bahçe ve park yapıldı

Adananın umumî görünüşü

Adana (Akşam) — Adananın kuruluşu pek eski olmakla beraber yalnız Türk devrine ait eserler göze çarpar. Kıymetli ve tarihi binalar eksik değil ise de Adanada, minareden ziyade fabrika bacası, kubbeden çok iri gövdeli pamuk depoları bulunur. Çok sıcak ve kurak olan iklimi dolayısıyla evlerin şeklinde bir hususiyet görülür. Ekserisinin damları düz, saçakları geniş, balkonları çıkıntılıdır.

Şehir bir yandan nehir boyunca şimale doğru diğer taraftan demiryolu ve yeni istasyona doğru genişlemektedir. Nehir kenarında uzanan, sıcak memleketler nebatatı, portakal, limon, hurma ağaçları ve palmiyelerle dolu ve süslü bahçelerin, bağ ve bostanların pek hususi ve lâtif manzarası vardır.

Memlekette içecek ve kullanılacak suyun ekserisini nehir ve burgularla çekilen tulumbar vasıtasıyla çıkarılan sular teşkil eder.

Nehir kıyılarında yeni bahçeler (Mavra) denilen dolaplarla, diğer kısımlarda bulunanlar da bostan kuyularına konulan dolap ve motörle işler Santrifuj ve motopomplarla sulanır.

Evvelce deniz yolile Adanaya Köprü başına kadar Seyhan nehri üzerinde ufak tefek mavuna ve yelkenlilerle yapılan nakliyat, bugün için yalnız şehrin kereste ve odun ihtiyacını dağıtımından indirildikten sonra sallarla Adanaya kadar gelmesini teminden ibaret kalmıştır.

Adana son tahriri nüfusa göre 76,306 nüfusludur. Devlet demiryolları idaresinin yaptığı istatistiklere göre bir yıl içinde Adanaya 663,433 kişinin geldiği anlaşılmıştır.

Son seneler zarfında şehirde imar göze çarpacak kadar bariz ve canlıdır. İnşaat günden güne artmaktadır.

Yeniden yarpılan evler modern mimari tarzında ve üç tip üzerindedir. Belediyemizce bu tiplerin taammü-

müne çalışılmaktadır. Bir yıl içinde Adanaya 2787 ton çimento, 1500 ton işlenmiş demir, 950 ton da işlenmemiş demir grimiştir. Bu rakamlar adanadaki imar hareketinin canlı bir misalidir.

Adanada bahçeler

Adanalıların yazın sıcak ve bunaltıcı günlerinde geceleri temiz ve serin hava almak ve tatil günlerini iyi geçirmek için Seyhan nehrinin sağ sahilinde ve hükümet konağının karşısında bir belediye bahçesi, gene Seyhan kenarında ve Orduvi karşısında yazlık Seyhan parkı, yazlık sinema ve bar vardır. Son zamanlarda meydana getirilen ve plânı Yansene yaptırılan büyük Atatürk parkı mevcuttur. Bu park diğerlerinden çok güzel ve modernidir.

Parkın ortasında Atatürk heykeli, heykelin kaidesinde kurtuluş savaşı hatıralarını gösteren üç figür ve önünde gayet güzel mermerden yapılmış bir havuz vardır.

Atatürk parkı bu yıl daha güzelleşmiştir. Belediye, ağaçlama faaliyetine durmadan devam etmektedir.

Parkın sağ cephesinde bu sene büyük bir gazino yaptırılmıştır.

Kadınhanı çok iyi bir suya kavuşuyor

Kadınhan (Akşam) — Kazamız halkı bir iki ay içinde çok iyi bir suya kavuşacaktır. Bu suyun merkeze isalesi için lâzım olan boru ve saire tamamen fennî ve sıhhi şeraiti haizdir. Halkın sıhhati namına bu suyun temini, İstanbul tüccarlarından Kadınhanlı B. Ahmed Toppaşın on bin, oğlu B. Nurinin dört bin ve bura tüccarlarından B. Mustafa Uğurun beş bin lira teberrüleriyle meydana gelmiştir.

Halk, bu hamiyetli hemşerilerine candan minnettardır.

Sivas at yarışları

İkinci hafta koşuları da güzel ve heyecanlı oldu

Sivas (Akşam) — İlk bahar ikinci hafta at koşuları da yapılmıştır. Koşu alanı geçen haftakinden daha fazla bir kalabalıkla çevrilmiş bulunuyordu. Vali B. Nazmi Tokar, tümkomutan Seyfeddin Akkoç, belediye başkanı B. Adil Tarhan da yerlerinde hazır bulunuyorlardı.

Birinci koşu Sivas vilâyeti mıntakası dahilinde doğmuş ve yetişmiş üç yaşındaki yerli yarım kan Arap ve halis kan Arap erkek ve dişi taylara mahsustu. İkramiyesi 255 lira, mesafesi 1200 metre idi. Çallı Mehmed Gökçenin Şahini birinci, Fehmi Günayın Mercanı ikinc, geldiler. Üçüncü hayvan yarış harici çıktığından sayılmadı.

İkinci koşu: Dört ve daha yukarı yaştaki yerli ve yarım kan Arap ve halis kan Arap at ve kısraklara mahsustu. İkramiyesi 300 lira, mesafesi 2600 metre idi.

Gemerekli Mehmed Ali Özcanın Cesusur Ceylânı birinciliği, Adanalı Mustafa Yılmazın Kaptanı ikinciliği, Kayserili B. Hakkının Uçarı üçüncülüğü kazandılar.

Üçüncü koşu: Dört ve daha yukarı yaştaki Arap kısraklarına mahsustu. İkramiyesi 255 lira, mesafesi 2200 metredir. Adanalı Hüseyin Atılının Şeyhası birinci, yüzbaşı Cemil Eryurdun Hamdan Budağı ikinci, mühendis İbrahim Gökçeni üçüncü gelmişlerdir.

Dördüncü koşu: Bu koşu, diğerlerine nazaran daha heyecanlı ve bahsi müseterek daha ateşli ve münakaşalı idi. Dört ve daha yukarı yaştaki yerli yarım kan Arap ve halis kan Arap at ve kısraklara mahsustu. İkramiyesi 320 lira, mesafesi 2800 metre idi. Adanalı Fehmi Dikmenoğlunun Çağhyanı birinci, Nureddin Duymuşun Kalenderi ikinci, Kangallı Şükrünün Vuralı üçüncü gelmişlerdir.

Yarışlardaki intizam yazılmağa değer bir vaziyette idi.

Sivas okulları

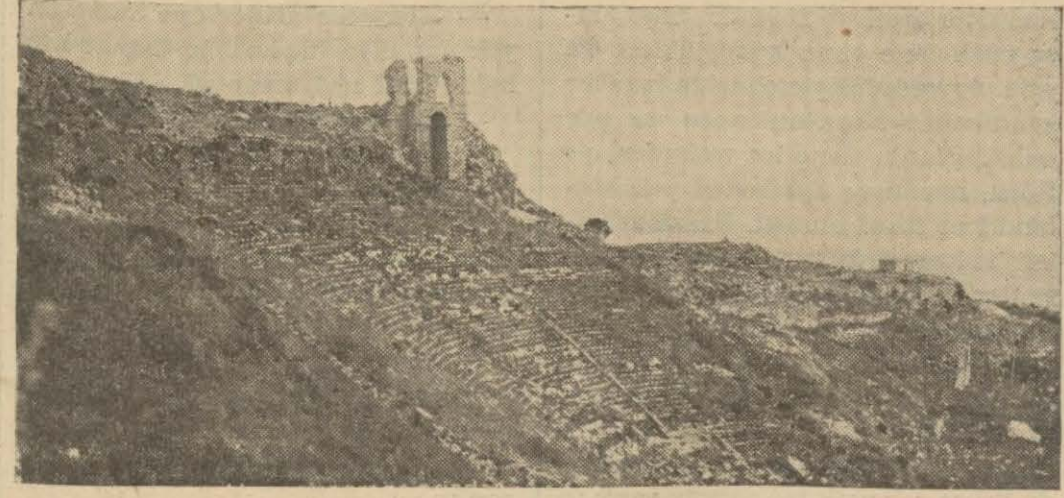
Sivas (Akşam) — İlk ve orta okullar, imtihanlarını bitirerek yaz tatiline başlamışlardır. Bu yıl alınan verim çok iyidir. Yukarıki kişe Fevzipaşa ilk okulu üçüncü sınıf yavrularını öğretmenleriyle bir arada gösteriyor.

Gaziantep barsakhanesi genişletildi

Gaziantep (Akşam) — Belediye tarafından 934 te inşa edilmiş olan Barsakevi bu defa genişletilmiştir. Evde bir senede işlenen barsak sayısı on bine yaklaşmaktadır. Her barsak beş kuruşa işleniyor. Tesisat muntazam ve fennidir. Burada yalnız Antepten değil, civardan gelen barsaklar da işlenmektedir.

Bergamada yapılan araştırmada yeniden bir çok eserler bulundu

Bir mezarın içinde bir çok kıymetli avanî meydana çıkarıldı

Bergamada Akropol

Bergama (Akşam) — Bergamanın İyon Agorası tarzındaki müzesi, çok zengindir, son günlerde yeni bulunan bazı eserler, müzenin kıymetini yükseltmiştir. Ar ve felsefeye ait Bergama müzesindeki eserler, ayrı bir hususiyeti haizdir. Efes ve Milet; Bergamadan büyük ve âsarca daha zengin iseler de - Bergama seksen bin, Efes ve Milet yüz bin nüfuslu idiler - Bergama eserlerindeki incelik ve zarafet, diğerlerinde yoktur. Klâsik ve elenistik eserler itibarıyla de Bergama zengindir.

Yeni bulunan eserler:

Bergamanın Tekke boğazındaki tepe üzerinde sondaj yapılmış, eski bir mezar bulunmuştur. Mezarın içinde kıymetli avanî vardır. Bundan az evvel bu civarda bulunan bir mezardan, Milâddan evvelki tiyatro artistlerinin kullandıkları artist maskeleri meydana çıkmıştı. Topraktan mamul olan bu maskelerden birisi çok kıymetlidir. Çünkü dişleri de bozulmamış vaziyettedir. Bergamanın muhtelif yerlerinde müteaddid tumbalar vardır. Bunlarda araştırmalar yapılacaktır. Bergama müzesinde restore edilecek muhtelif eserlerin plânları hazırlanmıştır.

Burada bir çok mabedlerin, bilhasa Diyana mabedile Bereket mabedinin, jimnas ve tiyatroların harabeleri çok kıymetlidir. Üç yerde biri 10,000, diğerleri de 15,000 ve 25,000 kişilik üç tiyatro vardır.

Şehrin göbeğinde Kızılavlı

mevkiinde şimdiye kadar hamam denilen, fakat son zamanda Bizanslılar zamanında Sen Pol kilisesi haline getirilen kadim Mısır tarzında tamamen tuğlalardan inşa edilmiş olduğu tesbit olunan (Serapis mabedi) nin harap, fakat dimdik bakayısı canlı bir tarih eseri halinde yükseliyor. Bu koca binanın milâddan evvel inşa edildiği muhakkak, fakat hangi senelerde ve kim tarafından yaptırılmış? İşte bu bilinmiyor.

Bergama Akropolünün yanında çok küçük bir eser halinde kalan Atina Akropolü için yapılan propagandayı düşünüyorum da komşu memleketlerin neden birer seyyah şehri olduklarını daha iyi anlıyorum.

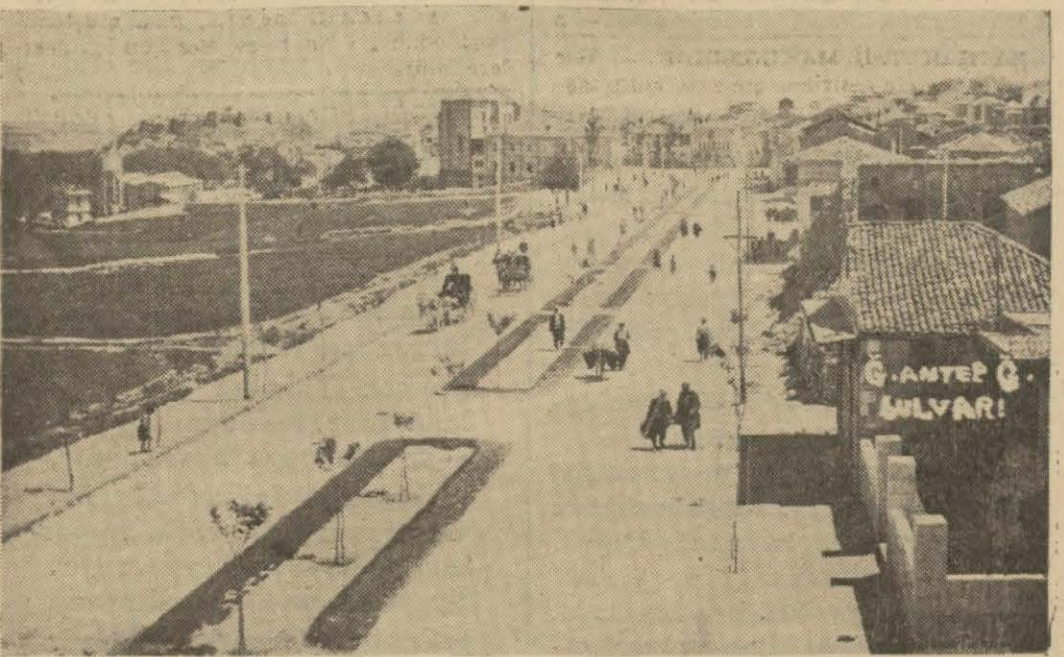
Bir çocuk göle düşerek boğuldu

Bandırma 26 — Sındırgı nahiyesinden Naim adında bir çocuk, bir kaç gün evvel ortadan kaybolmuştu. Naimin cesedi civardaki gölde bulunmuştur. Çocuğun göle düşerek boğulduğu zannediliyor.

Bir kızın cesedi bulundu

Kars 26 — Kilise köyünde 16 yaşlarında Peri isminde bir kız geçen hafta bir gece ortada kaybolmuştu. Üç gün sonra Perinin cesedi Deleşan köyü civarında bulunmuştur. Perinin nasıl öldüğü tahkik edilmektedir.

Gaziantep bulvarı

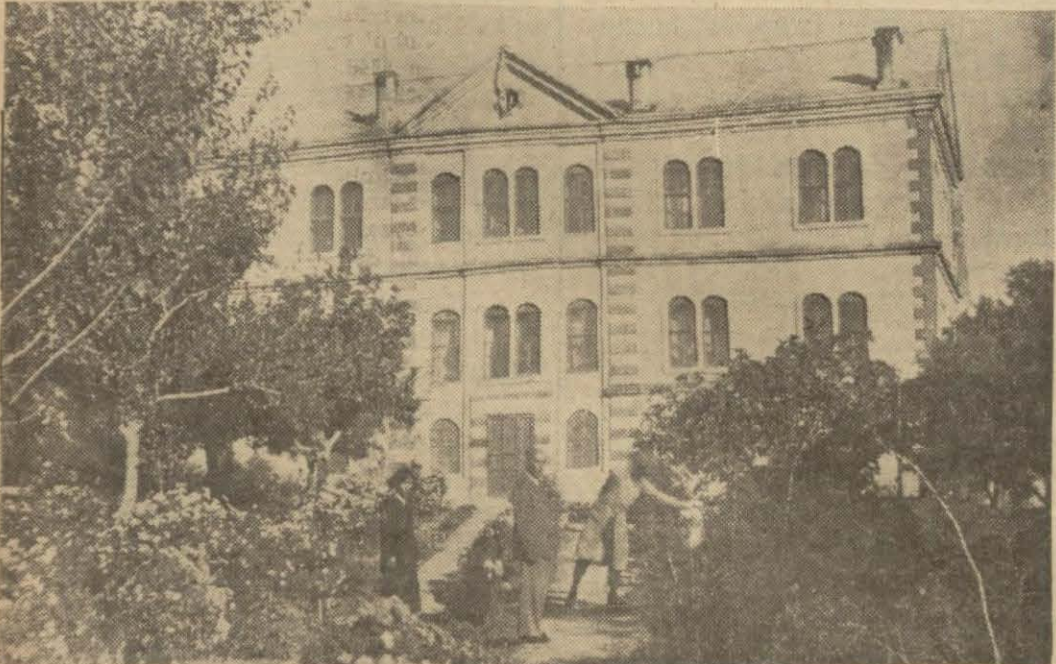
Gaziantep (Akşam) — 1400 metre uzunluk ve 20 metre genişliğinde açılan yola bulvar ismi verilmiştir. Bu yolun Kültür bahçesinden Parti kurağına kadar olan kısmı asfalt döşenmiştir.

Halbuki yol, bulvar denebilecek vaziyetten çok uzaktır. Çünkü, yanlardaki pürüzler kaldırılmadığı gibi üzerinde yapılan binalarda da intizam göze çarpmamakta ve yolun Parti kurağından ilerisi çok berbad bir manzara arz etmektedir.

Halbuki, Antebın medhalini teşkil eden bu yol çok mühimdir ve burada, bazı şehirlerimizde olduğu gibi hakiki bir bulvar vücade getirilmesi şehre bir kat daha güzellik verecektir.

Belediye herhalde şehrin bütün millî ihtiyacını biran evvel temin etmek çaresine bakmalıdır. Kaldırımlar ve Başkarakola kadar yol, parke döşenmeli, ağaçlanmalı ve inşa edilen evler için yeknesak bir plân kabul edilmeli ve hâlâ burasının bulvar haline gelebilmesi için lüzumlu tesisatı meydana getirilmelidir.

Gaziantep Amerikan hastanesi satılacak

Gaziantep (Akşam) — Burada Amerikalılar tarafından vücade getirilmiş bir çok müesseseler vardır. Kolej ve kolleje ait yedi sekiz bina geçen yıl satılmıştı. Halen Amerikalılar elinde yalnız büyükçe ve muntazam bir hastane kalmıştır.

İşittiğime göre bunu da satmak arzusundadırlar. Halk daha ziyade memleket hastanesine ve Türk müesseselerine müracaat ediyor. Burasının satın alınarak memleket hastanesine ilâvesi ve Gaziantep'te bir nümune hastanesi vücade getirilmesi çok muvafık olacaktır.

SAYIN YOLCULARIMIZIN NAZARI DİKKATLERİNE

Şirketi Hayriyeden:

Kabataş, Beşiktaş, Ortaköy, Kuruçeşme, Arnavutköy ve Bebek iskeleleriyle Köprü arasında muteber olmak üzere mezkûr iskelelerin bugünkü bilet fiyatlarına nazaran % 15 tenzilatlı aylık abonman kartı ihdas edilmiştir.

Kartlar 1 Temmuz 1937 tarihinden itibaren mer'î olacaktır. Bu kartları hamil olanlar umumî hatlarda olduğu gibi işbu iskelelere aynı günde mükerrer gidip gelme hakkını haizdir.

İşbu kartlar Pazar günleri muntaka ve kısım farkı aranılmaksızın şirketin bütün iskeleleri arasında muteber olacaktır. 28 Haziran 1937 tarihinden itibaren Köprüde Enspektörlük dairesile İdareî Merkeziye Kontrol Müdüriyetinde satışa başlanmıştır.

AYLIK KART BEDELİ

İkinci mevki 255 kuruştur.
Birinci mevki 382 1/2 kuruştur.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Kofre ve arabaları için 200 adet bilyalı lastik tekerlek pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık, 8/VII/1937 tarihine rastlayan perşembe günü saat 16 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3608)

★

I — Kapalı zarfla eksiltmeye konulup istekli çıkmadığından ihalesi yapılamayan (8100) lira muhammen bedelli 3 adet bileme makinesi şartnamesi ve resmi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 2/VII/1937 cuma günü saat 15 de Kabataşta İnhisarlar Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — % 7,5 muvakkat teminat 607,50 liradır.

IV — Şartnameler parasız; olarak her gün İnhisarlar Levazım ve Mübayaat şubesinden ve (M 16 - 195) sayılı resimleri İnhisarlar Tütün Fabrikaları şubesinden alınabilir.

V — Pazarlığa iştirak etmek isteyenlerin pazarlık gününden 2 gün evveline kadar fiatsız tekliflerini inhisarlar tütün fabrikaları şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulüne dair mezkûr şubeden vesika almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3685)

İstanbul Defterdarlığından:

Yeni teşekkül eden Filimcilik Türk Anonim şirketine aid, beheri (10) lira kıymetinde 1 numaradan 10.000 numaraya kadar (10000) adet hisse senedinin damga resmi olan (1000) lira 17/6/1937 tarih ve 993762/362 sayılı makbuz mukabilinde Defterdarlık veznesine yatırılmıştır.

Keyfiyet damga resmi kanununun 39 uncu maddesine tevfiikan ilân olunur. (3755)

Erzincan Şarbaylığından:

Belediyemiz için alınacak olan iki buçuk tonluk 937 Model Fort markalı yangın söndürme ve sulama tertibatını havi bir arazöz mübayaat edilecektir. Muhammen kıymeti (4500) liradır.

Trabzon iskelesinde teslim edilmek üzere eksiltmeye talip olanlar İstanbul Belediyesine müracaatları ve Belediyemize de Telgrafla bildirmeleri ilân olunur. (3786)

İstanbul Defterdarlığından:

Yenikapı: Eski Kâtipkasım Yeni yalı mahallesi alboyacılar sokağında eski 46 yeni 60 sayılı 82 metre murabba arsanın yarı hissesi. 41
Eski Kırkçubası: Yeni yalı mahallesi eski Bostan derunu yeni Atmaca sokağında eski 161 yeni 30 sayılı 25 metre murabba arsanın tamamı. 30
Büyükarşar: Gazazlar orta sokağında eski ve yeni 5 sayılı dükkânın tamamı. 120
Beyoğlunda: Pangaltıda Çayır sokağında eski 5 yeni 11 sayılı evin 8/16 payı. 400
Büyükarşar: Gelincik sokağında eski ve yeni 22 sayılı dükkânın 1/4 payı. 15
Büyükarşar: Karamanlı oğlu sokağında eski ve yeni 40 sayılı dükkânın tamamı. 200

Yukarıda yazılı mallar 27/7/1937 salı günü saat 14 de kadar peşin para ve pazarlıkla satılacaktır. Satış bedeline istikrazı dahil ve % 5 faizli hazine tahvilleri de kabul olunur. Taliplerin % 7,5 pey akçelerini yatırarak bu müddet zarfında haftanın salı ve cuma günleri saat 14 de kadar Defterdarlık Millî Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (M.) (3760)

Öğretmen aranıyor

Türk Maarif cemiyetinin Ankara lisesi (Riyaziye), (Tabiiye - Biyoloji), (Fizik - Fen bilgisi), (Kimya), (Tarih), (Coğrafya), (İngilizce) grupları için daimî öğretmen almaktadır. Yüksek mektep mezunlarından isteği olanların istida ve musaddak tercümeihal suretleriyle cemiyetin İstanbulda Yeni Postahane karşısında Erzurum hanındaki ilân işleri bürosu müdürlüğüne müracaatları. «3700»

İktisad Vekâleti İç Ticaret Umum Müdürlüğünden:

30 İkinci Teşrin 1930 tarihli kanun hükümlerine tevfiikan Türkiye'de çalışmasına izin verilmiş olan ecnebi şirketlerden Amerika tabiiyetli (Foks Ega Keş İnş) şirketi ünvanının (Tüventit Centuri Foks Film Korporeyşin Twentieth Century Fox Film Corporation) e tebdiline tasfiyesine ve tasfiye memurluğuna da İstanbulda Galatada Bahtiyar Hanında Avukat Nesim Sages'in tayinine karar verildiği bildirilmiş ve bu hususa ait lâzım gelen evrak vekâlete verilmiştir.

Keyfiyet kanunî hükümlere muvafık görülmüş olmakla bu şirketle alakası olanların avukat Nesim Sages'e vecicabında iktisad vekâletine müracaat etmeleri ilân olunur.

İstanbul Gayrimübadiller komisyonundan:

D. No:	Semti ve mahallesi	sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve Hissesi	Hisseye göre muhammen K. T.L.
1957	Aksaray Kâtip Kasım	Langa bostanı ve Orta	E. 14-14 Mü. 47-47 Mü. No: taj: 33-39 Ada: 841 Parsel: 2	Ahşap iki hane ve kulübeyi müstemil bostanın 4/18 tam ve bir sehminin 1/14 his.	1000
2481	Edirnekapi Kariyei Atik Alipaşa	Camii şerif	E.21 Y. 25-27	965 metre arsanın 1/16 his.	500
6221	Yeniköy	Suterazisi	E. ve Y. 10	Ahşap hanenin 6/10 his.	220
8613	Eyüp Süleyman Subaşı	Münzevi kışlası caddesi	E. ve Y. 25	11022 metre bostanın 3/4 his.	2500
8082	Arnavutköy	E. Büyük Ayazma Y. Beyazgül	E. 129-131 Y. 135-137	Ahşap hanenin 1/2 his.	1205
8014	Aksaray E. Kâtip Kasım Y. Yalı	Langa bostanları	E. 8 Y. 35-35/1 35/2 Ada: 993 Parsel: 2	İçinde ahşap hane ve kulübesi olan bostanın 10/72 his.	1000
102	Kartal	Kesimoğlu kuyusu mevkiinde	6	9187 metre tarla	300
1377	Galata Emekyemez	Mürver	E. 3 Y. 7	43 metre arsa	310
1438	Tarabya Aya Yani	Aya Yani ayazması	E.2 Y. 14	103 metre arsa	310
61	Büyükkada Maden	Şahane	E. 51 Y. 8	1741 metre arsa	1750
6875	Kadıköy Hasanpaşa	E. Erenköy caddesi Y. Merdiven köyüne giden yol	E. 4-16 Harita: 5	31364 metre müfrez tarla	3770
4602	Heybeliada	E. Değirmen Y. Kırmızı ve Demirtaş	E. 20-32	Kuyulu 1007 metre arsa	550
3274	Beyoğlu Hüseyinağa	Valdeçemesi	E. 3 Y. 5	10050 metre arsa	210
3464	Beyoğlu Hüseyinağa	Çalgıcı	E. 9 Y. 13	25 metre arsa	200
3830	Ortaköy	E. Karadağ Y. Şiracı	E. 9	900 metre arsanın 1/2 his.	230
5680	Üsküdar Selâmi Ali	E. Papas Y. Selâmet	E. 18 Y. 26	Bahçeli ahşap hane	300
5246	Kınalıada Bahçecik ve Lodosluk	Kuyu ve Ağa Yazar	E. 1-1-3-5-7-9-11-13-15-17-19	9181 metre on bir parça arsa	1000
5782	Beyoğlu Feriköy İkinci kısım	Çiftecevizler cad.	E. 90/9 Y. 56	547 metre arsa	1100
5808	Eyüp Süleyman Subaşı	Münzevi Kışla cad	E. 27 Y. 27-27	18370 metre tarlanın 127,5/240 his.	2500
1943	Burgazada	E. Yeni Y. Sarnıç ve Yeni	E. 8 Mahallen: 4-7	189,50 metre arsa	200
4541	Üsküdar İcadiye	E. Haşacı İstapan Y. Haşacı Raif	E. 3 Y. 3-5	171 metre arsa	200
6025	Bostancı	Çatalçeşme	E. 15 Mü. Harita: 116	178 metre arsa	290
2045	Edirnekapi Hacı Muhiddin	Kalost kalfa	E: ve Y: 6	46 metre arsa	280
8618	Ortaköy	E. Dereboyu caddesi Y. Ortaköy cad.	E. 28-30 Y. 26	Bahçeli kâğır hanenin 4/16 his.	500

Yukarıda evsafı yazılı gayri menkuller 7/7/1937 tarihine tesadüf eden Çarşamba gününden itibaren pazarlıkla satışa çıkarılmıştır. Talip olanların salı ve perşembe günleri saat 10 dan 12 ye ve 14 den 17 ye kadar ve bu iki günden maada diğer günler de sabahları saat 10 dan 12 ye kadar müracaatları. Satış münhasıran gayri mübadil bonosiledir.

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan:

Tamamına (1082) lira kıymet taktir olunan Eyüpte İslâm bey mahallesinde ve caddesinde eski 100 yeni 92 numaralı bir tarafı Said ağa arsası iki tarafı sahibi senet arsası bir tarafı İslâm bey caddesi ile mahdud umum mesahasi 104 buçuk metre murabbaında 41 metre murabba bina ve 21 metresi ahır ve geri kalanı bahçeyi teşkil eden bir bah ahşap hanenin tamamı açık arttırmaya vaziedilmiştir. Gayri menkulün evsafı: Ahşap iki kat üç tarafı arsadır. 92 numarayı taşıyan kapısından içeri girildikte, bir sofa üzerinde yüklü dolaplı iki oda cimento zeminli mutbah bir merdiven altı bir helâ. Birinci kat: Bir sofa üzerinde iki oda bir helâ vardır. Bahçede bir ahır ve meyva ağaçları mevcuttur. Binada elektrik tesisatı vardır. Mezkûr gayri menkulün tamamı açık arttırmaya vaziedilmiştir.

Arttırma peşindir. Arttırmaya iştirak edecek müşterilerin kıymeti muhammeninin % 7,5 nisbetinde pey akçesi veya Millî bir bankanın teminat mektubunu hamil olmaları icap eder. Mükterakim vergi, tanzifat, tenviriy ve vakıf icaresi ve yirmi senelik evkaf taviz bedeli ve tellâliye borçluya attır. Arttırma şartnamesi ilân tarihinden itibaren Dairede mahallî mahsusuna talik edilecektir. Birinci arttırması 2/8/1937 tarihine müsadif pazartesi günü dairemizde saat 14 den 16 ya kadar icra edilecek. Birinci arttırmada bedel, kıymeti muhammeninin % 75 ini bulduğu takdirde üstte bırakılır. Aksi takdirde son arttırmanın teahhüdü baki kalmak üzere arttırma on beş gün daha temdit edilerek 17/8/1937 tarihine müsadif salı günü saat 14 ten 16 ya kadar dairede yapılacak ikinci arttırma neticesinde en çok arttırmanın üstünde bırakılacaktır. 2004 numaralı İcra ve İflâs kanunun 126 cı maddesine tevfiikan hakları tapu sicilleriyle sabit olmayan ipotekli alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbittelerle birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilleriyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalmışlardır. Daha fazla malîmât almak isteyenlerin 936/124 numaralı dosyada mevcut evrak ve mahallen haciz ve taktir kıymet raporunu görüp alıvacakları ilân olunur. M. 1144

Kadıköy 2 ci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

936/10

Ölen ve terekese Hâkimliğimizce el konulan Doktor Raşit Tahsinin:

A — Kadıköyünde Misaki Millî sokağında 68 numaralı 3000 lira muhammen kıymetli ahşap evi.

B — Yine Kadıköyünde Söğütli çeşme caddesinde 2 inci sokakta 129 metre murabbaındaki 20 numaralı 258 lira muhammen kıymetli arsası,

C — Bostancıda Tepe mahallesinde 2 dönüm bağ içerisindeki 1830 lira muhammen kıymetli 103 numara evi ile aynı yerde ve aynı erazi dahilinde bir dönüm bağ içerisinde 680 lira muhammen kıymetli sokak üzerindeki 102 numaralı evi açık arttırma suretiyle 30 Temmuz 1937 cuma günü saat 10 dan 12 ye kadar Kadıköyünde Mahkeme binasında satılacaktır.

2 — Arttırma şartnamesi 1 Temmuzdan itibaren mahkeme divanhanesine asılmıştır. Herkes görebilir.

3 — Tayin olunan günde arttırma bedeli gayri menkullerin yazılı muhammen kıymetlerinin % 75 şini bulmadığı takdirde en son arttırmanın teahhüdü baki kalmak şartıyla 2 inci arttırmanın 17 Ağustos 1937 salı günü yazılı saatlerde yapılacağı ve en çok arttırana ihalenin yapılacağı

4 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların işbu gayri menkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair iddialarını evrakı müsbitteleriyle 20 gün içerisinde hâkimliğimize bildirmeleri, aksi takdirde hakları Tapu sicilleriyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalmakları.

5 — Birikmiş vergilerle kanunî harcın terekeye, dellâlik resmi, ihale pulu, intikal harcı, 20 senelik evkaf taviz bedeli müşteriyeye ait olacağı,

6 — Taliplerin % yedi buçuk pey akçesiyle hazır bulunmaları ilân olunur. (3737)

Kolaylık-Şıklık

Her şeyden önce kolaylık, arşın spor meraklıları Bayanlar, onlar için yapılmış olan bu sentür-kütleri giyerek şıklığı da temin etmiş olurlar. Mutlaka inceleyin. Vücudun tenesübünü düzeltir ve onarıcı hareketlerde bile kat'ırcan, kaymaz.

Fiyatı: 7 1/2 liradan itibaren.

Satış yeri yalnız:

J. Roussel

İSTANBUL, Beyoğlu
Tünel meydanı 12 No. 10.
Müşahadeleri ziyaret ediniz veya 14 No.lu telefonla isteyiniz.
Fiyatlarımızda büyük tenzilat.

ZAYI — 21/1/1937 tarihli İmar bankasının teminatı kat'ı olarak 876 numaralı mektubu Liseler muhasebecilik veznesine vererek almış olduğum makbuzu zayi ettiğimden yenisini alacağımın mezkûr makbuzun hükmü kalmadığını ilân ederim.

Yeni hâlde (132) numara Ömer Meral

Dr. FAHRI CELÂL

Sinir hastalıkları ve kekeleme tedavisi
hergün üçten sonra
Cağaloğlu, Halk Fırkası karşısı, Zorlu apartman No. 2 Tel. 20785

Midenize

Dikkat ve İYİ HAZIM ediniz.

Çabuk, iyi çiğnemedi yemek yiyenler, fazla baharatlı ve biberli yiyenler, bilhassa içki içenler midelerini tahriş ederler ve **EKŞİLİK, HAZIMSIZLIK,** ağırlık baş dönmeleri hissederler.

MAZON MEYVA TUZU

Hazımsızlığı Mide Ekşilik ve Yanırlar. İnkıbazı defeder. Bugünden bir alın. Hiç bir mümasil müstahzarla kıyas MAZON isim horoz markasına dikkat Depo ve Eton ecza deposu İstanbul Yenipostah

TÜRK TİCARET BANKASI

MERKEZİ: ANKARA

HER NEVİ BANKA MUAMELÂTI**Her ay faizleri ödenen:****KUPONLU VADELİ MEVDUAT****ŞUBELER:**

ANKARA
Telefon: 2316

Adapazarı
Bandırma
Bartın
Bolu

Bozüyük
Bursa
Düzce
Eskişehir

Gemlik
İzmit
Safranbolu
Tekirdağ

İSTANBUL
Telefon: 22971

Türkiyenin her tarafında muhabirleri vardır.

TELGRAF ADRESİ:

GENEL DİREKTÖRLÜK: TÜRK BANK — Şubeler: TİCARET

Miele

Çiftlik, Süthane ve bütün köylülerin dikkat nazarlarına:

MIELE

"Krema makinaları,, geldi

Bu makinalar dünyanın her yerinde sütçülük âleminde büyük şöret kazanmış ve en verimli makina olarak tanınmıştır.

Son sistem yeni modellerimiz gelmiştir.

Türkiye umum satış deposu:

Tahtakalede **POKER** Traş bıçakları deposudur.

Taşra satış yerleri. Erzurum: Türbe civarı No. 29 Şükrü Hasan Güral
Konyada: Mehmed Kaşıkçı ve biraderleri. Eskişehir: Hasan Alanya.

EN GÜZEL**Rüya****Türkiye İş Bankası.****Kızılay Cemiyeti**

GENEL MERKEZİNDEN:

Cemiyetimiz tarafından bastırılan ve doğuştan iki yaşına kadarki bebeklere nasıl bakılacağını öğreten **YAVRULARIMIZ** adlı kitap satışa çıkarılmıştır.

Nefis ve parlak bir kâğıd üzerine renkli bir surette basılmış olan bu kitapta: Yeni doğan yavruya annenin süt verme tarzı, bebeğin gıdaları, yemek ve uyku zamanları, yatak odası, bezleri, giyecekleri, bebeği giydirme tarzları, uyku zamanları, dişleri, çocuk hastalıkları, bulaşıcı hastalıklardan koruma yolları, bebeğe yaptırılacak hareketler, oyunlar, itiyadlar, anne ve babanın çocuğa verecekleri terbiye ve daha bir çok hususlar hakkında bol resimle mufassal izahat vardır.

Bu kitaptan edinmek isteyenlerin, bedeli olan bir lirayı **ANKARADA KIZILAY GENEL MERKEZİ'ne** göndermeleri ve adreslerini okunaklı bir surette bildirmeleri lâzımdır.

İstanbulda Yeni postane civarında Kızılay Satış Deposunda ve kitapçılarda satılmaktadır.

Belediye Sular İdaresinden:

Sayın abonelerimize:

Suların tevzii suretine dair nizamname, bir binadan başka binaya su verilmesini ve mukavelesinde sarahat olmayan abonelerin su satmalarını menetmiştir.

Nizamnameye ve imza etmiş oldukları mukavelenameye aykırı olarak paralı, parasız başkasına su verenlerden, su satanlar hakkında hiç bir mazefet kabul etmiyerek nizamnamenin 30 uncu maddesi hükmünün tatbik edileceği ilân olunur. (3762)

KARASİNEK TİFO

hastalığın sirayetline en büyük sebeptir

FAYDA

HASAN DEPOSU

Adi gazı ve buna benzer boyalı mayileri Avrupa ve Amerika markalı süslü kutular ve gaz tenekesine koyarak FAYDA yerine satıyorlar ve herkesi aldatıyorlar. Çok dikkat ediniz. Taklitlerinden sakınınız.

Yepyeni formüllerle piyasaya çıkarılan

VENÜS Rımeli

VENÜS Allığı

VENÜS Ruju

VENÜS Kremi

VENÜS Pudrası

VENÜS Briyantini

Kullananlar muhakkak VENÜS kadar güzelleşir.

Venüs müstahzaratı şimdi bütün kibar ve şık familyaların en kıymetli ve itimada şayan yegâne tuvalet müstahzaratı olmuştur.

Deposu: Evliya Zade Nureddin Müessesesi.

DİKKAT!

Yavrularını yaz hastalıklarından korumak isteyen annelerin nazarı dikkatine:

Çocuklar için en iyi gıda ana sütüdür, fakat herhangi bir sebeple bu süten mahrum kalan çocuklara verilecek en iyi ve mükemmel gıda Amerika'da mütehassıs doktorlar nezaretinde hazırlanan ve memleketimiz doktorlarının takdir edilen

S. M. A. markalı VİTAMİNLİ SÜTTÜR.

Fazla tafsilât isteyenlere: Meccanen literatür gönderilir.

Galata Pasta kutusu 1255

KANZUK SAÇ EKŞİRİ KOMOJEN

Saçların köklerini kuvvetlendirir. Dökülmesini keser. Kepekleri tamamen giderir ve büyüme kabiliyetini artırarak saçlara yeniden hayat verir. Kokusu Lâtif, kullanışı kolay bir saç eksiridir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU - İSTANBUL

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Cinsi Mikdari İlk pey
Birinci nevi burma dağlıç eti 1800 - 2000 78
Sürpagop hastanesine alınacak yukarıda yazılı et açık eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 9/7/937 cuma günü saat 15 de yapılacağından isteklilerin Beyoğlu vakıflar müdürlüğü mülhaka. kalemine müracaatleri. (3587)

Dr. İHSAN SAMİ TİFO AŞISI

Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için tesiri katı, muafiyeti pek emin taze aşısıdır. Her eczanede bulunur. Kutusu 45 kuruştur.

Sinir zafiyeti
Yarım baş ağrıları,
Baygınlıklar
Damla ile alınan
KARDOL

Sayesinde derhal şifa bulur.

Kaçırılmıyacak Fırsat KELEPİR İRATLAR

Şehzadebaşı'nda Fevziye caddesinde Camii şerif karşısında merhum Muh-tar paşa veresine aid 27 parça dükkân toptan ve ayrı ayrı bilmüzeyde satılacağından talip olanların 30 Haziran 1937 çarşamba günü saat 10 da Sultanahmed Sulh Mahkemesinin 1937/22 numaralı dosyasına müracaat etmeleri.

YALNIZ BAKER mağazalarında

Her cins ve her renkte banyo kostümlerinin en zengin çeşitlerini her yerden müsaid şerait ve her keseye elverişli fiyatlarla bulabilirsiniz.

Belsoğukluğu ve FRENGİYE yakalanmamak için en iyi ilaç ancak PROTEJİNDİR

Bahçe meraklılarına!

Bahçenizi, salonunuzu güzel çiçekler; nadide saksılarla süslemek ve alacağınız malın cinsinden ve iyiliğinden emin olmak isterseniz

Etem ve Ali kardeşler

Çiçek bahçesine müracaat ediniz.

Adres: Şişli son istasyon civarı Sıra Ceviz sokağı No. 80.

Sahibi Necmeddin Sadak

Umumi neşriyat müdürü: Enis Tii AKŞAM Matbaası

KAŞE

NEVROZİN

Sızl günlerce ıstırap çekmekten kurtarır

En şiddetli baş diş adale ağrıları, üşütmekten mütevellid bütün sancı ve sızıları keser, Nezleye romatizmaya, kırıklığa karşı çok müessirdir.

Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz!

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Daima Radyolin

Çünkü o sizin hem dişlerinizi hastalıklardan, hem paranızı yabancılara gitmekten kurtarmıştır

RADYOLİN

Müstesna bir formülle ve azami itina ile yapıldığı ve rakabet kabul etmez bir fiatla satıldığı için yurdda ecnebi mamulâtının hakimiyetini ortadan kaldırmıştır. Kazandığı bu rağbet sebebiyle elde hiç stok bulundurmamıştı ve mütemadiyen taze ihzar olunarak piyasaya çıkarılır.

Radyolin kullanınız; sade dişlerinizi temizlemek, korumak ve güzelleştirmekle kalmazsınız, verdiğiniz para da kendi cebinizde kalmış olur.

RADYOLİN

SEFALİN

Bazan ufak bir tecrübe insana mühim şeyler kazandırır.

Başınız ağrıyorsa

Derhal bir kaşe

SEFALİN alınız.

NEZLE, GRİP BAŞ ve DİŞ ağrılarına karşı

Eczanelerden 1 lik ve 12 lik ambalajlarını arayınız.

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Nuruosmaniye camiinde açık altıncı müezzinlik için 14/Temmuz/937 çarşamba günü saat 14 de İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü Tevehi Encümeninde müsabaka imtihanı yapılacaktır. Talib olanların mebanı kalemine müracaat eylemeleri ilân olunur. (3739)